

Grupa Kapitałowa Fortis Bank Polska SA

Śródroczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska Spółka Akcyjna za pierwsze półrocze 2008 roku

sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Spis treści

Spis treści.....	2
1. Wybrane dane finansowe.....	3
2. Skonsolidowane sprawozdanie Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska SA.....	4
Noty objaśniające do sprawozdania finansowego.....	9
3. Dane informacyjne o Grupie Kapitałowej Fortis Bank Polska SA.....	9
4. Zasady rachunkowości.....	12
5. Porównywalność z opublikowanymi wcześniej raportami.....	31
6. Sprawozdawczość w ramach segmentów.....	32
7. Dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat.....	41
8. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	45
9. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu.....	46
10. Należności.....	48
11. Inwestycje – dostępne do sprzedaży.....	49
12. Rzeczowy majątek trwały.....	51
13. Wartości niematerialne.....	53
14. Aktywa i rezerwa z tytułu podatku odroczonego.....	54
15. Pozostałe aktywa.....	57
16. Zobowiązania.....	58
17. Zobowiązania podporządkowane.....	59
18. Pozostałe zobowiązania.....	60
19. Rezerwy.....	61
20. Kapitały własne.....	62
21. Noty objaśniające do rachunku przepływów pieniężnych.....	65
22. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych.....	66
23. Pochodne instrumenty finansowe.....	67
24. Zobowiązania warunkowe – zobowiązania pozabilansowe.....	70
25. Działalność powiernicza i inne funkcje pełnione na rzecz funduszy inwestycyjnych.....	71
26. Płatności z tytułu umów najmu.....	73
27. Informacja o transakcjach z podmiotami powiązаныmi.....	74
28. Transakcje z Zarządem, Radą Nadzorczą, osobami zarządzającymi i pracownikami.....	77
29. Świadczenia pracownicze.....	81
30. Zarządzanie ryzykiem.....	83
31. Wydarzenia po dniu bilansowym.....	110
32. Inne istotne informacje.....	111

1. Wybrane dane finansowe

Wybrane skonsolidowane dane finansowe	W tys. PLN		W tys. EUR	
	30.06.2008	30.06.2007	30.06.2008	30.06.2007
	roku (narastająco)	roku (narastająco)	roku (narastająco)	roku (narastająco)
Przychody z tytułu odsetek	467 186	252 494	134 341	65 607
Przychody z tytułu prowizji	104 300	70 374	29 992	18 286
Razem przychody netto	355 181	263 177	102 134	68 383
Zysk brutto	152 361	103 058	43 812	26 778
Zysk netto	122 885	86 437	35 336	22 459
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 585 094	-1 447 169	455 802	-376 025
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-800 021	152 723	-230 050	39 683
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	845 797	133 683	243 213	34 735
Przepływy pieniężne netto razem	1 630 870	-1 160 763	468 965	-301 607
Aktywa razem	18 377 926	11 937 171	5 479 079	3 169 890
Zobowiązania wobec banków	8 409 344	5 309 536	2 507 109	1 409 936
Zobowiązania wobec klientów	7 772 390	5 192 205	2 317 211	1 378 779
Kapitały własne	1 271 356	1 064 907	379 034	282 784
Liczba akcji	16 771 180	16 771 180	16 771 180	16 771 180
Wartość księgowa na 1 akcję (w PLN / EUR)	75,81	63,50	22,60	16,86
Rozwodniona wartość księgowa na 1 akcję (w PLN / EUR)	75,81	63,50	22,60	16,86
Współczynnik adekwatności kapitałowej	11,01%	9,47%	-	-
Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję (PLN/EUR)	7,33	5,15	2,11	1,34
Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję (PLN/EUR)	7,33	5,15	2,11	1,34

Podstawowe pozycje bilansu, rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych sprawozdania finansowego za pierwsze półrocze 2008 roku i porównawcze dane finansowe za pierwsze półrocze 2007 przeliczone zostały na EURO według następujących zasad:

- pozycje aktywów i pasywów bilansu oraz wartość księgową na 1 akcję na koniec pierwszego półrocza 2008 roku przeliczono na EURO według średniego kursu obowiązującego na dzień 30 czerwca 2008 roku, ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w dniu 30 czerwca 2008 roku, tj. 1 EUR = 3,3542 PLN; dane porównawcze na koniec pierwszego półrocza 2007 roku zostały przeliczone na EURO według średniego kursu obowiązującego na dzień 29 czerwca 2007 roku, ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w dniu 29 czerwca 2007 roku, tj. 1 EUR = 3,7658 PLN;
- pozycje rachunku zysków i strat, rachunku przepływów pieniężnych oraz zysk na akcję na koniec pierwszego półrocza 2008 roku przeliczono na EURO według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatnie dni miesiący od stycznia do czerwca 2008 roku, tj. 1 EUR = 3,4776 PLN; dane porównawcze na koniec pierwszego półrocza 2007 zostały przeliczone na EURO według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatnie dni miesiący od stycznia do czerwca 2007 roku, tj. 1 EUR = 3,8486 PLN.

2. Skonsolidowane sprawozdanie Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska SA

Skonsolidowany rachunek zysków i strat (w tys. PLN)	Noty	1.01.2008 - 30.06.2008	1.01.2007 - 30.06.2007*
Przychody z tytułu odsetek	7.1	467 186	252 494
Koszty z tytułu odsetek	7.2	-284 051	-122 890
Wynik z tytułu odsetek		183 135	129 604
Przychody z tytułu prowizji	7.3	104 300	70 374
Koszty z tytułu prowizji	7.4	-6 038	-4 525
Wynik z tytułu prowizji		98 262	65 849
Dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji	7.5	-	600
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	7.6	66 273	62 306
Wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	7.7	-	319
Wynik na transakcjach zabezpieczających	7.8	56	-113
Pozostałe przychody	7.9	7 455	4 612
Razem przychody netto		355 181	263 177
Koszty osobowe	7.10	-95 575	-76 084
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	7.11	-17 256	-10 195
Pozostałe koszty	7.12	-66 076	-61 443
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	7.13	-23 913	-12 397
Zysk brutto		152 361	103 058
Podatek dochodowy	7.14	-29 476	-16 621
Zysk netto		122 885	86 437
Skonsolidowany zysk przypadający na jedną akcję 7.15			
Zysk netto (w PLN)		122 885 000	86 437 000
Średnia ważona liczba akcji zwykłych		16 771 180	16 771 180
Zysk na jedną akcję zwykłą (w PLN)		7,33	5,15
<hr/>			
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych		16 771 180	16 771 180
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w PLN)		7,33	5,15

*Za pierwsze półrocze 2007 roku zostały zaprezentowane jednostkowe dane Fortis Bank Polska SA.

Noty zamieszczone na kolejnych stronach stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany bilans (w tys. PLN)	Noty	30.06.2008	31.12.2007*	30.06.2007*
AKTYWA				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	8	3 231 063	1 590 463	1 666 169
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	9.1	305 977	253 301	185 211
Należności od banków	10.1	421 646	228 525	180 819
Należności od klientów	10.2	12 641 182	11 172 026	8 991 100
Inwestycje – dostępne do sprzedaży	11	1 359 103	603 235	465 554
Rzeczowy majątek trwały	12	117 773	113 816	90 051
Wartości niematerialne	13	23 815	22 287	19 260
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	14	33 037	33 873	32 052
Pozostałe aktywa	15	244 330	193 488	306 955
Razem aktywa		18 377 926	14 211 014	11 937 171
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	9.2	275 438	201 381	120 389
Zobowiązania wobec banków	16.1	8 409 344	5 895 545	5 309 536
Zobowiązania wobec klientów	16.2	7 772 390	6 307 428	5 192 205
Zobowiązania podporządkowane	17	335 420	358 200	-
Bieżące zobowiązania podatkowe		14 691	26 601	17 322
Pozostałe zobowiązania	18	283 901	251 929	219 182
Rezerwy	19	15 386	15 974	13 630
Razem zobowiązania		17 106 570	13 057 058	10 872 264
KAPITAŁY WŁASNE				
Kapitał zakładowy		503 135	503 135	503 135
Kapitał zapasowy		308 656	308 656	308 814
Pozostałe kapitały		344 983	183 200	183 200
Kapitał z aktualizacji wyceny		-9 008	-2 818	-868
Zyski zatrzymane		705	-15 811	-15 811
Wynik roku bieżącego		122 885	177 594	86 437
Razem kapitały własne	20	1 271 356	1 153 956	1 064 907
Razem pasywa		18 377 926	14 211 014	11 937 171

*Za pierwsze półrocze 2007, oraz za rok 2007 zostały zaprezentowane jednostkowe dane Fortis Bank Polska SA.

Noty zamieszczone na kolejnych stronach stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

**Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym za pierwsze półrocze 2007* roku
(w tys. PLN)**

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane	Wynik roku bieżącego	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Razem kapitały
Stan na 1.01.2007	503 135	308 814	92 455	-	74 934	2 167	981 505
Wynik roku bieżącego	-	-	-	86 437	-	-	86 437
Zyski / straty netto nie ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	-2 106	-2 106
Zyski / straty netto ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	-1 641	-1 641
Podatek odroczony – zyski/straty netto (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	712	712
Razem dochody za pierwsze półrocze 2007 roku	-	-	-	86 437	-	-3 035	83 402
Podział wyniku z lat ubiegłych			-108 266	-	108 266	-	-
Stan na 30.06.2007	503 135	308 814	-15 811	86 437	183 200	-868	1 064 907

*Za pierwsze półrocze 2007 zostały zaprezentowane jednostkowe dane Fortis Bank Polska SA.

Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym za 2007* rok (w tys. PLN)

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane	Wynik roku bieżącego	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Razem kapitały
Stan na 1.01.2007	503 135	308 814	92 455	-	74 934	2 167	981 505
Wynik roku bieżącego	-	-	-	177 594	-	-	177 594
Zyski / straty netto nie ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	-6 857	-6 857
Zyski / straty netto ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	703	703
Podatek odroczony – zyski/straty netto (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	1 169	1 169
Razem dochody 2007 rok	-	-	-	177 594	-	-4 985	172 609
Podział wyniku z lat ubiegłych	-	-	-108 266	-	108 266	-	-
Koszty emisji	-	-158	-	-	-	-	-158
Stan na 31.12.2007	503 135	308 656	-15 811	177 594	183 200	-2 818	1 153 956

*Za rok 2007 zostały zaprezentowane jednostkowe dane Fortis Bank Polska SA.

**Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym za pierwsze półrocze 2008 roku
(w tys. PLN)**

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane	Wynik roku bieżącego	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Razem kapitały
Stan na 1.01.2008	503 135	308 656	161 783	-	183 200	-2 818	1 153 956
Korekta konsolidacyjna	-	-	705	-	-	-	705
Skorygowany stan na 1.01.2008	503 135	308 656	162 488	-	183 200	-2 818	1 154 661
Wynik roku bieżącego	-	-	-	122 885	-	-	122 885
Zyski / straty netto nie ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	-7 642	-7 642
Podatek odroczony – zyski/straty netto (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	1 452	1 452
Razem dochody za pierwsze półrocze 2008 roku	-	-	-	122 885	-	-6 190	116 695
Podział wyniku z lat ubiegłych	-	-	-161 783	-	161 783	-	-
Stan na 30.06.2008	503 135	308 656	705	122 885	344 983	-9 008	1 271 356

Noty zamieszczone na kolejnych stronach stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych (w tys. PLN)	01.01.2008 - 30.06.2008	01.01.2007 - 31.12.2007*	01.01.2007 - 30.06.2007*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto, stan na początek okresu	1 590 779	2 827 141	2 827 141
Korekta konsolidacyjna	11 385	-	-
Skorygowane środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto, stan na początek okresu	1 602 164	2 827 141	2 827 141
Zysk brutto	152 361	214 607	103 058
Korekty z tytułu:	1 432 733	-3 007 524	-1 550 227
Amortyzacja	17 256	25 257	10 195
Odpisy z tytułu utraty wartości	22 310	26 205	1 398
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	-22 780	-3	-
Zysk/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	1 927	13 773	1 727
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań operacyjnych:	1 454 982	-3 047 792	-1 551 518
- aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	21 381	33 822	20 920
- należności od banków	-193 242	-29 415	18 302
- należności od klientów	-1 490 268	-4 219 657	-2 016 217
- zmiana stanu inwestycji dostępnych do sprzedaży	-4 286	11 677	-3 896
- zobowiązania wobec banków	1 667 640	-315 164	219 876
- zobowiązania wobec klientów	1 475 120	1 680 071	564 848
- pozostałe aktywa i zobowiązania (Nota 21)	-21 363	-209 126	-355 351
Podatek dochodowy (bieżący i odroczony)	-40 962	-24 964	-12 029
Przepływy z działalności operacyjnej netto	1 585 094	-2 792 917	-1 447 169
Nabycie inwestycji dostępnych do sprzedaży	-775 926	-667 467	-128 448
Nabycie składników majątku trwałego i wartości niematerialnych	-23 690	- 87 723	-39 130
Zbycie inwestycji dostępnych do sprzedaży	-	702 283	318 465
Zbycie składników majątku trwałego	539	3 703	2 917
Inne wydatki inwestycyjne	-944	-7 173	-1 081
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej netto	-800 021	-56 377	152 723
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	-	358 200	-
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek	982 629	2 149 206	285 572
Spłata kredytów i pożyczek	-136 832	-894 474	-151 889
Przepływy pieniężne z działalności finansowej netto	845 797	1 612 932	133 683
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto, stan na koniec okresu (Nota 8)	3 233 034	1 590 779	1 666 378
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów netto	1 630 870	- 1 236 362	-1 160 763

*Za rok 2007 zostały zaprezentowane jednostkowe dane Fortis Bank Polska SA.

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

Noty zamieszczone na kolejnych stronach stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające do sprawozdania finansowego

3. Dane informacyjne o Grupie Kapitałowej Fortis Bank Polska SA

Podstawowe dane o emitencie

Fortis Bank Polska Spółka Akcyjna („Bank”) z siedzibą w Warszawie, przy ul. Suwak 3, został wpisany do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000006421.

Bankowi nadano numer statystyczny REGON 00391597 oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP) 676-007-83-01.

Bank jest spółką o nieoznaczonym czasie działania, a jego działalność nie ma charakteru sezonowego ani cyklicznego.

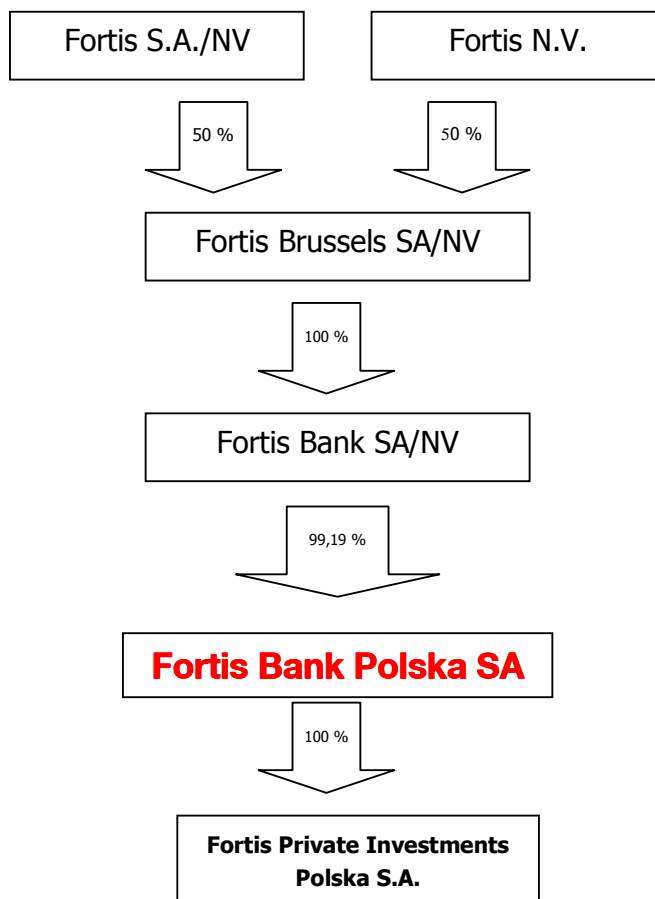
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska SA za pierwsze półrocze 2008 roku zawiera dane Banku oraz spółki zależnej Fortis Private Investments S.A. (razem określanych jako Grupa).

Struktura grupy

Bank jest częścią międzynarodowej grupy bankowo – ubezpieczeniowej Fortis. Jednostkami dominującymi najwyższego szczebla są: Fortis S.A./NV oraz Fortis N.V. Podmiotem dominującym dla Banku jest Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli.

Poniższy schemat przedstawia umiejscowienie Fortis Bank Polska SA w grupie Fortis.

Struktura grupy kapitałowej Fortis Bank Polska SA

Fortis Bank Polska SA jest podmiotem dominującym w stosunku do spółki zależnej Fortis Private Investments Polska S.A., w której posiada 100% udziałów.

Nazwa jednostki	Powiązanie własnościowe	Metoda konsolidacji	Siedziba	% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy		
				30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Fortis Private Investments Polska S.A.	Jednostka zależna	metoda pełna	Warszawa	100%	100%	100%

Fortis Private Investments Polska S.A. z siedzibą w Warszawie, przy ul. Fredry 8, jest zarejestrowany w Sądzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000031121.

Spółce nadano numer statystyczny REGON 012557199 oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP) 526-02-10-808.

Podstawowy przedmiot działalności Grupy:

Przedmiotem działania Grupy jest wykonywanie czynności bankowych, zarówno w złotych, jak i w walutach obcych, dla krajowych i zagranicznych osób fizycznych i prawnych, a także dla innych organizacji nieposiadających osobowości prawnej oraz prowadzenie działalności maklerskiej. Grupa skupia swoją działalność głównie na bankowości inwestycyjnej, korporacyjnej oraz detalicznej, a także na zarządzaniu aktywami.

Do zakresu działania Banku w szczególności należy:

- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- prowadzenie innych rachunków bankowych,
- udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych, w tym kredytów i pożyczek konsumenckich,
- przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych, w tym przy użyciu kart płatniczych oraz wydawanie kart płatniczych,
- udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych i poręczeń oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw,
- emitowanie papierów wartościowych, w tym obligacji zamiennych oraz bankowych papierów wartościowych, a nadto wykonywanie czynności zleconych oraz zaciąganie zobowiązań związanych z emisją papierów wartościowych,
- uczestnictwo w obrocie instrumentami finansowymi, w tym także prowadzenie rachunków papierów wartościowych,
- wykonywanie operacji na rynku pieniężnym i walutowym, w tym także terminowych i pochodnych operacji finansowych,
- wykonywanie operacji czekowych i wekslowych oraz operacji, których przedmiotem są warranty,
- nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- świadczenie następujących usług finansowych:
 - konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych,
 - powierniczych,
 - leasingowych,
 - działalności maklerskiej,
- prowadzenie działalności akwizycyjnej na rzecz otwartych funduszy emerytalnych i przechowywanie aktywów funduszy emerytalnych,
- pośrednictwo w prowadzeniu zapisów na jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, pośrednictwo w ich zbywaniu i w odkupywaniu, tudzież przechowywanie aktywów funduszy inwestycyjnych,
- pośrednictwo w zakresie usług ubezpieczeń majątkowych,
- pośrednictwo w zakresie usług ubezpieczeń osobowych, w tym ubezpieczeń na życie,
- świadczenie usług certyfikacyjnych w rozumieniu przepisów o podpisie elektronicznym, z wyłączeniem wydawania certyfikatów kwalifikowanych wykorzystywanych przez banki w czynnościach, których są stronami,
- pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym,

- wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego.

Dodatkowo poprzez jednostkę zależną Grupa prowadzi działalność:

- zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie,
- oferowanie papierów wartościowych w obrocie pierwotnym lub w pierwszej ofercie publicznej,
- podejmowanie czynności faktycznych i prawnych związanych z obsługą towarzystw funduszy inwestycyjnych, funduszy inwestycyjnych, towarzystw emerytalnych i funduszy emerytalnych.

4. Zasady rachunkowości

Podstawa prezentacji

Oświadczenie o zgodności z MSSF

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełnia wymogi Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), w tym Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską. W zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami sprawozdanie sporządzone jest zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2002 roku, nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 października 2005 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2005 r., Nr 209, poz. 1744)."

Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do standardów lub interpretacji, które nie są jeszcze obowiązujące i nie zostały wcześniej zastosowane:

Poniższe standardy (interpretacje) wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej) nie weszły jeszcze w życie:

- Zmiany do MSSF 2 Płatności w formie akcji, mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 01 stycznia 2009 roku;
- MSSF 8 Segmenty operacyjne, mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 01 stycznia 2009 roku;
- Zmiany do MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego, obowiązujące od 01 stycznia 2009 roku;
- Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych, obowiązujące od 01 stycznia 2009 roku;
- Zmiany do MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych i MSR 27 Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe, obowiązujące od 01 lipca 2009 roku;
- Interpretacja KIMSF 13 Programy lojalnościowe, mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 01 lipca 2008 roku; na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego interpretacja KIMSF 13 nie została zatwierdzona przez Komisję Europejską;

Pozostałe standardy i interpretacje, które nie weszły (nie wymienione teraz w sprawozdaniu finansowym) nie są istotne z punktu widzenia działalności banku, Bank nie skorzystał z możliwości wcześniejszego zastosowania standardów i interpretacji, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym. Bank jest w trakcie szczegółowej analizy wpływu nowych standardów i interpretacji na sprawozdanie finansowe. Zdaniem Zarządu Banku implementacja nowych standardów i interpretacji nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

Podstawy sporządzenia sprawozdania

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych, aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które zostały wycenione w wartości godziwej, aktywów przeznaczonych do sprzedaży, które wycenia się w kwocie niższej z ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia jak również instrumentów finansowych, dla których stosowana jest metoda wyceny według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości.

Zarządowi Grupy nie są znane okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł). Walutą funkcjonalną jest złoty polski.

Dane porównawcze

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały zaprezentowane skonsolidowane dane Fortis Bank Polska SA i jednostki zależnej Fortis Private Investments Polska S.A. za okres od 1.01.2008 do 30.06.2008 roku oraz jednostkowe dane porównawcze Fortis Bank Polska SA za okres 1.01.2007 do 30.06.2007 roku i na dzień 31.12.2007 roku.

Uwzględnienie w okresach porównywalnych danych dotyczących wyłącznie Fortis Bank Polska nie powoduje naruszenia porównywalności z danymi skonsolidowanymi za rok 2008 i nie wpływa w istotny sposób na obraz sytuacji banku z uwagi na niewielką skalę działalności Fortis Private Investments Polska S.A.

Podstawy konsolidacji

Jednostkami zależnymi są te podmioty, które są kontrolowane przez Fortis Bank Polska SA (będący jednostką dominującą). Kontrola ta istnieje wówczas, gdy Bank ma bezpośredni lub pośredni wpływ na politykę finansową i operacyjną podmiotu, który pozwala mu na osiągnięcie korzyści ekonomicznych z działalności tego podmiotu. O sprawowaniu kontroli można mówić również wtedy, gdy Bank posiada połowę lub mniej praw głosu w danej jednostce gospodarczej i jeżeli:

- Dysponuje więcej niż połową praw głosu na mocy umowy z innymi inwestorami,
- Posiada zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki gospodarczej na mocy statutu lub umowy,
- Posiada zdolność mianowania lub odwoływania większości członków zarządu lub odpowiadającego mu organu, gdzie taki zarząd lub organ sprawuje kontrolę nad jednostką.

Grupa stosuje metodę nabycia przy rozliczaniu zakupu jednostek zależnych. Koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany, powiększoną o koszty bezpośrednio związane z przejęciem.

Spółka zależna objęta jest konsolidacją metodą pełną. Proces konsolidacji jednostek metodą pełną polega na sumowaniu poszczególnych pozycji sprawozdania finansowego Banku i jednostek zależnych w pełnej wysokości oraz dokonaniu odpowiednich korekt i wyłączeń konsolidacyjnych. Przy konsolidacji bilansów metodą pełną sumowaniu podlegają wszystkie pozycje aktywów i pasywów jednostki zależnej i jednostki dominującej w pełnej wysokości, bez względu na to, w jakiej części jednostka dominująca jest właścicielem jednostki zależnej.

W procesie konsolidacji wyłączeniu podlega wartość bilansowa inwestycji jednostki dominującej w jednostce zależnej oraz część kapitału własnego jednostki zależnej odpowiadająca udziałowi jednostki dominującej.

Nadwyżka ceny nabycia nad wartością godziwą udziału Grupy w nabytych aktywach netto jest rozpoznawana jako wartość firmy i wykazywana w aktywach skonsolidowanego bilansu.

W sytuacji, gdy cena nabycia jest niższa od wartości godziwej udziału w przejętych aktywach netto, różnica jest rozpoznawana bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Należności i zobowiązania oraz transakcje wewnątrzgrupowe, niezrealizowane przychody i koszty wynikające z transakcji z jednostką zależną są eliminowane przy sporządzaniu sprawozdania skonsolidowanego.

Jednostki wchodzące w skład Grupy stosują jednolite zasady rachunkowości.

Na podstawie MSR 27, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Fortis Bank Polska SA za pierwsze półrocze 2008 roku konsolidacją pełną objęta jest następująca jednostka zależna:

- Fortis Private Investments Polska S.A.

Wartości szacunkowe

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów. Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach.

Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i pasywów. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych. Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

Wartość godziwa

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnym rynku ustala się stosując modele wyceny z wykorzystaniem rynkowej krzywej dochodowości. Część zmiennych wykorzystywanych w takich modelach wymaga zastosowania eksperckich szacunków. Zmiana zastosowanych modeli lub inne oszacowanie zmiennych mogłyby mieć wpływ na oszacowanie wartości godziwych wyznaczonych przy wykorzystaniu tych modeli.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

Grupa dokonuje przeglądu portfela kredytowego pod kątem utraty wartości w okresach miesięcznych. Dokonując oszacowania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości, ocenia czy wystąpiły przesłanki utraty wartości dla składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Katalog przesłanek utraty wartości obejmuje zdarzenia określone zarówno pod względem ilościowym (np. opóźnienia lub brak spłaty wymagalnej części zobowiązań kredytobiorcy) jak i jakościowym (np. znaczące pogorszenie się sytuacji ekonomiczno – finansowej kredytobiorcy odzwierciedlone poprzez spadek ratingu wewnętrznego poniżej określonego poziomu). Katalog przesłanek zawiera gradacje ich istotności, o wystąpieniu utraty wartości może świadczyć jedna lub kombinacja kilku przesłanek.

Aktywa finansowe, w stosunku do których stwierdzono wystąpienie przesłanek utraty wartości, podlegają następnie procesowi oszacowania odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości. W ramach tego procesu szacowane są przyszłe przepływy pieniężne z tytułu takich należności.

Szacunki takie dla należności od podmiotów gospodarczych, których zaangażowanie przekracza łącznie (jeden klient) równowartość 50 tys. EUR dokonywane są w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych (analiza indywidualna).

Dla pozostałych należności (klienci indywidualni oraz podmioty gospodarcze o zaangażowaniu nie przekraczającym progu 50 tys. EUR) szacunki dokonywane są na podstawie parametrów odzyskiwalności, określonych modelowo dla poszczególnych homogenicznych portfeli kredytowych oraz rodzajów zabezpieczeń kredytowych (analiza portfelowa).

Parametry odzyskiwalności modeli poszczególnych portfeli zostały wyznaczone w oparciu o historyczne doświadczenia strat kredytowych oraz w oparciu o oceny eksperckie. Metodologia i założenia, na

podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których następują, są poddawane okresowym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową, a rzeczywistą wartością strat.

W przypadku, gdy nie wystąpiły przesłanki utraty wartości należności, jest ona włączana do portfela o podobnej charakterystyce i bierze udział w portfelowej analizie utraty wartości mającej na celu wyznaczenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz nie zidentyfikowane straty (IBNR).

Szacunek wysokości odpisu z tego tytułu, dokonywany jest w oparciu o historyczne wzory strat charakteryzujące daną część portfela. Modele statystyczne oraz wykorzystywane w nich parametry podlegają okresowym przeglądom, a uzyskane wyniki podlegają walidacji poprzez porównanie z rzeczywistymi stratami.

W przypadku stwierdzenia obiektywnych przesłanek świadczących o utracie wartości aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, skumulowane straty ujęte dotychczas w kapitale własnym wyksięguje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat, nawet jeśli składnik aktywów finansowych nie został wyłączony z bilansu. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) a bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat.

Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych

Składnik aktywów niefinansowych traci wartość w przypadku, gdy jego wartość księgowa jest wyższa od wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna stanowi wyższą spośród wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz wartości użytkowej.

Wyznaczenie wartości użytkowej wiąże się z przeprowadzeniem przez Grupę szacunków wartości przyszłych przepływów pieniężnych, oczekiwanych z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów i ze zdyskontowaniem tych wartości.

Okresy użytkowania i wartości końcowe

Okres użytkowania jest przedziałem czasu, w którym, według przewidywań, składnik rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych będzie użytkowany przez Grupę.

Wartością końcową składnika rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych jest kwota, jaką Grupa zgodnie ze swoimi przewidywaniami mogłaby uzyskać obecnie uwzględniając taki wiek i stan składnika rzeczowego majątku trwałego lub wartości niematerialnych, jaki będzie na koniec jego ekonomicznego użytkowania, po pomniejszeniu o szacowane koszty zbycia.

Inne wartości szacunkowe

Grupa wyznaczyła wysokość rezerw związanych z długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi na podstawie wyceny aktuarialnej.

Rezerwy na ryzyko prawne wyliczane są na podstawie szacowanej kwoty zobowiązania Grupy w przypadku niepomyślnego zakończenia sprawy sądowej i prawdopodobieństwa niepomyślnego zakończenia sprawy.

Poza wskazanymi powyżej wartościami szacunkowymi Grupa dokonuje również innych subiektywnych ocen w trakcie procesu wprowadzania polityki rachunkowości (np. w stosunku do klasyfikacji aktywów finansowych do

kategorii wymaganej przez MSR 39). Oceny dokonywane przez Grupę mają wpływ na prezentację w sprawozdaniu finansowym.

Waluty obce

Transakcje w walutach obcych są rozliczane przy zastosowaniu kursu wymiany obowiązującego w dniu rozliczenia transakcji. Nierozliczone salda pozycji pieniężnych w walutach obcych na koniec okresu sprawozdawczego są przeliczane według kursu wymiany obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego. Pozycje niepieniężne ewidencjonowane według kosztu historycznego są przeliczane według historycznego kursu wymiany z dnia transakcji. Różnice kursowe wynikające z rozliczeń zobowiązań związanych z nabyciem składnika aktywów są ujmowane jako przychód lub koszt w okresie, w którym powstały.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Zasady ujmowania i wyłączenia aktywów i zobowiązań finansowych z bilansu

Grupa ujmuje w bilansie składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w przypadku, gdy staje się stroną umowy takiego instrumentu.

Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów finansowych ujmuje się w dacie zawarcia transakcji stanowiącej datę zobowiązania się Grupy do nabycia lub sprzedaży danego składnika aktywów finansowych.

Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży aktywów finansowych stanowią transakcje, których warunki umowy wymagają dostarczenia składnika aktywów w okresie wynikającym z obowiązujących regulacji lub konwencji przyjętych na danym rynku.

Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży dotyczą w szczególności transakcji walutowych FX spot, depozytowo – lokacyjnych transakcji oraz transakcji kupna i sprzedaży papierów wartościowych, gdzie zwyczajowo pomiędzy dniem zawarcia transakcji, a dniem jej rozliczenia upływają dwa dni robocze.

Grupa wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie gdy Grupa przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych w transakcji, w której Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów finansowych.

Klasyfikacja i wycena

Instrumenty finansowe wycenia się początkowo w wartości godziwej, skorygowanej (w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego nie klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy) o istotne koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

W terminie późniejszym aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz dostępne do sprzedaży są wyceniane do wartości godziwej z wyjątkiem takich kapitałowych aktywów dostępnych do sprzedaży, które nie są notowane na aktywnym rynku i których wartość godziwa nie może być ustalona w sposób wiarygodny.

Dyskonto, premia, wszelkie opłaty i prowizje wchodzące w skład wewnętrznej stopy zwrotu instrumentu wraz z inkrementalnymi kosztami transakcji są rozpoznawane w wartości początkowej instrumentu finansowego i amortyzowane przez ekonomiczny okres życia instrumentu.

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

Pożyczki i należności.

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- a) aktywa finansowe, które Grupa zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat;
- b) aktywa finansowe wyznaczone przez Grupę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży.

Pożyczki i należności w momencie początkowego ujęcia wycenia się w wartości godziwej z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych.

Po początkowym ujęciu pożyczki i należności wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Do kategorii pożyczek i należności Grupa klasyfikuje należności od banków i należności od klientów.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności stanowią aktywa finansowe z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie zapadalności, które nie są instrumentami pochodnymi, wobec których jednostka ma stanowczy zamiar i możliwość utrzymania ich do terminu zapadalności.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wyceniane są w momencie początkowego ujęcia w wartości godziwej z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych.

Po początkowym ujęciu, inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności, wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Grupa nie klasyfikuje aktywów finansowych jako utrzymywane do terminu zapadalności.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat stanowią aktywa:

- a) zakwalifikowane przy początkowym ujęciu jako przeznaczone do obrotu jeśli zostały nabyte głównie w celu sprzedaży w bliskim terminie;
- b) będące częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i w celu generowania zysków w krótkim okresie;
- c) będące instrumentami pochodnymi (z wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących efektywne instrumenty zabezpieczające); lub
- d) wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Do tej kategorii aktywów finansowych Grupa zalicza aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w szczególności:

- a) papiery wartościowe przeznaczone do obrotu;
- b) instrumenty pochodne (za wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących efektywne instrumenty zabezpieczające).

Grupa nie wyznaczyła przy początkowym ujęciu aktywów jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży stanowią aktywa niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zakwalifikowane przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży lub aktywa niebędące:

- a) pożyczkami i należnościami;
- b) inwestycjami utrzymywanymi do terminu zapadalności;
- c) aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych zaliczonych do kategorii dostępnych do sprzedaży ujmuje się bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny, poprzez zestawienie zmian w kapitale własnym, za wyjątkiem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych dotyczących pieniężnych aktywów finansowych, do momentu wyłączenia składnika aktywów finansowych z bilansu, kiedy skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w kapitale własnym ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Przychody odsetkowe od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wyliczane są przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i ujmowane w rachunku zysków i strat.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat stanowią zobowiązania:

- a) zakwalifikowane przy początkowym ujęciu jako przeznaczone do obrotu jeśli zostały zaciągnięte głównie w celu odkupienia w bliskim terminie;
- b) będące częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i w celu generowania zysków w krótkim okresie; lub
- c) będące instrumentami pochodnymi (z wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących efektywne instrumenty zabezpieczające).

Do tej kategorii zobowiązań finansowych Grupa zalicza zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, w szczególności:

- a) instrumenty pochodne (za wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących efektywne instrumenty zabezpieczające);
- b) zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych.

Pozostałe zobowiązania finansowe.

Pozostałe zobowiązania finansowe stanowią zobowiązania nie przeznaczone do obrotu i nie wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są w momencie początkowego ujęcia w wartości godziwej z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych.

Po początkowym ujęciu pozostałe zobowiązania finansowe wykazywane są w kwotach wymagających zapłaty według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej.

Do kategorii pozostałych zobowiązań finansowych Grupa klasyfikuje w szczególności:

- a) zobowiązania wobec banków;
- b) zobowiązania wobec klientów.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwa bilansowych i pozabilansowych instrumentów finansowych jest to cena, za którą można sprzedać pozycję aktywów lub zaspokoić zobowiązania na zasadzie transakcji pomiędzy świadomymi i dobrze poinformowanymi stronami na warunkach rynkowych.

Wartość godziwa instrumentów finansowych jest określona w oparciu o ceny kwotowane na aktywnych rynkach. W przypadku, gdy ceny kwotowane na aktywnych rynkach nie są dostępne, stosowane są techniki wyceny. Techniki wyceny w maksymalnym stopniu wykorzystują dane rynkowe, ale wpływ na nie mają przyjęte założenia, w tym stopy dyskontowe i szacowane przyszłe przepływy pieniężne.

Techniki wyceny obejmują:

- ceny rynkowe porównywalnych inwestycji,
- zdyskontowane przepływy pieniężne,
- modele wyceny opcji,
- metody wyceny złożonych instrumentów finansowych.

Główne metody i założenia stosowane do ustalenia wartości godziwej instrumentów finansowych:

- wartości godziwe papierów wartościowych ustalane są z zastosowaniem cen rynkowych na aktywnych rynkach. Jeżeli ceny kwotowane nie są dostępne z aktywnego rynku, wartość godziwa jest ustalana z zastosowaniem modeli zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Współczynniki dyskonta oparte są o krzywe rynkowych stóp procentowych,
- wartości godziwe pochodnych instrumentów finansowych uzyskuje się z aktywnych rynków lub ustala stosując odpowiednio modele zdyskontowanych przepływów pieniężnych i modele wyceny opcji,
- wartości godziwe kredytów ustalane są z zastosowaniem modeli zdyskontowanych przepływów pieniężnych oparte o bieżące stopy procentowe dla podobnego rodzaju kredytów. Dla kredytów o zmiennym oprocentowaniu, o częstym przeszacowaniu wartości godziwe są określane w przybliżeniu poprzez wartość bilansową,
- wartości bilansowe są przyjmowane jako przybliżone wartości godziwe dla innych aktywów i zobowiązań finansowych, takich jak krótkoterminowe zobowiązania i należności.

Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe są kompensowane, a kwota netto wykazywana jest w bilansie, kiedy istnieje prawnie egzekwowalny tytuł prawny do kompensowania ujmowanych kwot i istnieje zamiar rozliczenia na podstawie netto, lub jednoczesnej realizacji aktywów i spłaty zobowiązań.

Grupa nie dokonywała kompensowania, o którym mowa powyżej.

Umowy sprzedaży i odkupu oraz pożyczek papierów wartościowych

Papiery wartościowe, będące przedmiotem umowy odkupu ('repo', 'sell buy back') nie są wyłączone z bilansu. Zobowiązanie wynikające z obowiązku odkupienia składnika aktywów ujmowane jest w zobowiązaniach wobec banków lub zobowiązaniach wobec klientów w zależności od rodzaju kontrahenta. Papiery wartościowe zakupione na podstawie umów odsprzedaży ('reverse repo', 'buy sell back') nie są ujmowane w bilansie. Prawo do otrzymania środków od kontrahenta wykazywane jest w należnościach od banków lub należnościach od klientów, w zależności od rodzaju kontrahenta. Różnica pomiędzy ceną sprzedaży i ceną odkupu traktowana jest jako odsetki i naliczana w okresie trwania umowy z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Jeżeli papiery wartościowe pozyskane w wyniku umowy odsprzedaży ('reverse repo', 'buy sell back') zostaną sprzedane osobom trzecim Grupa ujmuje wpływy ze sprzedaży i zobowiązanie z tytułu zwrotu zabezpieczenia (zobowiązanie z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych). Obowiązek zwrotu zabezpieczenia jest

wyceniany według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i klasyfikowany jako zobowiązanie przeznaczone do obrotu.

Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne stanowią instrumenty finansowe, których wartość zmienia się wraz ze zmianą określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, kursu walutowego, indeksu ceny lub stóp czy też innej zmiennej, które nie wymagają początkowej inwestycji netto i rynkowej, których rozliczenie nastąpi w przyszłości, oraz niewymagające inwestycji początkowej netto, bądź wymagające inwestycji początkowej netto w kwocie niższej niż inwestycja w inne rodzaje kontraktów, a umożliwiające stworzenie analogicznej ekspozycji na ryzyko.

Instrumenty pochodne w Grupie obejmują następujące rodzaje transakcji:

a) Kontrakty IRS

Kontrakty IRS polegają na wymianie płatności odsetkowych opartych na zmiennej rynkowej stopie procentowej w zamian za odsetki naliczone według stałej stopy procentowej uzgodnionej w kontrakcie. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem stóp procentowych oraz osiąganie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty IRS wyceniane są do wartości godziwej z wykorzystaniem modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o czynniki dyskontowe oszacowane na podstawie rynkowej krzywej dochodowości z dnia wyceny. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

b) Kontrakty FX forward

Kontrakty FX forward polegają na terminowym kupnie (sprzedaży) waluty po kursie ustalonym w dniu zawarcia transakcji. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem kursowym oraz utrzymywanie płynności, a także osiąganie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty FX forward wyceniane są do wartości godziwej z wykorzystaniem metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wartość godziwa ustalana jest poprzez porównanie bieżących przepływów pieniężnych przeliczonych na równowartość w PLN. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

c) Kontrakty FX swap

Kontrakty FX swap polegają na równoczesnym natychmiastowym kupnie (sprzedaży) waluty oraz jej terminowej odsprzedaży (odkupie) po kursie ustalonym w dniu zawarcia transakcji. Transakcje mogą być zawierane jako połączenie transakcji z datą waluty równą dacie transakcji i z jednoczesną transakcją odwrotną na datę waluty następnego dnia. Celem ich zawarcia jest regulowanie płynności oraz zabezpieczanie przed ryzykiem kursowym portfela kredytów walutowych Grupy, a także osiąganie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty FX swap wyceniane są do wartości godziwej z wykorzystaniem metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wartość godziwa ustalana jest poprzez porównanie bieżących przepływów pieniężnych przeliczonych na równowartość w PLN. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

d) Opcje na stopę procentową

Opcje na stopę procentową polegają na nabyciu (sprzedaży) prawa do otrzymania kwoty rozliczenia w zamian za zapłaconą (otrzymaną) premię. W zależności od rodzaju opcji (cap/floor) kontrahent otrzymuje w określonym dniu rozliczenia kwotę rozliczenia wynikającą z różnicy pomiędzy ustaloną stopą transakcji i stopą referencyjną. Celem zawarcia kontraktu jest zabezpieczanie przed ryzykiem stopy procentowej, a także osiąganie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Opcje na stopę procentową wyceniane są do wartości godziwej w oparciu o zmodyfikowany model Blacka-Scholesa. Parametr zmienności, który wymagany jest przy stosowaniu tego modelu przyjmowany jest w postaci

tw. implikowanego parametru zmienności, co zapewnia zgodność uzyskanej ceny z aktualną ceną rynkową. Wyniki z wyceny ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

e) Opcje FX

Opcje FX polegają na nabyciu prawa do realizacji lub na zobowiązaniu się Grupy do realizacji kupna (sprzedaży) waluty po kursie terminowym ustalonym w dniu zawarcia transakcji w zamian za zapłaconą (otrzymaną) premię.

Opcje FX wyceniane są do wartości godziwej w oparciu o model Garmana-Kohlhagena. Parametr zmienności, który wymagany jest przy stosowaniu tego modelu przyjmowany jest w postaci tzw. implikowanego parametru zmienności, co zapewnia zgodność uzyskanej ceny z aktualną ceną rynkową. Wyniki z wyceny ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

f) Kontrakty FRA

Kontrakty FRA polegają na uzgodnieniu między stronami transakcji (w dniu zawarcia transakcji) stałej stopy procentowej od określonej wartości depozytu. W dniu rozliczenia transakcji kupujący FRA zobowiązuje się do zapłacenia sprzedającemu, kwoty rozliczeniowej w przypadku, gdy stopa referencyjna w dniu realizacji będzie niższa niż uzgodniona stopa transakcji. Sprzedający instrument zobowiązuje się do zapłacenia kupującemu w dniu rozliczenia transakcji kwoty rozliczeniowej w przypadku, gdy stopa referencyjna będzie wyższa niż uzgodniona stopa transakcji. Kontrakty FRA wyceniane są do wartości godziwej poprzez model zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o rynkową krzywą dochodowości. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

g) Kontrakty CIRS

Kontrakty CIRS polegają na wymianie płatności odsetkowych opartych na zmiennej rynkowej stopie procentowej w jednej walucie w zamian za odsetki naliczone według stałej stopy procentowej w innej walucie uzgodnionej w kontrakcie, przy czym wymiana kapitałów dokonywana jest po z góry określonych kursach na początku i na końcu okresu, lub tylko na końcu okresu, na jaki zawarto transakcję lub wymiana kapitałów nie jest dokonywana. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem stóp procentowych oraz osiągnięcie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty CIRS wyceniane są do wartości godziwej poprzez model zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o rynkową krzywą dochodowości. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

h) Kontrakty OIS

Kontrakty OIS polegają na wymianie płatności odsetkowych bazujących na stałej kontraktowej stopie procentowej w zamian za płatności odsetkowe oparte na zmiennej stopie procentowej. Zmienna stopa procentowa ustalana jest na zasadzie stopy złożonej z indeksów WIBOR Overnight lub w oparciu o stawki POLONIA ustalone każdego dnia roboczego w trakcie trwania okresu odsetkowego. Kontrakty tego rodzaju zawierane są na okres do 1 roku. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem stóp procentowych, a także osiągnięcie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty OIS wyceniane są do wartości godziwej z wykorzystaniem modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o czynniki dyskontowe oszacowane na podstawie rynkowej krzywej dochodowości z dnia wyceny. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

i) Kontrakty futures

Kontrakty futures polegają na zakupie (sprzedaży) walut obcych po kursie ustalonym w momencie zawierania transakcji na Warszawskiej Giełdzie Towarowej S.A. Kontrakty są wystandaryzowane co do kwot i terminów zapadalności. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem kursowym.

Kontrakty futures wyceniane są do kursu rynkowego podawanego przez Warszawską Giełdę Towarową S.A. Jednocześnie dochodzi do codziennych przepływów z tytułu wyceny kontraktów (tzw. marking to market). Codzienna wycena zaliczana jest do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

Instrumenty pochodne stanowiące instrumenty zabezpieczające

Instrument pochodny, w dniu rozpoznania, może zostać desygnowany jako zabezpieczenie wartości godziwej rozpoznanego składnika aktywów lub zobowiązań (zabezpieczenie wartości godziwej) jako zabezpieczenie inwestycji netto w jednostkę działającą za granicą, lub jako zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących rozpoznanego w bilansie składnika aktywów lub zobowiązań czy też przewidywanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych).

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń ryzyka stopy procentowej. Celem zabezpieczenia wartości godziwej jest ograniczanie zagrożenia wpływu na wynik finansowy zmian wartości godziwej wynikających z określonego ryzyka związanego z posiadanymi aktywami i zobowiązaniami finansowymi lub określoną ich częścią.

Zmiany wartości godziwej zabezpieczonego składnika aktywów lub zobowiązań związanego z zabezpieczonym ryzykiem, oraz zmiany w wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego w ramach zabezpieczenia wartości godziwej ujmowane są w rachunku zysków i strat. Jeśli zabezpieczenie nie spełnia kryteriów kwalifikujących do rachunkowości zabezpieczeń bądź zostaje w jakikolwiek inny sposób zaniechane, korekta wartości bilansowej zabezpieczonego oprocentowanego instrumentu finansowego wynikająca z rachunkowości zabezpieczeń amortyzowana jest z wykorzystaniem nowej efektywnej stopy procentowej wyliczonej w dniu zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń.

Wbudowane instrumenty pochodne

Aktywa lub zobowiązania finansowe mogą obejmować wbudowane instrumenty pochodne. Jeżeli umowa zasadnicza takiego instrumentu nie jest wyceniana w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, a cechy ekonomiczne i ryzyko instrumentu wbudowanego nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem umowy zasadniczej, instrument wbudowany wyodrębnia się i prezentuje osobno, wyceniając go do wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej wyodrębnionego instrumentu pochodnego ujmowane są w rachunku zysków i strat. Umowy zasadnicze wyceniane są zgodnie z zasadami obowiązującymi dla kategorii aktywów lub zobowiązań finansowych, do których należą.

Wyodrębnione wbudowane instrumenty pochodne są prezentowane w zależności od klasyfikacji jako instrumenty zabezpieczające lub przeznaczone do obrotu.

Utrata wartości aktywów

Aktywa finansowe

Składnik aktywów finansowych (lub grupa aktywów) traci wartość, jeżeli występują obiektywne przesłanki utraty wartości, tj. po pierwotnym rozpoznaniu składnika aktywów nastąpiło jedno lub więcej zdarzeń, które mają wpływ na przyszłe przepływy pieniężne danego instrumentu finansowego (lub grupy instrumentów finansowych), jeżeli te przepływy mogą zostać wiarygodnie oszacowane.

Grupa na każdy dzień bilansowy ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych (lub grupy aktywów finansowych).

W przypadku stwierdzenia obiektywnych przesłanek utraty wartości w stosunku do pożyczek i należności Grupa szacuje kwotę odpisu aktualizującego jako różnicę pomiędzy wartością księgową a wartością bieżącą oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych (zdyskontowanych pierwotną efektywną stopą procentową instrumentu) ujmując ją w rachunku zysków i strat i pomniejszając pożyczki i należności z wykorzystaniem rachunku rezerw.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości wyznaczone są metodą indywidualną dla należności od podmiotów gospodarczych, których zaangażowanie przekracza łącznie (jeden klient) równowartość 50 tys. EUR (indywidualna analiza przyszłych przepływów pieniężnych). Dla pozostałych należności (klienci indywidualni oraz podmioty gospodarcze o zaangażowaniu nie przekraczającym progu 50 tys. EUR) odpisy wyznaczone są poprzez zastosowanie określonych modelowo parametrów odzyskiwalności z tytułu spłat dobrowolnych oraz realizacji zabezpieczeń (analiza portfelowa przyszłych przepływów pieniężnych).

W przypadku, gdy w stosunku do pożyczek i należności istnieje obiektywna przesłanka, że część portfela kredytowego dotknięta jest utratą wartości mimo braku obiektywnych przesłanek na utratę wartości poszczególnych pożyczek i należności, Grupa tworzy odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR). Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty szacowany jest w oparciu o historyczne wzory strat charakteryzujące daną część portfela, z uwzględnieniem bieżącej sytuacji gospodarczej, w jakiej działają kredytobiorcy.

W przypadku pożyczek i należności uznanych za nieściągalne i w przypadku wyczerpania możliwości prawnych i proceduralnych dochodzenia ich spłaty, Grupa spisuje takie pożyczki i należności w ciężar związanego z nimi odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Kwoty później odzyskane uwzględniane są w pozycji Odpisy netto z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat.

W przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, dla których występują obiektywne przesłanki utraty wartości, skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny ujmuje się w rachunku zysków i strat. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału z aktualizacji wyceny i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy ceną nabycia (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą.

Aktywa niefinansowe

Składnik aktywów niefinansowych traci wartość w przypadku, gdy jego wartość księgową jest wyższa od wartości odzyskiwalnej.

Grupa na każdy dzień bilansowy ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość utraty wartości składnika aktywów niefinansowych, a w przypadku stwierdzenia istnienia tych przesłanek dokonuje oszacowania jego wartości odzyskiwalnej.

Wartość odzyskiwalna stanowi wyższą spośród:

- wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, oraz
- wartości użytkowej.

Wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży jest to kwota możliwa do uzyskania ze sprzedaży składnika aktywów na warunkach rynkowych pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji, po potrąceniu bezpośrednich krańcowych kosztów zbycia tego składnika.

Wartość użytkowa jest bieżącą, szacunkową wartością przyszłych przepływów pieniężnych, oczekiwaną z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów oraz z jego zbycia na zakończenie okresu użytkowania.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują gotówkę w kasie, łatwo dostępne salda w banku centralnym i innych bankach oraz pozostałe aktywa finansowe o pierwotnym terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące od daty nabycia.

Należności od banków i należności od klientów

Należności od banków i klientów obejmują kredyty udzielone przez Grupę poprzez przekazanie środków bezpośrednio kredytobiorcy i kredyty nabyte od stron trzecich, które są wykazywane według zamortyzowanego kosztu.

Jako kredyty wykazywane są także dłużne papiery wartościowe, które nie są notowane na aktywnym rynku.

Poniesione i uzyskane opłaty i prowizje za udzielenie kredytu są odroczone w czasie i amortyzowane w całym okresie kredytowania jako korekta efektywnej stopy procentowej kredytu.

Zasady dotyczące szacowania utraty wartości zostały przedstawione powyżej.

Rzeczowy majątek trwały

Rzeczowy majątek trwały stanowią aktywa o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż jeden rok, kompletne, użytkowane przez Grupę w celu świadczenia usług.

Majątek trwały wykazywany jest według ceny nabycia pomniejszonej o skumulowaną amortyzację oraz o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość końcowa oraz okres użytkowania majątku trwałego są przedmiotem corocznych przeglądów.

Straty z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Cena nabycia stanowi wartość wypłaconych środków pieniężnych bądź ich ekwiwalentów, lub wartość godziwą innych dóbr przekazanych w celu nabycia składnika aktywów w momencie jego pozyskania.

Amortyzację wylicza się metodą liniową, polegającą na rozłożeniu wartości podlegającej amortyzacji na przestrzeni okresu użytkowania składnika aktywów.

Koszty napraw i utrzymania składnika rzeczowego majątku trwałego uwzględniane są w rachunku zysków i strat w momencie poniesienia.

Wydatki, które zwiększają lub poszerzają pożytki z rzeczowego majątku trwałego poza ich pierwotny zakres użytkowania, są kapitalizowane i następnie amortyzowane.

Środki trwałe o niskiej jednostkowej wartości (przedmioty niskocenne) są jednorazowo odpisywane w koszty w miesiącu przekazania do użytkowania. W przypadku dokonania zakupu przedmiotów niskocennych o istotnej wartości, Bank dokonuje ich kapitalizacji.

Oprogramowanie komputerowe, stanowiące integralną część powiązanego z nim sprzętu (oprogramowanie operacyjne) traktowane jest jako rzeczowy majątek trwały.

Okresy użytkowania środków trwałych są następujące:

I.p.	Wyszczególnienie	Okres użytkowania
1.	Inwestycje w obcych środkach trwałych	10 lat
2.	Okablowanie strukturalne	10 lat
3.	Sprzęt IT	3 – 10 lat
4.	Urządzenia telefoniczne	6 lat
5.	Pojazdy	3-4 lat
6.	Meble	10 lat
7.	Sprzęt kasowo skarbcowy	5 lat
8.	Kasy i szafy pancerne oraz sejfy	10 lat
9.	Pozostały sprzęt i wyposażenie	5 lat
10.	Oprogramowanie operacyjne	5 lat

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży to takie aktywa lub grupa aktywów, dla których Grupa odzyska wartość bilansową w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze użytkowanie. Aktywa te są wykazywane w wartości niższej spośród:

- wartości księgowej na moment przeniesienia do tej kategorii, lub
- wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży nie są amortyzowane.

Wyniki z operacji, które są zaklasyfikowane jako działalność zaniechana są wykazywane oddzielenie w rachunku zysków i strat.

Grupa nie posiada aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne stanowią możliwy do zidentyfikowania składnik aktywów, nie posiadający postaci fizycznej, ujmowany według ceny nabycia. Wartości niematerialne są rozpoznawane w bilansie, jeśli w przyszłości generować będą korzyści finansowe i istnieje możliwość wiarygodnej wyceny wartości takich aktywów. Grupa dokonuje regularnej oceny wartości niematerialnych pod kątem możliwej utraty wartości.

Wartości niematerialne obejmują wartości o określonym okresie użytkowania, jak znaki towarowe i licencje. Są one liniowo amortyzowane w całym okresie ich użytkowania.

Grupa nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Wartości niematerialne wykazywane są w bilansie według ceny nabycia pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość końcowa oraz okres użytkowania wartości niematerialnych są przedmiotem corocznych przeglądów.

Straty z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Okres użytkowania wartości niematerialnych jest określony dla:

- oprogramowanie systemowe (tj. inne niż operacyjne) - 3 lata

Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania z tytułu depozytów klientów są równe kwocie należnej w dniu bilansowym. Zobowiązania wobec klientów wyceniane są według zamortyzowanego kosztu.

Świadczenia pracownicze

Długoterminowe zobowiązania pracownicze

Grupa dokonuje wyceny rezerw na zobowiązania związane z odprawami emerytalnymi, rentowymi i pośmiertnymi należnymi uprawnionym pracownikom na podstawie przepisów Kodeksu Pracy oraz na zobowiązania z tytułu zwyczajowych nagród jubileuszowych. Kwoty rezerw szacowane są w oparciu o wyliczenia aktuarialne.

Wartość rezerw oraz kosztów z tytułu zobowiązań do świadczeń pracowniczych jest szacowana z zastosowaniem metody aktuarialnej wyceny prognozowanych uprawnień jednostkowych. W ramach tej metody każdy okres aktywności zawodowej jest postrzegany jako dający początek dodatkowej jednostce uprawnienia do świadczeń, a uprawnienia każdego pracownika są wyceniane oddzielnie w celu utworzenia końcowego zobowiązania. Zgodnie z tą metodą, koszt wypłaty tych świadczeń jest uwzględniony w rachunku zysków i strat przez cały okres

zatrudnienia, aby rozłożyć koszty świadczeń pracowniczych na cały okres aktywności zawodowej pracowników. Wartość zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych, pośmiertnych i nagród jubileuszowych jest wyliczana według bieżącej wartości szacunkowych przyszłych wpływów środków pieniężnych z wykorzystaniem stóp procentowych określonych poprzez odniesienie do warunków rynkowych.

Krótkoterminowe zobowiązania pracownicze

Uprawnienia pracownicze do urlopu wypoczynkowego oraz urlopu dodatkowego są ujmowane, gdy staną się należne pracownikom. Tworzona jest rezerwa na szacunkowe zobowiązanie z tytułu urlopu wypoczynkowego oraz urlopu dodatkowego do dnia bilansowego.

Rezerwy

Rezerwy stanowią zobowiązania, których kwota lub termin zapłaty nie są pewne.

Grupa ujmuje rezerwy w bilansie, gdy:

- a) zaistnieje obecny obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany wynikający ze zdarzeń przeszłych;
- b) prawdopodobne jest, że w celu wypełnienia obowiązku nastąpi wpływ środków pieniężnych;
- c) można dokonać wiarygodnego szacunku wysokości przyszłego zobowiązania.

W przypadku, gdy wpływ zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny szacując kwotę rezerwy Grupa dyskontuje kwotę oszacowanego przyszłego zobowiązania.

Zobowiązania warunkowe – zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania warunkowe są:

- a) możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy; lub
- b) obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w bilansie ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można wiarygodnie oszacować.

Jako zobowiązania warunkowe Grupa prezentuje zobowiązania pozabilansowe, które nie spełniają kryteriów ujęcia w bilansie jako aktywa lub zobowiązania, w szczególności:

- zobowiązania udzielone z tytułu przyznanych przez Grupę linii kredytowych – w kwocie niewykorzystanej przez klientów;
- zobowiązania udzielone z tytułu gwarancji wystawionych przez Grupę na rzecz klienta – w wysokości wynikającej z umów;
- zobowiązania z tytułu akredytyw eksportowych i importowych;
- zobowiązania z tytułu zawartych umów ramowych o charakterze finansowym i gwarancyjnym – w kwocie niewykorzystanej przez klienta;
- zobowiązania z tytułu otrzymanych przez Grupę linii kredytowych – w kwocie dostępnej do wykorzystania przez Grupę;
- zobowiązania z tytułu otrzymanych na rzecz Grupy gwarancji – w wysokości wynikającej z umów.

Kapitał własny

Kapitał własny stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. statutem i właściwymi ustawami. Do kapitałów własnych zaliczane są także niepodzielone zyski z lat ubiegłych. Kapitały wykazywane są w wartości nominalnej.

Koszty emisji akcji

Koszty związane bezpośrednio z emisją nowych akcji, innych niż z tytułu połączenia jednostek gospodarczych, pomniejszają wartość kapitałów własnych w kwocie netto, tj. po potrąceniu podatku dochodowego.

Dywidendy z akcji zwykłych

Dywidendy z akcji zwykłych są ujęte w kapitałach własnych w okresie, w którym zostały zatwierdzone przez akcjonariuszy. Przychody z tytułu dywidendy ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie nabycia praw. Wypłacone dywidendy klasyfikowane są w rachunku przepływów środków pieniężnych jako przepływy z działalności finansowej. Dywidendy otrzymane klasyfikuje się w pozycji operacyjne przepływy pieniężne.

Inne składniki kapitału własnego

Pozostałe elementy, które ujmowane są w kapitałach własnych dotyczą:

- Wyceny rynkowej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję jest wyliczany poprzez podzielenie zysku netto przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

W przypadku rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję, średnia ważona liczba akcji zwykłych oraz zysk netto są korygowane w celu uwzględnienia wpływu wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych, takich jak dług zamienny i opcje na akcje przyznane pracownikom. Potencjalne lub warunkowe emisje akcji traktowane są jako rozwadniające, jeśli ich konwersja na akcje zmniejszyłaby zysk netto przypadający na jedną akcję.

Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane w rachunku zysków i strat w przypadku wszystkich instrumentów finansowych na zasadzie memoriału z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej opartej na cenie nabycia z uwzględnieniem bezpośrednich kosztów transakcji.

W przypadku aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe ujmowane są przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Prowizje oraz koszty transakcji

Prowizje związane z udzieleniem lub zmianą istotnych warunków kredytu stanowią integralną część efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego. Tak ujmowane są prowizje przygotowawcze, za udzielenie kredytu oraz inne początkowe z tytułu takich czynności jak ocena kondycji finansowej kredytobiorcy, ocena i ewidencja zabezpieczeń. Prowizje tego rodzaju są odraczane i jako korekta efektywnej stopy procentowej prezentowane są w przychodach z tytułu odsetek.

Prowizje nie stanowiące integralnej części efektywnej stopy instrumentu finansowego są ujmowane w wyniku, w okresie świadczenia usług lub w momencie wykonania znaczącej czynności.

Prowizje dotyczące należności, w stosunku do których w praktyce nie można zastosować rachunku efektywnej stopy procentowej (należności o nieokreślonym terminie płatności poszczególnych rat i niestabilnych zmianach oprocentowania) rozkładane są w czasie metodą liniową i zaliczane do przychodów prowizyjnych.

Prowizje z tytułu organizacji konsorcjum kredytowego ujmowane są jako przychody po zakończeniu procesu związanego z organizacją konsorcjum.

Koszty transakcji są ujmowane w początkowej wycenie aktywów i zobowiązań finansowych innych niż wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Koszty transakcji to koszty bezpośrednio związane z nabyciem lub zbyciem składnika aktywów lub zobowiązań finansowych. Obejmują one prowizje wypłacone pośrednikom, agentom, doradcom, brokerom oraz koszty z tytułu usług dealerów narzucone przez agencje regulacyjne i giełdy papierów wartościowych, jak również podatki od czynności cywilno-prawnych. Koszty takie są odraczane i ujmowane jako korekta efektywnej stopy procentowej instrumentów finansowych.

Wynik na operacjach instrumentami finansowymi

Wynik na operacjach instrumentami finansowymi obejmuje:

- wynik na operacjach instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży, tj. zrealizowane zyski lub straty ze sprzedaży stanowiące różnicę pomiędzy przychodami otrzymanymi ze sprzedaży oraz zamortyzowanym kosztem sprzedanego aktywa pomniejszone o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości ujęte uprzednio w rachunku zysków i strat;
- wynik na operacjach instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, tj. różnicę pomiędzy wartością bilansową na koniec bieżącego i poprzedniego okresu sprawozdawczego;

Bieżący i odroczony podatek dochodowy

Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat obejmuje podatek bieżący i podatek odroczony. Podatek bieżący stanowi zobowiązanie podatkowe Grupy obliczone w oparciu o stosowne przepisy podatkowe.

Podatek odroczony jest ujęty z wykorzystaniem metody bilansowej, opartej o identyfikację różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniach finansowych. W celu określenia wartości aktywów i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego stosuje się stawki ustawowe podatku.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujęte są do wysokości, w jakiej będą mogły zostać wykorzystane do pomniejszenia przyszłego zobowiązania podatkowego.

Podatek odroczony i bieżący związany z wyceną do wartości godziwej aktywów dostępnych do sprzedaży ujmowaną bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny jest także ujmowany bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny i zostaje rozpoznany w rachunku zysków i strat równolegle z zyskiem lub stratą z takiej inwestycji.

Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Segmenty branżowe

Segment branżowy jest dającym się wyodrębnić obszarem jednostki gospodarczej, w ramach którego następuje dystrybucja towarów lub świadczenie usług, lub grupy powiązanych towarów lub usług, który podlega ryzyku i charakteryzuje się poziomem zwrotu z poniesionych nakładów inwestycyjnych różnym od tych, które są właściwe dla innych segmentów branżowych.

Z uwagi na fakt, iż ryzyko, na które narażony jest Grupa oraz wysokość osiągniętej stopy zwrotu uzależnione są w głównej mierze od zróżnicowania oferowanych produktów i usług, zgodnie z MSR 14 za podstawowy wzór sprawozdawczy stosowany do segmentów w Grupie przyjęty został segment branżowy.

W działalności Grupy wyodrębnia się następujące segmenty:

- Retail Banking (Pion Obsługi Małych Przedsiębiorstw i Klientów Indywidualnych)
- Private Banking (Pion Bankowości Prywatnej)
- Merchant Banking (Pion Rynki Finansowe oraz Pion Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw)

- Asset & Liability Management (ALM) i jednostki wsparcia (to jednostki Centrali Banku, za wyjątkiem Pionu Rynków Finansowych, który znajduje się w linii Merchant Banking).

Segmenty geograficzne

Segment geograficzny jest dającym się wyodrębnić obszarem jednostki gospodarczej, w ramach którego następuje dystrybucja towarów lub świadczenie usług w określonym środowisku ekonomicznym, który podlega ryzyku i charakteryzuje się poziomem zwrotu z poniesionych nakładów inwestycyjnych, różnym od tych, które są właściwe dla innych obszarów działających w odmiennym środowisku ekonomicznym.

Grupa prowadzi działalność w Polsce jako jedynym segmentem geograficznym.

5. Porównywalność z opublikowanymi wcześniej raportami

W celu uzyskania porównywalności danych dokonano zmian prezentacyjnych dla danych opublikowanych poprzednio w raporcie za drugi kwartał 2007 roku wg stanu na 30 czerwca 2007 roku.

Bilans wg stanu na 30 czerwca 2007 roku

Pozycja	Raport za I półrocze 2007 przed korektą	Raport za I półrocze 2007 po korekcie	Różnica	Zmiana dotyczy
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 668 517	1 666 169	69	Krótkoterminowe należności od banków
			-2 417	Wycena transakcji FX spot
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	175 690	185 211	9 521	Zmiana prezentacji wyceny instrumentów pochodnych na stopę procentową
Należności od banków	180 888	180 819	-69	Krótkoterminowe należności od banków
Rzeczowy majątek trwały	84 691	90 051	5 360	Oprogramowanie operacyjne
Wartości niematerialne	24 620	19 260	-5 360	Oprogramowanie operacyjne
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	30 055	32 052	1 997	Korekta bilansu otwarcia dotycząca zmiany wartości podatku odroczonego z tytułu IBNR
			4 840	Ujęcie instrumentów finansowych w dacie zawarcia transakcji
Pozostałe aktywa	302 113	306 955	2	Pozostałe
Razem zmiany			13 943	
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	110 868	120 389	9 521	Zmiana prezentacji wyceny instrumentów pochodnych na stopę procentową
			-136 884	Zobowiązania wobec biur maklerskich
Zobowiązania wobec banków	5 449 317	5 309 536	-1 680	Wycena transakcji FX spot
			-1 217	Środki funduszu socjalnego
Zobowiązania wobec klientów	5 056 056	5 192 205	136 884	Zobowiązania wobec biur maklerskich
			-735	Wycena transakcji FX spot
			1 217	Środki funduszu socjalnego
Pozostałe zobowiązania	213 123	219 182	4 840	Ujęcie instrumentów finansowych w dacie zawarcia transakcji
			2	Pozostałe
Kapitał z aktualizacji wyceny	-867	-868	-1	Pozostałe
			1 997	Korekta bilansu otwarcia dotycząca zmiany wartości podatku odroczonego z tytułu IBNR
Zyski zatrzymane	-17 809	-15 811	1	Pozostałe
Wynik roku bieżącego	86 439	86 437	-2	Pozostałe
Razem zmiany			13 943	

Rachunek zysków i strat za okres 1 stycznia do 30 czerwca 2007 roku

Pozycja	Raport za I półrocze 2007 przed korektą	Raport za I półrocze 2007 po korekcie	Różnica	Zmiana dotyczy
Przychody z tytułu prowizji	61 642	70 374	3 112	Reklasyfikacja przychodów prowizyjnych z Pozostałych przychodów
			5 671	Prowizje związane z transakcjami kupna, sprzedaży instrumentów pochodnych
			-51	Pozostałe
Koszty z tytułu prowizji	-4 576	-4 525	51	Pozostałe
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	67 977	62 306	5 671	Prowizje związane z transakcjami kupna, sprzedaży instrumentów pochodnych
Pozostałe przychody	7 724	4 612	-3 112	Reklasyfikacja przychodów prowizyjnych do Przychodów z tytułu prowizji
Razem zmiany			-	

6. Sprawozdawczość w ramach segmentów

Informacje dotyczące segmentów

Segment stanowi wyróżniający się element Grupy, obejmujący działalność w zakresie dostarczania produktów lub usług, które niosą ze sobą ryzyko i korzyści różniące się od ryzyka i korzyści pozostałych segmentów. Segmenty Grupy objęte sprawozdawczością są definiowane poprzez podejście zarządcze, i są to segmenty poddawane rewizji Zarządu mającym na celu strategiczne zarządzanie Grupą oraz podejmowanie decyzji biznesowych, a bazują na ryzyku i korzyściach dotyczących dostarczanych produktów i usług. Segmentacja podstawowa obejmuje podział według produktów i usług.

Segmentacja podstawowa

Główny profil działalności Grupy to usługi finansowe realizowane w ramach następujących segmentów:

- Retail Banking
- Private Banking
- Merchant Banking
- ALM i jednostki wsparcia

Zasady rachunkowości dla poszczególnych segmentów są takie same jak opisane w zasadach rachunkowości. W rachunku zysków i strat koszty są najpierw prezentowane jako koszty bezpośrednie we wszystkich liniach biznesowych (poza ALM) i jednostkach wsparcia. W procesie rebillingu odbywa się przepływ kosztów z tych jednostek do linii biznesowych oraz przepływ kosztów pomiędzy liniami biznesowymi i pomiędzy jednostkami wsparcia. Linia biznesowa ALM nie generuje kosztów bezpośrednich, jedynie przyjmuje koszty od jednostek wsparcia w procesie rebillingu. Jest to odrębny proces w raportowaniu prezentowany w odrębnej pozycji sprawozdania (alokacja kosztów – rebilling). Skutkiem tego procesu jest zaabsorbowanie wszystkich kosztów jednostek wsparcia przez linie biznesowe. Wynik finansowy jednostek wsparcia po zakończeniu tego procesu równa się zero.

Podstawowym celem wyznaczania cen transferowych pomiędzy segmentami jest przeniesienie ryzyka stopy procentowej do linii Merchant Banking lub ALM, tak by dla pozostałych linii alokować stałe marże.

Ceny transferowe obliczane są dla standardowych okresów trwania produktów w oparciu o oficjalne indeksy WIBOR, WIBID, LIBOR i EURIBOR.

Segmenty działalności:

• Retail Banking

Retail Banking (Pion Obsługi Małych Przedsiębiorstw oraz Klientów Indywidualnych) specjalizuje się w obsłudze małych przedsiębiorstw i Klientów indywidualnych, świadcząc usługi finansowe dla Klientów detalicznych, przedstawicieli wolnych zawodów oraz małych przedsiębiorstw. Ponadto segment oferuje doradztwo w zakresie wszelkich form bieżącej obsługi bankowej, oszczędzania, inwestowania, kredytowania, jak również usługi bankowości detalicznej.

Consumer Finance (Pion Kredytów Konsumenckich) wydzielony w ramach linii biznesowej RB specjalizuje się w sprzedaży i obsłudze kart kredytowych oraz pożyczek gotówkowych dla Klientów indywidualnych.

• Private Banking

Private Banking (Pion Bankowości Prywatnej) świadczy zintegrowane usługi i rozwiązania w zakresie zarządzania aktywami dla zamożnych Klientów indywidualnych. Proponuje rozwiązania oferowane we wszystkich centrach bankowości prywatnej Fortis na świecie, m.in. w Szwajcarii, Luksemburgu, Monaco, Dubaju czy Singapurze. Pośredniczy w kontaktach z ekspertami Fortis Private Investments Polska S.A. czy Fortis Intertrust Polska.

Fortis Private Investments Polska S.A. jest licencjonowaną firmą maklerską świadczącą usługi zarządzania aktywami. Obecnie zarządza aktywami klientów indywidualnych i podmiotów prawnych.

Produkty oferowane przez Fortis Private Investments Polska S.A. obejmują kompleksowe rozwiązania w zakresie inwestycji. Aktywa klientów lokowane są w polskie i zagraniczne instrumenty finansowe. Dostępne dla klientów produkty dostosowane są do indywidualnych potrzeb klientów, ich preferencji, akceptowalnego ryzyka, oczekiwanej stopy zwrotu oraz horyzontu inwestycyjnego.

Od pierwszego stycznia 2008 roku dane FPIP są konsolidowane w ramach Grupy Fortis Bank Polska i prezentowane są w linii Private Banking.

- **Merchant Banking**

Global Markets (Pion Rynków Finansowych) oferuje szeroki zakres produktów dla Klientów korporacyjnych i instytucjonalnych oraz zajmuje się również relacjami z innymi bankami i zarządzaniem płynnością Grupy.

Commercial Banking (Pion Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw) specjalizuje się w obsłudze średnich i dużych przedsiębiorstw o rocznych obrotach powyżej 25 mln PLN, koncentrując się na Klientach działających na skalę międzynarodową, oferując im rozwiązania finansowe w oparciu o standardowe produkty i usługi bankowe oraz specjalistyczne produkty finansowe.

- **ALM i jednostki wsparcia**

Segment ALM odgrywa ważną rolę w zarządzaniu składnikami bilansu oraz pozabilansu banku, zarządza ryzykiem oraz kapitałami, ustala ceny transferowe i zewnętrzne. W segmencie ujęte zostały również koszty jednostek wsparcia, funkcje skarbowe oraz finansowe, oraz pozostała działalność niezwiązana z podstawową działalnością bankową.

Segment uzupełniający

Grupa prowadzi działalność w Polsce jako jedynym segmencie geograficznym, zatem wszystkie przychody uzyskane, koszty poniesione oraz aktywa dotyczą jednego segmentu geograficznego – Polski.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat według segmentów działalności

1.01.2008-30.06.2008 roku (w tys. PLN)	Retail Banking	Private Banking	Merchant Banking	ALM i jednostki wsparcia	Ogółem
Przychody z tytułu odsetek (zewnątrzne)	194 481	7 201	232 602	32 902	467 186
Koszty z tytułu cen transferowych (wewnętrzne)	-146 043	-5 937	-318 777	-26 950	-497 707
Koszty z tytułu odsetek (zewnątrzne)	-65 773	-6 783	-210 936	-559	-284 051
Przychody z tytułu cen transferowych (wewnętrzne)	94 310	7 483	331 204	64 710	497 707
Wynik z tytułu odsetek	76 975	1 964	34 093	70 103	183 135
Pozostałe ceny transferowe (wewnętrzne)	594	-153	40 122	-40 563	-
Przychody z tytułu prowizji (zewnątrzne)	51 954	3 210	47 476	1 660	104 300
Koszty z tytułu prowizji (zewnątrzne)	-4 050	-600	-482	-906	-6 038
Wynik z tytułu prowizji	47 904	2 610	46 994	754	98 262
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu (zewnątrzne)	33 182	178	32 913	-	66 273
Wynik na transakcjach zabezpieczających (zewnątrzne)	-	-	-	56	56
Pozostałe przychody (zewnątrzne)	4 940	136	1 772	607	7 455
Razem przychody netto	163 595	4 735	155 894	30 957	355 181
Koszty osobowe (zewnątrzne)	-40 576	-2 936	-20 491	-31 572	-95 575
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych (zewnątrzne)	-6 980	-245	-1 671	-8 360	-17 256
Pozostałe koszty (zewnątrzne)	-5 794	-750	-130	-59 402	-66 076
Odpisy netto z tytułu utraty wartości (zewnątrzne)	-13 039	-8	-10 791	-75	-23 913
Alokacja kosztów - rebilling (wewnętrzne)	-80 060	-2 728	-16 139	98 927	-
Zysk brutto	17 146	-1 932	106 672	30 475	152 361
Podatek dochodowy	-3 284	374	-20 842	-5 724	-29 476
Zysk netto	13 862	-1 558	85 830	24 751	122 885

1.01.2007-30.06.2007 roku (w tys. PLN)	Retail Banking	Private Banking	Merchant Banking	ALM i jednostki wsparcia	Ogółem
Przychody z tytułu odsetek (zewnątrzne)	114 725	693	122 181	14 895	252 494
Koszty z tytułu cen transferowych (wewnętrzne)	-73 872	-527	-161 995	-15 951	-252 345
Koszty z tytułu odsetek (zewnątrzne)	-36 739	-3 020	-81 528	-1 603	-122 890
Przychody z tytułu cen transferowych (wewnętrzne)	59 035	3 230	159 260	30 820	252 345
Wynik z tytułu odsetek	63 149	376	37 918	28 161	129 604
Pozostałe ceny transferowe (wewnętrzne)	48	4	6 832	-6 884	-
Przychody z tytułu prowizji (zewnątrzne)	42 908	343	25 471	1 652	70 374
Koszty z tytułu prowizji (zewnątrzne)	-3 007	-36	-423	-1 059	-4 525
Wynik z tytułu prowizji	39 901	307	25 048	593	65 849
Dywidenda i inne przychody z tytułu inwestycji (zewnątrzne)	-	-	-	600	600
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu (zewnątrzne)	24 880	163	37 263	-	62 306
Wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży (zewnątrzne)	-	-	-38	357	319
Wynik na transakcjach zabezpieczających (zewnątrzne)	-	-	-	-113	-113
Pozostałe przychody (zewnątrzne)	3 326	7	1 276	3	4 612
Razem przychody netto	131 304	857	108 299	22 717	263 177
Koszty osobowe (zewnątrzne)	-30 856	-1 091	-20 427	-23 710	-76 084
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych (zewnątrzne)	-4 342	-66	-1 200	-4 587	-10 195
Pozostałe koszty (zewnątrzne)	-7 438	-157	-2 055	-51 793	-61 443
Odpisy netto z tytułu utraty wartości (zewnątrzne)	-5 051	-32	-7 316	2	-12 397
Alokacja kosztów - rebilling (wewnętrzne)	-69 523	-1 569	-8 754	79 846	-
Zysk brutto	14 094	-2 058	68 547	22 475	103 058
Podatek dochodowy	-1 872	342	-11 340	-3 751	-16 621
Zysk netto	12 222	-1 716	57 207	18 724	86 437

Skonsolidowana suma bilansowa (w tys. PLN)	Stan na:	Retail Banking	Private Banking	Merchant Banking	ALM i jednostki wsparcia	Ogółem
	30.06.2008	6 999 312	193 759	9 358 917	1 825 938	18 377 926
Aktywa	31.12.2007	6 327 794	212 636	6 641 950	1 028 634	14 211 014
	30.06.2007	4 878 917	52 585	6 131 887	873 782	11 937 171
	30.06.2008	3 654 536	271 500	13 017 208	1 434 682	18 377 926
Pasywa	31.12.2007	3 451 684	311 558	9 124 157	1 323 615	14 211 014
	30.06.2007	2 940 845	179 554	7 614 987	1 201 785	11 937 171

Poniższe zestawienie prezentuje koszty niepieniężne, inne niż amortyzacja, za okres sprawozdawczy kończący się 30.06.2008, 31.12.2007 oraz 30.06.2007 roku. Do kosztów niepieniężnych zostały zaliczone: niezrealizowana strata z tytułu instrumentów finansowych, odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, odpisy z tytułu rezerw kosztowych.

w tys. PLN	Stan na:	Retail Banking	Private Banking	Merchant Banking	ALM i jednostki wsparcia	Ogółem
Koszty	30.06.2008	-39 710	-852	-247 103	-11 621	-299 286
niepieniężne	30.06.2007	-19 129	-643	-75 393	-12 686	-107 851

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały koszty poniesione w celu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych za okres sprawozdawczy kończący się 30.06.2008 roku oraz dane porównawcze wg stanu na 31.12.2007 i 30.06.2007 roku.

w tys. PLN	Stan na:	Retail Banking	Private Banking	Merchant Banking	ALM i jednostki wsparcia	Ogółem
Koszty nabycia	30.06.2008	-	56	-	22 714	22 770
aktywów	31.12.2007	-	-	-	88 337	88 337
	30.06.2007	-	-	-	39 342	39 342

Opis działalności segmentów

Retail Banking

Klienci

Retail Banking jest dynamicznie rozwijającą się linią biznesową. Wg stanu na koniec pierwszego półrocza 2008 roku liczba aktywnych Klientów tej linii wyniosła 52 011. Największy udział w liczbie Klientów linii Retail Banking mają Klienci Indywidualni (69%) oraz firmy (21%), pozostałe 10% to Klienci Rynku Masowego. Portfele Klientów tej linii (karty kredytowe, kredyty gotówkowe) nadal są utrzymywane, ale Grupa nie koncentruje się już na tym obszarze.

Kanały dystrybucji

Klienci linii Retail Banking mają do dyspozycji zarówno sieć oddziałów (35) jak i kanały alternatywne: system internetowy Pl@net, Multicash (rozwiązanie typu Home Banking) oraz Call Center. Linia rozwija wszystkie wymienione kanały dystrybucji. Statystyki Grupy wykazują, że kanały alternatywne cieszą się wśród Klientów dużym zainteresowaniem. Porównując dane za pierwsze półrocze 2008 rok i za pierwsze sześć miesięcy 2007 roku (narastająco) Grupa odnotowała:

- wzrost liczby Klientów korzystających z systemu bankowego Pl@net o 36%
- wzrost liczby przelewów z wykorzystaniem Pl@net o 56%

Produkty

Klienci linii Retail Banking korzystają z szerokiej gamy produktów kredytowych, depozytowych, inwestycyjnych oraz kartowych.

Wśród Klientów Indywidualnych dużą popularnością cieszą się:

- kredyty hipoteczne: saldo tych kredytów na koniec pierwszego półrocza 2008 roku wyniosło 3,1 mld PLN, co oznacza 51% wzrost w stosunku do stanu z końca pierwszego półrocza 2007 roku;
- karty kredytowe: liczba kart kredytowych dla Klientów Indywidualnych i Klientów rynku masowego na koniec pierwszego półrocza 2008 roku wyniosła 10 207, a saldo kredytów na tym produkcie wzrosło o 25% (średnia z pierwszego półrocza 2008 roku w porównaniu do średniej z pierwszych sześciu miesięcy 2007 roku),
- produkty typu inwestycyjnego: np. polisa lokacyjna Czysty Zysk, która jest produktem, z gwarantowanym zyskiem i ochroną kapitału i która w ostatnim czasie zyskała zainteresowanie klientów, gdyż łączy w sobie najlepsze cechy lokat, czyli prostotę i bezpieczeństwo oraz korzyści płynące z ubezpieczenia. Jej saldo na koniec pierwszego półrocza 2008 roku wyniosło 0,6 mld PLN.

Wśród Klientów Firmowych dużą popularnością cieszą się:

- kredyty inwestycyjne: saldo tych kredytów na koniec pierwszego półrocza 2008 roku wyniosło 2,2 mld PLN i wzrosło o 55% w stosunku do końca pierwszego półrocza 2007 roku,
- instrumenty wymiany walutowej: liczba transakcji tabelowych i negocjowanych wzrosła w ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2008 roku o 23% w stosunku do pierwszych sześciu miesięcy 2007 roku, a średni miesięczny wolumen tych transakcji oscyluje około 1,3 mld PLN.

Wyniki

Rosnące zainteresowanie Klientów Bankowości Detalicznej produktami Grupy znajduje odzwierciedlenie w rachunku zysków i strat Grupy gdyż przychody netto tej linii wzrosły w pierwszym półroczu 2008 roku w stosunku do pierwszego półrocza 2007 roku (narastająco) o 25%. Wzrost ten generowany był dzięki:

- wyższemu wynikowi na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu o 33% do czego przyczynił się zarówno wynik na transakcjach walutowych (wzrost o 34%) jak i wynik na instrumentach pochodnych
- wyższemu wynikowi z tytułu odsetek o 22%
- wyższemu wynikowi z tytułu prowizji o 20%

Intensywny rozwój linii Retail Banking spowodował również wzrost kosztów. Koszty osobowe zwiększyły się o 32%. Wzrost ten w głównej mierze wynika jednak ze zwiększonego zatrudnienia (średnio w analizowanych okresach o 20%). Pozycja "alokacja kosztów - rebilling" stanowi wartość netto kosztów alokowanych do linii biznesowej i wytransferowanych z linii Retail Banking do innych jednostek. Koszty te wzrosły o 15% i wynikały ze wzrostu aktywności klientów oraz wzrostu sprzedanych produktów i usług. Jednostki wsparcia zaangażowane w proces obsługi tych produktów i usług wytransferowały do linii koszty proporcjonalnie do wzrastającej produkcji.

Private Banking

Klienci

Według stanu na koniec pierwszego półrocza 2008 roku liczba aktywnych Klientów tej linii wyniosła 241. Średnio liczba klientów tej linii wzrosła o 150% (pierwsze sześć miesięcy 2008 roku w porównaniu do pierwszych sześciu miesięcy 2007 roku).

Kanały dystrybucji

Klienci linii Private Banking mają do dyspozycji zarówno sieć Centrów Biznesowych (6) będących częścią międzynarodowej sieci Fortis Banku obejmującej ok. 125 ośrodków w 20 krajach, jak i kanały alternatywne: systemy Multicash, Pl@net oraz Call Center. Jak wskazują statystyki, kanały te są coraz chętniej przez nich wykorzystywane.

Porównując dane z pierwszego półrocza 2008 roku i pierwszego półrocza 2007 roku (narastająco) Grupa odnotowała:

- wzrost liczby Klientów korzystających z systemu bankowego Pl@net o 593%
- wzrost liczby przelewów z wykorzystaniem Pl@net o 927%

Produkty

Klienci linii Private Banking korzystają z produktów kredytowych, depozytowych, inwestycyjnych oraz kartowych. Wśród Klientów tej linii dużą popularnością cieszą się:

- produkty typu inwestycyjnego – na koniec pierwszego półrocza 2008 roku klienci tej linii zgromadzili około 425 mln PLN środków (depozytów i produktów typu inwestycyjnego takich jak np. zagraniczne fundusze inwestycyjne L-FIX, L-Funds zarządzane przez Fortis Investments Management czy portfele inwestycyjne Fortis FIO zarządzane przez Fortis Private Investments Polska S.A.)
- kredyt w rachunku bieżącym: saldo tych kredytów na koniec pierwszego półrocza 2008 roku wyniosło 120 mln PLN (sprzedaż tych kredytów w pierwszym półroczu 2007 była nieznacząca);

Wyniki

W związku z konsolidacją sprawozdań finansowych od stycznia 2008 roku w linii Private Banking oprócz danych finansowych tej linii są także raportowane wyniki Fortis Private Investments Polska (FPIP), które stanowią 61% przychodów netto tej linii oraz 1% skonsolidowanych przychodów netto Fortis Bank Polska.

Stale rozwijająca się baza Klientów linii Private Banking i rosnące zainteresowanie ofertą Grupy znajduje odzwierciedlenie w rachunku zysków i strat Grupy, gdyż przychody netto tej linii wzrosły w pierwszym półroczu 2008 roku w stosunku do pierwszego półrocza 2007 roku o 453%. Wzrost ten generowany był dzięki:

- wyższemu wynikowi z tytułu odsetek o 422% (bez uwzględnienia FPIP: 281%)
- wyższemu wynikowi z tytułu prowizji o 773% (bez uwzględnienia FPIP: 5%)

Intensywny rozwój linii Private Banking spowodował również wzrost kosztów. Koszty osobowe wzrosły o 169% (bez uwzględnienia FPIP o 36%). Wynika to przede wszystkim ze zwiększonego zatrudnienia w samej linii Private Banking jak i FPIP (osoby zatrudnione w FPIP stanowią 55% osób zatrudnionych w tej linii) oraz dostosowania polityki płac do obecnej sytuacji na rynku pracy. Pozycja alokacja kosztów - rebilling stanowi wartość netto kosztów alokowanych do linii biznesowej i wytransferowanych z linii Private Banking do innych jednostek. Koszty te wzrosły o 74% czynnikiem wpływającym na wzrost transferowanych kosztów był wzrost aktywności Klientów, wzrost sprzedanych produktów i usług a przede wszystkim zmiany organizacyjne. Jednostki wsparcia zaangażowane w proces obsługi tych produktów i usług wytransferowały do linii koszty proporcjonalnie do wzrastającej produkcji.

Merchant Banking

Klienci

Wg stanu na koniec pierwszego półrocza 2008 roku liczba aktywnych Klientów tej linii wyniosła 2 471. Średnio liczba klientów tej linii wzrosła o 24% (pierwsze sześć miesięcy 2008 w porównaniu do pierwszych sześciu miesięcy 2007).

Kanały dystrybucji

Klienci linii Merchant Banking mają do dyspozycji zarówno sieć Centrów Biznesowych (8) będących częścią międzynarodowej sieci Fortis Banku obejmującej ok. 125 ośrodków w 20 krajach, jak i kanały alternatywne: systemy Multicash, PI@net oraz Call Center. Jak wskazują statystyki, kanały te są coraz chętniej przez nich wykorzystywane. Porównując dane z pierwszego półrocza 2008 roku i pierwszego półrocza 2007 roku Grupa odnotowała:

- wzrost liczby Klientów korzystających z systemu bankowego PI@net o 270%,
- wzrost liczby przelewów z wykorzystaniem PI@net o 560%,

Produkty

Klienci linii Merchant Banking korzystają z szerokiej gamy produktów kredytowych, depozytowych, finansowania międzynarodowych transakcji handlowych czy prowadzenia operacji na międzynarodowych rynkach finansowych.

Wśród produktów oferowanych przez Grupę Klientom instytucjonalnym wyróżniają się:

- kredyty inwestycyjne (w tym kredyty na zakup / budowę nieruchomości na cele komercyjne): saldo tych kredytów przekroczyło na koniec pierwszego półrocza 2008 roku 2,8 mld PLN, co oznacza 37% wzrost w stosunku do końca pierwszego półrocza 2007 roku
- kredyty obrotowe: saldo tych kredytów wyniosło na koniec pierwszego półrocza 2008 roku 1,5 mld PLN, co oznacza 24% wzrost w stosunku do końca pierwszego półrocza 2007 roku
- kredyty w rachunku bieżącym: saldo tych kredytów wyniosło na koniec pierwszego półrocza 2008 roku 1,5 mld PLN, co oznacza 38% wzrost w stosunku do końca pierwszego półrocza 2007 roku
- depozyty: łączne saldo depozytów wyniosło 3,6 mld PLN na koniec pierwszego półrocza 2008 roku, co oznacza 52% wzrost w stosunku do końca pierwszego półrocza 2007 roku
- instrumenty wymiany walutowej: liczba transakcji negocjowanych i tabelowych w ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2008 roku wyniosła około 27 tys., a średni miesięczny wolumen tych transakcji oscyluje około 1,6 mld PLN

Wyniki

Stale rozwijająca się baza Klientów linii Merchant Banking i rosnące zainteresowanie ofertą Grupy znajduje odzwierciedlenie w rachunku zysków i strat Grupy gdyż przychody netto tej linii wzrosły w pierwszym półroczu 2008 roku w stosunku do pierwszego półrocza 2007 roku o 44%. Wzrost ten generowany był dzięki:

- wyższemu wynikowi z tytułu prowizji o 88%,
- wyższemu o 20% wynikowi na transakcjach walutowych, które stanowią 77% wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

Intensywny rozwój linii Merchant Banking spowodował również wzrost kosztów.

Pozycja alokacja kosztów (rebilling) stanowi wartość netto kosztów alokowanych do linii biznesowej i wytransferowanych z linii Merchant Banking do innych jednostek. Koszty te wzrosły o 84%. Czynnikiem wpływającym na wzrost transferowanych kosztów był wzrost aktywności Klientów, wzrost sprzedanych produktów i usług, a przede wszystkim zmiany organizacyjne. Jednostki wsparcia zaangażowane w proces obsługi tych produktów i usług wytransferowały do linii koszty proporcjonalnie do wzrastającej produkcji.

Koszty osobowe pozostały na poziomie kosztów roku ubiegłego. Taka sytuacja wynika z faktu zmniejszenia zatrudnienia w tym segmencie, poprzez zmiany organizacyjne i przesunięcie części osób z jednostek stanowiących zaplecze dla operacji kredytowych do linii Retail Banking.

ALM i jednostki wsparcia

Wyniki

Segment ALM – z jednej strony przedstawia wyniki zarządzania ryzykiem stopy procentowej i płynności (wynik z tytułu tej działalności wzrósł o 36% w pierwszym półroczu 2008 w stosunku do pierwszego półrocza 2007), a z drugiej strony koszty jednostek wsparcia odzwierciedlające rozwój Grupy.

W 2007 roku Grupa wdrożyła nową metodologię alokacji kosztów, która jest kontynuowana w 2008 roku, zgodną z metodologią obowiązującą w Grupie Fortis. Metodologia ta wprowadza nową definicję kosztów bezpośrednich jednostki, tj. jako koszt bezpośredni danej jednostki, traktowany jest koszt będący w obszarze odpowiedzialności danej jednostki. Zgodnie z tą metodologią koszty amortyzacji, czynszu, szkoleń wykazywane są jako koszt bezpośredni odpowiednich jednostek wsparcia odpowiedzialnych za ten koszt. Ostatecznie są one alokowane do jednostek biznesowych, proporcjonalnie do wsparcia świadczonego danej linii biznesowej, zwiększając jej koszty alokacji.

7. Dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat

Poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące skonsolidowanych przychodów oraz kosztów Grupy za pierwsze półrocze 2008 roku, oraz dane porównawcze za pierwsze półrocze 2007 roku.

Nota 7.1

Przychody z tytułu odsetek (w tys. PLN)	1.01.2008 – 30.06.2008	1.01.2007 – 30.06.2007
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	39 495	11 291
Należności od banków	9 197	5 795
Inwestycje dostępne do sprzedaży	28 222	12 612
Należności od klientów	388 314	220 022
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 958	2 774
Razem przychody z tytułu odsetek	467 186	252 494

Przychody odsetkowe zawierają naliczone odsetki od kredytów nieregularnych w kwocie 6 770 tys. PLN za pierwsze półrocze 2008 roku oraz w kwocie 6 370 tys. PLN za pierwsze półrocze 2007 roku.

Nota 7.2

Koszty z tytułu odsetek (w tys. PLN)	1.01.2008 – 30.06.2008	1.01.2007 – 30.06.2007
Zobowiązania wobec banków	-120 379	-61 327
Zobowiązania wobec klientów	-153 242	-59 626
Pożyczki podporządkowane	-9 352	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-559	-1 603
Pozostałe	-519	-334
Razem koszty z tytułu odsetek	-284 051	-122 890

Nota 7.3

Przychody z tytułu prowizji (w tys. PLN)	1.01.2008 – 30.06.2008	1.01.2007 – 30.06.2007
Usługi powiernicze i operacje papierami wartościowymi	1 331	1 373
Usługi z tytułu rozliczeń pieniężnych	27 344	25 733
Gwarancje i zobowiązania warunkowe	7 525	7 328
Prowizje związane z udzielaniem kredytów (rozliczane liniowo)	11 514	9 204
Prowizje związane z udzielaniem kredytów (rozliczane jednorazowo)	6 778	2 251
Prowizje związane z transakcjami kupna, sprzedaży instrumentów pochodnych	30 885	5 671
Przychody z tytułu pośrednictwa w pozyskiwaniu klientów	2 120	5 637
Przychody związane z kartami	5 871	5 596
Przychody z tytułu zarządzania aktywami	4 890	1 087
Pozostałe	6 042	6 494
Razem przychody z tytułu prowizji	104 300	70 374

Nota 7.4

Koszty z tytułu prowizji (w tys. PLN)	1.01.2008 – 30.06.2008	1.01.2007 – 30.06.2007
Usługi powiernicze i operacje papierami wartościowymi	-496	-244
Koszty związane z kartami	-2 165	-1 923
Koszty operacji gotówkowych	-1 478	-1 168
Rozliczenia	-593	-717
Pozostałe	-1 306	-473
Razem koszty z tytułu prowizji	-6 038	-4 525

Wynik z tytułu prowizji obejmuje:

- przychody prowizyjne w kwocie 93 902 tys. PLN za pierwsze półrocze 2008 roku, oraz w kwocie 57 375 tys. PLN za pierwsze półrocze 2007 roku;
- koszty prowizyjne w kwocie -5 454 tys. PLN za za pierwsze półrocze 2008 roku, oraz w kwocie -4 525 tys. PLN za pierwsze półrocze 2007 roku;

(inne niż objęte kalkulacją efektywnej stopy procentowej), które odnoszą się do aktywów i zobowiązań nie wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,

Nota 7.5

Dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji (w tys. PLN)	1.01.2008 – 30.06.2008	1.01.2007 – 30.06.2007
Przychody z tytułu dywidendy od jednostki zależnej	-	600
Razem dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji	-	600

Nota 7.6

Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu (w tys. PLN)	1.01.2008 – 30.06.2008	1.01.2007 – 30.06.2007
Papiery wartościowe	-1 258	-1 398
Instrumenty pochodne	1 259	4 478
Operacje wymiany walut	66 272	59 226
Razem wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	66 273	62 306

Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu nabywa się głównie w celu generowania zysku z krótkoterminowych wahań cen lub marży dealera; ich początkowe ujęcie jest w cenie nabycia. W tej pozycji wykazuje się zrealizowane i niezrealizowane zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu to wszystkie te instrumenty pochodne, które nie kwalifikują się do rachunkowości zabezpieczeń. W tej pozycji wykazywane są wszystkie zmiany wartości godziwej dotyczące tych instrumentów.

Nota 7.7

Wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży (w tys. PLN)	1.01.2008 – 30.06.2008	1.01.2007 – 30.06.2007
Papiery wartościowe	-	319
Razem wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	-	319

Nota 7.8

Wynik na transakcjach zabezpieczających (w tys. PLN)	1.01.2008 – 30.06.2008	1.01.2007 – 30.06.2007
Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczanych	-673	-2 319
Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających	729	2 206
Razem wynik na transakcjach zabezpieczających	56	-113

Nota 7.9

Pozostałe przychody (w tys. PLN)	1.01.2008 – 30.06.2008	1.01.2007 – 30.06.2007
- doradztwo w zakresie oprogramowania	2 608	2 208
- przychody z tytułu najmu i dzierżawy	2 234	706
- przychody z tytułu świadczenia usług finansowych	1 152	818
- odszkodowania, kary i grzywny	176	288
- inne	1 285	592
Razem pozostałe przychody	7 455	4 612

Nota 7.10

Koszty osobowe (w tys. PLN)	1.01.2008 – 30.06.2008	1.01.2007 – 30.06.2007
- wynagrodzenia	-66 141	-52 443
- narzuty na wynagrodzenia	-13 184	-11 119
- rezerwy na odpisy emerytalne, niewykorzystane urlopy oraz inne świadczenia pracownicze	-16 250	-12 522
Razem koszty osobowe	-95 575	-76 084

Nota 7.11

Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych (w tys. PLN)	1.01.2008 – 30.06.2008	1.01.2007 – 30.06.2007
Środki trwałe, w tym:	-13 537	-8 033
- inwestycje w obcych obiektach	-3 920	-3 082
- sprzęt komputerowy	-6 971	-2 947
- pozostałe środki trwałe	-2 646	-2 004
Wartości niematerialne	-3 719	-2 162
Razem amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	-17 256	-10 195

Nota 7.12

Pozostałe koszty* (w tys. PLN)	1.01.2008 – 30.06.2008	1.01.2007 – 30.06.2007
- czynsze	-13 528	-11 240
- technologie i systemy IT	-9 216	-8 823
- marketing i reklama	-9 705	-7 619
- wydatki związane z użytkowaniem nieruchomości	-4 226	-4 270
- usługi pocztowe i telekomunikacyjne	-5 481	-5 002
- doradztwo i konsulting	-3 298	-3 912
- podróże służbowe	-3 451	-3 624
- szkolenia	-2 809	-2 971
- usługi komunalne	-2 947	-2 767
- ochrona	-1 998	-1 900
- materiały biurowe	-1 568	-1 356
- koszty BFG	-1 299	-977
- odszkodowania, kary i grzywny	-142	-182
- inne	-6 408	-6 800
Razem pozostałe koszty	-66 076	-61 443

*W powyższej nocie zaprezentowane zostały koszty działania oraz koszty operacyjne.

Nota 7.13

Odpisy netto z tytułu utraty wartości (w tys. PLN)	1.01.2008 – 30.06.2008	1.01.2007 – 30.06.2007
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto, w tym:	-1 655	-43
- odpisy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-1 655	-43
Należności od banków netto, w tym:	-121	-8
- odpisy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-121	-8
Należności od klientów netto, w tym:	-22 717	-11 148
- odpisy na należności kredytowe	-16 182	-7 371
- odpisy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-7 863	-4 423
- przychody z tytułu należności odpisanych w koszty	1 328	646
Zobowiązania pozabilansowe netto, w tym:	958	-1 182
- rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	1 126	-453
- odpisy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-168	-729
Pozostałe aktywa netto	-10	369
Pozostałe rezerwy netto	-368	-385
Razem odpisy netto z tytułu utraty wartości	-23 913	-12 397

Główne komponenty kosztów z tytułu podatku dochodowego:

Nota 7.14.1

Podatek dochodowy (w tys. PLN)	1.01.2008 – 30.06.2008	1.01.2007 – 30.06.2007
Podatek bieżący	-25 033	-26 233
Podatek bieżący dotyczący roku poprzedniego	-2 011	1 557
Podatek odroczony	-2 432	8 055
Razem podatek dochodowy	-29 476	-16 621

Podatek bieżący dotyczący roku poprzedniego, a rozpoznany w wyniku roku bieżącego wynika z pozycji, które zgodnie z Ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych są kosztem podatkowym roku 2007 i zostały uwzględnione w zeznaniu za 2007 rok. W roku bieżącym pozycje te są traktowane jako koszty niestanowiące kosztów podatkowych.

Rzeczywisty koszt z tytułu podatku dochodowego według stanu na 30 czerwca 2008 roku oraz dla danych porównywalnych na 30 czerwca 2007 roku różni się od wartości szacunkowej wyliczonej przy zastosowaniu obowiązującej stawki podatkowej ze względu na następujące czynniki:

Nota 7.14.2

Obciążenia podatkowe (w tys. PLN)	1.01.2008 – 30.06.2008	1.01.2007 – 30.06.2007
Zysk brutto	152 361	103 058
Obowiązująca stawka podatku w %	19%	19%
Podatek wyliczony według stawki	-28 948	-19 581
Zwiększenia/ zmniejszenia podatku z tytułu:	0	
Podatkowe skutki przychodów księgowych, wolnych od opodatkowania:	943	1 123
- odsetki zwolnione z podatku	922	917
- niepodlegające opodatkowaniu dywidendy od jednostek zależnych	0	114
- inne	21	92
Podatkowe skutki kosztów księgowych, które nie stanowią kosztów uzyskania przychodu	-705	-654
Podatkowy skutek rozpoznania kosztów roku poprzedniego	-276	568
Pozostałe	-490	1 923
Razem zwiększenia / zmniejszenia podatku	-528	2 960
Razem obciążenia podatkowe	-29 476	-16 621

Nota 7.15

Skonsolidowany zysk przypadający na jedną akcję	1.01.2008 – 30.06.2008	1.01.2007 – 30.06.2007
Ilość akcji na dzień 30 czerwca	16 771 180	16 771 180
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	16 771 180	16 771 180
Zysk netto okresu w tys. PLN	122 885	86 437
Zysk na jedną akcję zwykłą w PLN	7,33	5,15
Średnia ważona rozwodniona liczba potencjalnych akcji zwykłych	16 771 180	16 771 180
Rozwodniony skonsolidowany zysk na jedną akcję (PLN za jedną akcję)	7,33	5,15

Podstawowy zysk na akcję wyliczany jest jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w ciągu okresu.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w celu uwzględnienia wpływu wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych.

Na dzień sprawozdawczy nie wystąpiły czynniki powodujące rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych.

8. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Nota 8.1

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Gotówka w kasie	200 147	543 343	159 011
Należności od Banku Centralnego	433 509	17 153	53 340
Krótkoterminowe należności od banków:	2 586 279	1 006 442	1 397 969
- rachunki nostro	51 285	97	41 727
- lokaty krótkoterminowe od banków	954 945	150 516	456 780
- należności z tytułu nierozliczonych transakcji typu fx spot i fx swap	1 580 049	855 829	899 462
Krótkoterminowe należności od klientów	13 099	23 841	56 058
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto	3 233 034	1 590 779	1 666 378
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-1 971	-316	-209
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-1 971	-316	-209
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto	3 231 063	1 590 463	1 666 169

Nota 8.2

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (w tys. PLN)	30.06.2008		31.12.2007		30.06.2007	
	Odpis z tytułu utraty wartości	(IBNR)	Odpis z tytułu utraty wartości	(IBNR)	Odpis z tytułu utraty wartości	(IBNR)
Stan na początek okresu	-	-316	-	-166	-	-166
Zwiększenia	-	-3 353	-	-446	-	-336
Zmniejszenia	-	1 698	-	296	-	293
Stan na koniec okresu	-	-1 971	-	-316	-	-209

Pozycja 'Należności od Banku Centralnego' obejmuje saldo na rachunku nostro oraz lokaty overnight w Narodowym Banku Polskim (NBP). Na rachunku nostro w NBP utrzymywane są środki stanowiące rezerwę obowiązkową, wyliczone na podstawie średniej arytmetycznej stanów dziennych na rachunkach bieżących i terminowych za dany miesiąc.

Średnie saldo rezerwy obowiązkowej zadeklarowane na koniec pierwszego półrocza 2008 roku wynosiło 315 424 tys. PLN, na koniec 2007 roku wynosiło 257 516 tys. PLN, a na koniec pierwszego półrocza 2007 roku wynosiło 198 078 tys. PLN.

9. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Nota 9.1

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu, w tym:	41 831	48 241	81 896
- obligacje skarbowe	37 131	33 309	81 896
- bony skarbowe	4 700	14 932	-
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	264 146	205 060	103 315
- kontrakty walutowe	214 503	160 130	54 448
- kontrakty na stopę procentową	49 643	44 930	48 867
Razem aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	305 977	253 301	185 211

Według stanu na dzień 30 czerwca 2008 roku, oraz na 31 grudnia i 30 czerwca 2007 roku, w bilansie banku nie wystąpiły papiery wartościowe przeznaczone do obrotu z przyrzeczeniem odsprzedaży ani z przyrzeczeniem odkupu.

Nota 9.2

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	275 438	201 381	120 389
- kontrakty walutowe	236 642	157 620	49 595
- kontrakty na stopę procentową	38 796	43 761	70 794
Razem zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	275 438	201 381	120 389

Poniższa tabela przedstawia wartości godziwe pochodnych instrumentów finansowych.

Nota 9.3

Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu (w tys. PLN)	30.06.2008		31.12.2007		30.06.2007	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
Kontrakty walutowe:	214 503	236 642	160 130	157 620	54 448	49 595
- Forward (w tym terminowa część kontraktu swap)	102 161	124 300	91 183	88 675	33 095	28 240
- Opcje	111 522	111 522	68 947	68 945	21 353	21 355
- CIRS	820	820				
Kontrakty na stopę procentową:	49 643	38 796	44 930	43 761	48 867	70 794
- FRA	667	692	947	982	171	599
- IRS	38 044	27 172	40 097	38 893	44 610	66 109
- Opcje	10 932	10 932	3 886	3 886	4 086	4 086
Razem pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	264 146	275 438	205 060	201 381	103 315	120 389

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane nominały instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu wykazywanych na kontach pozabilansowych:

Nota 9.4

Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu według wartości nominalnej (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
a) transakcje walutowe	22 187 453	18 801 332	13 223 670
- Forward (w tym terminowa część kontraktu swap) - kwoty kupione	3 713 605	4 972 872	3 547 221
- Forward (w tym terminowa część kontraktu swap) - kwoty sprzedane	3 738 898	4 970 143	3 541 836
- Opcje - kwoty kupione	7 320 362	4 413 435	3 055 025
- Opcje - kwoty sprzedane	7 367 920	4 444 882	3 079 588
- CIRS - kwoty kupione	23 334	-	-
- CIRS - kwoty sprzedane	23 334	-	-
b) transakcje stopy procentowej	7 516 824	13 138 451	29 571 604
- FRA	600 000	1 426 947	1 500 000
- IRS- kwoty kupione	2 819 182	5 493 356	13 694 444
- IRS - kwoty sprzedane	2 819 182	5 493 356	13 694 444
- Opcje - kwoty kupione	639 230	362 396	341 358
- Opcje - kwoty sprzedane	639 230	362 396	341 358
Razem instrumenty finansowe	29 704 277	31 939 783	42 795 274

10. Należności

Nota 10.1

Należności od banków (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Kredyty	75 000	74 999	25 000
Dłużne papiery wartościowe nie notowane na aktywnym rynku	149 792	150 639	152 803
Lokaty	179 566	-	-
Inne należności	17 486	2 964	3 081
Razem należności od banków brutto	421 844	228 602	180 884
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości:	-198	-77	-65
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-198	-77	-65
Razem należności od banków netto	421 646	228 525	180 819

Nota 10.2

Należności od klientów (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Kredyty dla jednostek budżetowych	442	454	955
Kredyty hipoteczne	3 152 948	2 660 307	2 066 829
Kredyty i pożyczki konsumpcyjne	506 413	489 765	296 885
Kredyty komercyjne	9 196 900	8 215 694	6 797 418
Inne należności	-	215	908
Razem należności od klientów brutto	12 856 703	11 366 435	9 162 995
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości:	-215 521	-194 409	-171 895
- na poniesione, zidentyfikowane straty	-158 600	-145 351	-134 525
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-56 921	-49 058	-37 370
Razem należności od klientów netto	12 641 182	11 172 026	8 991 100

Nota 10.3

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (w tys. PLN)	Od banków		Od klientów	
	Odpisy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	Odpis z tytułu utraty wartości	Odpisy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	
Stan na 1 stycznia 2008	-77	-145 351	-49 058	
Zwiększenia	-123	-53 745	-9 016	
Zmniejszenia	2	37 563	1 153	
Należności spisane w ciężar rezerw	-	1 283	-	
Różnice kursowe	-	1 650	-	
Stan na 30 czerwca 2008	-198	-158 600	-56 921	
Stan na 1 stycznia 2007	-57	-138 609	-32 947	
Zwiększenia	-62	-64 838	-16 598	
Zmniejszenia	42	41 357	487	
Należności spisane w ciężar rezerw	-	12 992	-	
Różnice kursowe	-	3 747	-	
Stan na 31 grudnia 2007	-77	-145 351	-49 058	
Stan na 1 stycznia 2007	-57	-138 609	-32 947	
Zwiększenia	-37	-21 487	-4 845	
Zmniejszenia	29	14 116	422	
Należności spisane w ciężar rezerw	-	9 778	-	
Różnice kursowe	-	1 677	-	
Stan na 30 czerwca 2007	-65	-134 525	-37 370	

11. Inwestycje – dostępne do sprzedaży

Nota 11.1

Inwestycje dostępne do sprzedaży według wartości godziwej (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Obligacje skarbowe	1 069 037	464 186	422 338
Bony skarbowe	265 008	95 835	-
Obligacje NBP	24 979	24 979	24 979
Udziały i akcje	79	18 235	18 237
Razem inwestycje dostępne do sprzedaży	1 359 103	603 235	465 554

Nota 11.2

Zmiana stanu inwestycji dostępnych do sprzedaży (w tys. PLN)	Dłużne papiery wartościowe	Udziały i akcje	Razem
Stan na 1 stycznia 2008	585 000	18 235	603 235
Zwiększenia	775 926	-	775 926
Zmniejszenia (sprzedaż i zapadalność)	-	-	-
Korekta konsolidacyjna	-	-18 154	-18 154
Wycena do wartości godziwej	-7 642	-	-7 642
Pozostałe	5 740	-2	5 738
Stan na 30 czerwca 2008	1 359 024	79	1 359 103

Zmiana stanu inwestycji dostępnych do sprzedaży (w tys. PLN)	Dłużne papiery wartościowe	Udziały i akcje	Razem
Stan na 1 stycznia 2007	636 472	18 238	654 710
Zwiększenia	670 964	-	670 964
Zmniejszenia (sprzedaż i zapadalność)	-703 053	-	-703 053
Wycena do wartości godziwej	-6 857	-	-6 857
Pozostałe	-12 526	-3	-12 529
Stan na 31 grudnia 2007	585 000	18 235	603 235

Zmiana stanu inwestycji dostępnych do sprzedaży (w tys. PLN)	Dłużne papiery wartościowe	Udziały i akcje	Razem
Stan na 1 stycznia 2007	636 472	18 238	654 710
Zwiększenia	128 819	-	128 819
Zmniejszenia (sprzedaż i zapadalność)	-311 015	-	-311 015
Wycena do wartości godziwej	-2 106	-	-2 106
Pozostałe	-4 853	-1	-4 854
Stan na 30 czerwca 2007	447 317	18 237	465 554

Poniższa tabela prezentuje zyski i straty dotyczące inwestycji dostępnych do sprzedaży, które w danym okresie zostały ujęte bezpośrednio w kapitale własnym, a następnie zostały usunięte z kapitału własnego i ujęte w wyniku finansowym za dany okres 1 stycznia 2008 do 30 czerwca 2008 roku oraz za okresy od 1 stycznia 2007 do 31 grudnia 2007 roku i za okres od 1 stycznia 2007 do 30 czerwca 2007 roku.

Nota 11.3

Inwestycje dostępne do sprzedaży (w tys. PLN)	1.01.2008 - 30.06.2008	1.01.2007 - 31.12.2007	1.01.2007 - 30.06.2007
Zyski ujęte bezpośrednio w kapitale własnym, a następnie usunięte z kapitału własnego i ujęte w wyniku finansowym	-	1 828	1 654
Straty ujęte bezpośrednio w kapitale własnym, a następnie usunięte z kapitału własnego i ujęte w wyniku finansowym	-	-2 531	-13
Razem	-	-703	1 641

12. Rzeczowy majątek trwały

Nota 12.1

Rzeczowy majątek trwały według grup (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Inwestycje w obcy majątek trwały	42 485	42 511	33 477
Urządzenia i środki transportu	27 250	23 147	25 552
Sprzęt komputerowy	48 038	48 158	31 022
Razem rzeczowy majątek trwały	117 773	113 816	90 051

Poniższa tabela przedstawia zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych za pierwsze półrocze 2008 roku, oraz dane porównawcze za 2007 rok i za pierwsze półrocze 2007 roku.

Nota 12.2

W tys. PLN	Inwestycje w obcy majątek trwały	Urządzenia i środki transportu	Sprzęt komputerowy	Ogółem
Wartość brutto na 1.01.2008	83 408	39 525	121 861	244 794
- zwiększenie stanu (w tym z tytułu zakupu)	3 983	7 498	6 732	18 213
- zmniejszenie stanu (sprzedaż, likwidacja)	-5 861	-2 252	-9 405	-17 518
- korekta konsolidacyjna	276	443	435	1 154
- pozostałe	-13	-352	-189	-554
Wartość brutto na 30.06.2008	81 793	44 862	119 434	246 089
Umorzenie na 01.01.2008	-40 897	-16 378	-73 703	-130 978
- amortyzacja	-3 920	-2 646	-6 971	-13 537
- zmniejszenie stanu (sprzedaż, likwidacja)	5 595	1 655	9 400	16 650
- korekta konsolidacyjna	-86	-310	-265	-661
- pozostałe	-	67	143	210
Umorzenie na 30.06.2008	-39 308	-17 612	-71 396	-128 316
Wartość netto środków trwałych na 30.06.2008	42 485	27 250	48 038	117 773
W tys. PLN	Inwestycje w obcy majątek trwały	Urządzenia i środki transportu	Sprzęt komputerowy	Ogółem
Wartość brutto na 1.01.2007	64 085	31 306	112 625	208 016
- zwiększenie stanu (w tym z tytułu zakupu)	23 386	15 272	32 626	71 284
- zmniejszenie stanu (sprzedaż, likwidacja)	-3 712	-2 050	-21 984	-27 746
- pozostałe	-351	-5 003	-1 406	-6 760
Wartość brutto na 31.12.2007	83 408	39 525	121 861	244 794
Umorzenie na 01.01.2007	-34 943	-13 412	-87 604	-135 959
- amortyzacja	-6 599	-4 549	-8 980	-20 128
- zmniejszenie stanu (sprzedaż, likwidacja)	645	1 491	21 938	24 074
- pozostałe	-	92	943	1 035
Umorzenie na 31.12.2007	-40 897	-16 378	-73 703	-130 978
Wartość netto środków trwałych na 31.12.2007	42 511	23 147	48 158	113 816

W tys. PLN	Inwestycje w obcy majątek trwały	Urządzenia i środki transportu	Sprzęt komputerowy	Ogółem
Wartość brutto na 1.01.2007	64 085	31 306	112 625	208 016
- zwiększenie stanu (w tym z tytułu zakupu)	10 290	10 209	9 048	29 547
- zmniejszenie stanu (sprzedaż, likwidacja)	-2 952	-568	-7 545	-11 065
- pozostałe	-79	-451	-758	-1 288
Wartość brutto na 30.06.2007	71 344	40 496	113 370	225 210
Umorzenie na 01.01.2007	-34 943	-13 412	-87 604	-135 959
- amortyzacja	-3 081	-2 004	-2 948	-8 033
- zmniejszenie stanu (sprzedaż, likwidacja)	157	381	7 533	8 071
- pozostałe	-	91	671	762
Umorzenie na 30.06.2007	-37 867	-14 944	-82 348	-135 159
Wartość netto środków trwałych na 30.06.2007	33 477	25 552	31 022	90 051

Bank nie posiada gruntów ani budynków utrzymywanych do użytku własnego.

Bank nie zawierał istotnych umów leasingu finansowego.

Rzeczowy majątek trwały posiadany przez Bank nie podlega ograniczeniom w dysponowaniu, ani nie stanowi zabezpieczeń na spłatę zobowiązań.

13. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują oprogramowanie systemowe i licencje na to oprogramowanie.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie zmiany stanu wartości niematerialnych:

Nota 13

Wartości niematerialne (w tys. PLN)	1.01.2008 - 30.06.2008	1.01.2007 - 31.12.2007	1.01.2007 - 30.06.2007
Wartość brutto na początek okresu	32 653	17 171	17 171
- zwiększenie stanu(w tym z tytułu zakupu)	5 477	16 439	9 583
- likwidacja	-	-52	-52
- korekta konsolidacyjna	296		
- pozostałe	-313	-905	-43
Wartość brutto na koniec okresu	38 113	32 653	26 659
Umorzenie na początek okresu	-10 366	-5 289	-5 289
- koszty amortyzacji	-3 719	-5 129	-2 162
- korekta konsolidacyjna	-213		
- zmniejszenie stanu (sprzedaż i likwidacja)	-	52	52
Umorzenie na koniec okresu	-14 298	-10 366	-7 399
Razem netto wartości niematerialne na koniec okresu	23 815	22 287	19 260

Wartości niematerialne posiadane przez Bank nie podlegają ograniczeniom w dysponowaniu, ani nie stanowią zabezpieczeń na spłatę zobowiązań.

14. Aktywa i rezerwa z tytułu podatku odroczonego

Poniższa tabela prezentuje aktywa i rezerwę z tytułu podatku odroczonego według stanu na 30 czerwca 2008 roku oraz dane porównawcze na 31 grudnia 2007 roku i na 30 czerwca 2007 roku:

Nota 14.1

W tys. PLN	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	68 757	57 369	46 827
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	35 720	23 496	14 775
Podatek odroczonego netto	33 037	33 873	32 052

Podatek odroczonego obliczany jest od wszystkich różnic przejściowych metodą bilansową przy zastosowaniu nominalnych stawek podatkowych, które będą obowiązywały w momencie odwrócenia takich różnic.

Nota 14.2

Aktywa z tytułu podatku odroczonego (w tys. PLN)	Bilans otwarcia 01.01.2008	Korekta konsolidacyjna	Zwiększenia/ zmniejszenia ujęte w rachunku zysków i strat	Zwiększenia/ zmniejszenia ujęte w kapitałach	Bilans zamknięcia 30.06.2008
Niezrealizowane odsetki do zapłacenia	8 219		-890	-	7 329
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	113		-113	-	-
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu pozycji zabezpieczanych i zabezpieczających	81		811	-	892
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i rezerwy	22 541		3 723	-	26 264
Inne rezerwy nie stanowiące kosztu podatkowego	8 495	170	-2 786	-	5 879
Wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	13 609		9 305	-	22 914
Wycena inwestycji dostępnych do sprzedaży	661		-	1 452	2 113
Prowizje rozliczane w czasie	3 479		-317	-	3 162
Pozostałe	171	4	29	-	204
Razem aktywa z tytułu podatku odroczonego	57 369	174	9 762	1 452	68 757
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego (w tys. PLN)					
Niezrealizowane odsetki do otrzymania	13 074	11	5 086	-	18 171
Niezrealizowane należności od instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	353		1 713	-	2 066
Różnica amortyzacji bilansowej i podatkowej	3 025	19	29	-	3 073
Rozliczenie ulgi inwestycyjnej	6		-5	-	1
Wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	6 907		2 243	-	9 150
Wycena inwestycji dostępnych do sprzedaży	-		-	-	-
Pozostałe	131		3 128	-	3 259
Razem rezerwa z tytułu podatku odroczonego	23 496	30	12 194	-	35 720
Podatek odroczonego netto	33 873	144	-2 432	1 452	33 037

Aktywa z tytułu podatku odroczonego (w tys. PLN)	Bilans otwarcia 01.01.2007	Zwiększenia/ zmniejszenia ujęte w rachunku zysków i strat	Zwiększenia/ zmniejszenia ujęte w kapitałach	Bilans zamknięcia 31.12.2007
Niezrealizowane odsetki do zapłacen	3 922	4 297	-	8 219
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	310	-197	-	113
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu pozycji zabezpieczanych i zabezpieczających	25	56	-	81
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i rezerwy	15 935	6 606	-	22 541
Inne rezerwy nie stanowiące kosztu podatkowego	5 700	2 795	-	8 495
Wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	3 272	10 337	-	13 609
Wycena inwestycji dostępnych do sprzedaży	-	-	661	661
Prowizje rozliczane w czasie	4 460	-981	-	3 479
Pozostałe	389	-218	-	171
Razem aktywa z tytułu podatku odroczonego	34 013	22 695	661	57 369
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego (w tys. PLN)				
Niezrealizowane odsetki do otrzymania	9 132	3 942	-	13 074
Niezrealizowane należności od instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	175	178	-	353
Różnica amortyzacji bilansowej i podatkowej	286	2 739	-	3 025
Rozliczenie ulgi inwestycyjnej	31	-25	-	6
Wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	585	6 322	-	6 907
Wycena inwestycji dostępnych do sprzedaży	508	-	-508	-
Pozostałe	11	120	-	131
Razem rezerwa z tytułu podatku odroczonego	10 728	13 276	-508	23 496
Podatek odroczone netto	23 285	9 419	1 169	33 873

Aktywa z tytułu podatku odroczonego (w tys. PLN)	Bilans otwarcia 01.01.2007	Zwiększenia/ zmniejszenia ujęte w rachunku zysków i strat	Zwiększenia/ zmniejszenia ujęte w kapitałach	Bilans zamknięcia 30.06.2007
Niezrealizowane odsetki do zapłacen	3 922	1 117	-	5 039
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	310	3 775	-	4 085
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu pozycji zabezpieczanych i zabezpieczających	25	1 440	-	1 465
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i rezerwy	15 935	4 261	-	20 196
Inne rezerwy nie stanowiące kosztu podatkowego	5 700	-270	-	5 430
Wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	3 272	2 538	-	5 810
Wycena inwestycji dostępnych do sprzedaży	-	-	204	204
Prowizje rozliczane w czasie	4 460	-47	-	4 413
Pozostałe	389	-204	-	185
Razem aktywa z tytułu podatku odroczonego	34 013	12 610	204	46 827

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego				
(w tys. PLN)				
Niezrealizowane odsetki do otrzymania	9 132	1 769	-	10 901
Niezrealizowane należności od instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	175	-175	-	-
Różnica amortyzacji bilansowej i podatkowej	286	759	-	1 045
Rozliczenie ulgi inwestycyjnej	31	-11	-	20
Wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	585	2 065	-	2 650
Wycena inwestycji dostępnych do sprzedaży	508	-	-508	-
Pozostałe	11	148	-	159
Razem rezerwa z tytułu podatku odroczonego	10 728	4 555	-508	14 775
Podatek odroczonego netto	23 285	8 055	712	32 052

Zmiana podatku odroczonego netto nie jest równa wartości kosztów z tytułu podatku odroczonego, ponieważ podatek odroczonego od niezrealizowanych zysków i strat z aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowany jest bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2008 roku łączna wartość bieżących i odroczonego zobowiązań podatkowych odnoszących się do pozycji zmniejszających lub zwiększających kapitał własny wyniosła 1 452 tys. PLN, na dzień 31 grudnia 2007 roku 1 169 tys. PLN, a na dzień 30 czerwca 2007 roku 712 tys. PLN.

15. Pozostałe aktywa

Nota 15

Pozostałe aktywa (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	7 890	2 540	6 221
Odsetki do otrzymania, w tym:	91 229	69 714	47 263
- od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	1 700	41	835
- od należności od banków	7 632	1 623	5 951
- od należności od klientów	61 433	51 964	35 639
- od dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	689	1 143	1 677
- od dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	19 775	14 943	3 161
Aktywa finansowe ujmowane w dacie zawarcia transakcji	104 485	97 400	223 794
Rozrachunki międzybankowe	697	1 559	373
Przychody do otrzymania	17 860	5 200	2 380
Należności od kontrahentów	9 649	9 680	10 440
Pozostałe	14 039	8 881	18 139
Razem pozostałe aktywa	245 849	194 974	308 610
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-1 519	-1 486	-1 655
Razem pozostałe aktywa netto	244 330	193 488	306 955

16. Zobowiązania

Nota 16.1

Zobowiązania wobec banków (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	-	148 000
Depozyty banków	2 315 026	1 373 528	1 537 105
- Bieżące	68 822	103 769	63 188
- Terminowe	1 888 686	953 700	1 216 070
- Zabezpieczenia pieniężne	357 518	316 059	257 847
Kredyty i pożyczki otrzymane	4 512 593	3 666 796	2 724 800
Pozostałe	1 581 725	855 221	899 631
Razem zobowiązania wobec banków	8 409 344	5 895 545	5 309 536

Nota 16.2

Zobowiązania wobec klientów (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Depozyty bieżące	1 335 508	1 425 475	1 480 670
Depozyty terminowe	5 538 273	4 597 824	3 407 534
Kredyty i pożyczki otrzymane	670 840	-	-
Zabezpieczenia pieniężne	214 898	260 334	248 182
Pozostałe	12 871	23 795	55 819
Razem zobowiązania wobec klientów	7 772 390	6 307 428	5 192 205

17. Zobowiązania podporządkowane

W dniu 28 września 2007 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę kredytową z Fortis Bank (Nederland) N.V. z siedzibą w Rotterdamie w sprawie zaciągnięcia przez Bank pożyczki podporządkowanej z limitem 100 mln EUR. Pożyczkę zawarto na okres do 28 września 2017 roku. Oprocentowanie zostało ustalone na poziomie 3-miesięcznego EURIBOR w walucie EUR plus marża: 1% p.a.

W dniu 23 października 2007 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę kredytową z Fortis Bank (Nederland) N.V. z siedzibą w Rotterdamie w sprawie zaciągnięcia przez Bank pożyczki podporządkowanej z limitem 100 mln EUR, która zastąpiła umowę z dnia 28 września 2007 roku. Pożyczkę zawarto na okres do 28 września 2017 roku. Oprocentowanie zostało ustalone na poziomie 3-miesięcznego EURIBOR dla pierwszego okresu odsetkowego, 1-miesięcznego EURIBOR + marża 1% p.a. od drugiego okresu odsetkowego, 1-miesięcznego EURIBOR + marża powiększona o 0,5 % p.a. od 28 grudnia 2012 roku.

21 listopada 2007 roku Zarząd Fortis Banku Polska SA uzyskał zgodę Komisji Nadzoru Bankowego na zaliczenie pożyczki jako zobowiązania podporządkowanego do funduszy własnych (uzupełniających) Banku przy wyliczeniu adekwatności kapitałowej zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego.

Wartość pożyczki wynosiła 335 420 tys. PLN na koniec czerwca 2008 roku, a na koniec grudnia 2007 roku wynosiła 358 200 tys. PLN.

18. Pozostałe zobowiązania

Nota 18

Pozostałe zobowiązania (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Przychody przyszłych okresów	16 118	14 042	14 407
Odsetki do zapłacenia, w tym:	36 185	41 434	24 552
- od zobowiązań wobec banków	14 104	32 794	18 547
- od zobowiązań wobec klientów	22 031	8 423	6 005
- od zobowiązań podporządkowanych	50	217	-
Koszty do zapłacenia	7 343	11 911	6 394
Podatki do zapłacenia	5 995	6 913	6 500
Świadczenia pracownicze	23 370	31 522	21 108
Instrumenty pochodne - zabezpieczające	4 695	751	7 710
Rozrachunki międzybankowe	141 413	58 642	93 269
Zobowiązania z tytułu rozpoznania instrumentów finansowych w dacie zawarcia transakcji	4 809	20 700	4 840
Zobowiązania wobec kontrahentów	7 720	14 087	2 725
Rozliczenie z tytułu zadłużenia kredytowego	19 593	32 642	17 554
Pozostałe	16 660	19 285	20 123
Razem pozostałe zobowiązania	283 901	251 929	219 182

19. Rezerwy

Nota 19.1

Rezerwy według tytułów (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	3 786	4 911	990
Rezerwa na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty – zobowiązania pozabilansowe (IBNR)	7 896	7 728	8 811
Rezerwy na ryzyko prawne	2 900	2 900	2 916
Rezerwa na podnajem lokali	804	435	913
Razem rezerwy	15 386	15 974	13 630

Bank utworzył rezerwę na wypadek niepomyślnego dla Banku rozstrzygnięcia związanego z decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 29 grudnia 2006 roku, o nałożeniu na Bank i inne banki kary za nielegalne praktyki zawyżania opłat od transakcji bezgotówkowych zawieranych za pomocą kart. Na Bank nałożona została kara w wysokości 2,9 mln PLN. Koszty tworzenia rezerwy zostały uwzględnione w wyniku Banku za 2006 roku.

W poniższych notach zostały zaprezentowane zmiany stanu rezerw:

Nota 19.2.1

Zmiana stanu rezerw na zobowiązania pozabilansowe (w tys. PLN)	01.01.2008 – 30.06.2008	01.01.2007 – 31.12.2007	01.01.2007 – 30.06.2007
Stan na początek okresu	12 639	8 816	8 816
Zwiększenia	2 672	6 222	1 825
- na zobowiązania pozabilansowe	1 297	4 863	879
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty – zobowiązania pozabilansowe (IBNR)	1 375	1 359	946
Zmniejszenia	-3 630	-2 389	- 643
- na zobowiązania pozabilansowe	-2 423	-677	-426
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty – zobowiązania pozabilansowe (IBNR)	- 1 207	-1 712	-217
Różnice kursowe	-1	-10	-197
Stan na koniec okresu	11 682	12 639	9 801

Nota 19.2.2

Zmiana stanu pozostałych rezerw (w tys. PLN)	01.01.2008 – 30.06.2008	01.01.2007 – 31.12.2007	01.01.2007 – 30.06.2007
Stan na początek okresu	3 335	3 444	3 444
Zwiększenia	804	1 936	535
- na ryzyko prawne	-	1 401	-
- na podnajem lokali	804	535	535
Zmniejszenia	-435	-2 045	-150
- na ryzyko prawne	-	-1 417	-
- na podnajem lokali	-435	-628	-150
Stan na koniec okresu	3 704	3 335	3 829

20. Kapitały własne

Nota 20.1

Kapitały własne (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Kapitał zakładowy	503 135	503 135	503 135
Kapitał zapasowy	308 656	308 656	308 814
Pozostałe kapitały	344 983	183 200	183 200
Kapitał z aktualizacji wyceny	-9 008	-2 818	-868
Korekta konsolidacyjna	705	-	-
Zyski zatrzymane	-	-15 811	-15 811
Wynik roku bieżącego	122 885	177 594	86 437
Razem kapitały własne	1 271 356	1 153 956	1 064 907

Kapitał zakładowy wykazywany jest w wartości nominalnej zgodnie ze statutem Banku oraz zapisami w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Kapitał zakładowy Banku wynosi 503.135.400,00 złotych i podzielony jest na 16.771.180 akcji o wartości nominalnej 30,00 złotych każda.

Akcje Banku są akcjami na okaziciela o równej wartości nominalnej, dającymi równe prawa głosu oraz uczestnictwo w zysku na tych samych zasadach. Nie występują uprzywilejowania ani ograniczenia związane z jakąkolwiek grupą akcji. Akcje zostały opłacone gotówką.

Nota 20.2

Seria / emisja	Data rejestracji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji według wartości nominalnej
A	19.12.1990	634 060	19 021 800
B	30.04.1991	1 115 940	33 478 200
C	14.07.1994	2 000 000	60 000 000
D	11.07.1996	1 250 000	37 500 000
E	11.04.1997	1 250 000	37 500 000
F	04.06.1998	625 000	18 750 000
G	04.06.1998	740 000	22 200 000
H	08.10.1999	761 500	22 845 000
I	03.07.2000	1 675 300	50 259 000
J	28.06.2001	5 025 900	150 777 000
K	02.01.2007	1 693 480	50 804 400
Razem		16 771 180	503 135 400

Struktura akcjonariatu na dzień 30 czerwca 2008 roku, oraz w okresach porównywalnych przedstawiała się następująco:

Nota 20.3

Stan na 30.06.2008	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów na WZA	% udział w ogólnej liczbie głosów
Fortis Bank S.A./NV	16 636 072	99,19%	16 636 072	99,19%
Pozostali	135 108	0,81%	135 108	0,81%
Razem:	16 771 180	100%	16 771 180	100%

Stan na 31.12.2007	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów na WZA	% udział w ogólnej liczbie głosów
Fortis Bank S.A./NV	16 635 287	99,19%	16 635 287	99,19%
Pozostali	135 893	0,81%	135 893	0,81%
Razem:	16 771 180	100%	16 771 180	100%

Stan na 30.06.2007	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów na WZA	% udział w ogólnej liczbie głosów
Fortis Bank S.A./NV	16 635 287	99,19%	16 635 287	99,19%
Pozostali	135 893	0,81%	135 893	0,81%
Razem:	16 771 180	100%	16 771 180	100,00%

Kolejnym składnikiem kapitałów własnych jest kapitał zapasowy tworzony z odpisów z zysku w wysokości ustalonej przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Na kapitał ten kierowane są również różnice między wartością emisyjną i nominalną akcji Banku. Odpisy z zysku netto na kapitał zapasowy wynoszą co najmniej 8% i dokonywane są do czasu osiągnięcia przez kapitał zapasowy wysokości co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego Banku.

Pozostałe kapitały zasadniczo tworzone są z corocznych odpisów z zysku netto zatwierdzanych przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Kapitał rezerwowy przeznaczony jest na pokrycie szczególnych strat i wydatków, a fundusz ogólnego ryzyka na pokrycie niezidentyfikowanych ryzyk działalności bankowej. Decyzje o wykorzystaniu pozostałych kapitałów podejmuje Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Nota 20.4

Pozostałe kapitały (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Fundusz ogólnego ryzyka	194 639	117 045	117 045
Kapitał rezerwowy	150 344	66 155	66 155
Razem pozostałe kapitały	344 983	183 200	183 200

Kapitał z aktualizacji wyceny według stanu na dzień 30 czerwca 2008 roku oraz w okresach porównywalnych wynosił:

Nota 20.5

Kapitał z aktualizacji wyceny (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, w tym:	-11 121	-3 479	-1 072
- bonów skarbowych	-640	-93	-
- obligacji skarbowych	-10 481	-3 386	-1 072
Podatek odroczoney	2 113	661	204
Razem kapitał z aktualizacji wyceny	-9 008	-2 818	-868

Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje odpisy aktualizujące z tytułu wyceny inwestycji dostępnych do sprzedaży. Wysokość dokonanego odpisu aktualizującego powiększa lub pomniejsza wartość inwestycji dostępnych do sprzedaży.

Na dzień wyłączenia z ksiąg rachunkowych składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączne skutki zmiany wartości godziwej w danym okresie odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny zostają

wyksięgowane i ujęte w rachunku zysków i strat. W przypadku stwierdzenia utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny, ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji.

Informacje na temat planowanego podziału wyniku finansowego i wypłaty dywidendy

Zarząd Banku zamierza zaproponować Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy niewypłacanie dywidendy oraz przeznaczenie wypracowanych w roku 2008 zysków w całości na zwiększenie funduszy własnych.

21. Noty objaśniające do rachunku przepływów pieniężnych

W poniższej notce została zaprezentowana zmiana stanu pozostałych aktywów i zobowiązań w podziale na tytuły:

Nota 21

Pozostałe aktywa i zobowiązania (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Zmiana stanu kosztów do zapłacenia	-5 118	7 091	1 674
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań finansowych ujętych w dacie zawarcia transakcji	-22 976	-180 530	-322 784
Zmiana stanu odsetek do otrzymania	-21 519	-31 744	-9 293
Zmiana stanu odsetek do zapłacenia	-5 186	22 558	5 676
Zmiana stanu rozrachunków międzybankowych	83 633	-69 770	-33 957
Zmiana stanu świadczeń pracowniczych	-8 153	7 771	-2 643
Zmiana stanu rozliczeń z tytułu zadłużenia kredytowego	-13 049	18 100	3 012
Zmiana stanu rozrachunków z kontrahentami	-6 608	5 582	-6 540
Pozostałe	-22 387	11 816	9 504
Razem pozostałe aktywa i zobowiązania	-21 363	-209 126	-355 351

22. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych

Zgodnie z zasadami funkcjonowania funduszu ochrony środków gwarantowanych, określonymi w Ustawie z dnia 14 grudnia 1994 roku z późniejszymi zmianami o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, księgi Banku na dzień 30 czerwca 2008 roku wykazywały wydzielone ewidencyjnie z aktywów obligacje skarbowe, stanowiące pokrycie BFG o wartości nominalnej 20 000 000 PLN. Rodzaj aktywów i ich wysokość, zarejestrowana w księgach banku przeznaczonych na pokrycie funduszu BFG jest zgodna z warunkami określonymi w szczególności w art. 26 ust.1 i 2 oraz art. 13 niniejszej Ustawy.

Nota 22.1

Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży stanowiące zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego			
(w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
- Obligacje skarbowe według wartości nominalnej	20 000	20 000	12 000
- Obligacje skarbowe według wartości bilansowej	19 843	20 001	11 375
Razem papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	19 843	20 001	11 375
wartość bilansowa			
<hr/>			
Wartość środków pieniężnych objętych systemem gwarantowania zgromadzonych w Banku	9 060 374	7 409 434	5 869 914

Nota 22.2

Papiery wartościowe zablokowane w KDPW pod kredyt lombardowy			
(w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
- Obligacje skarbowe według wartości nominalnej	-	271 000	382 300
- Obligacje skarbowe według wartości bilansowej	-	269 448	384 654
z tego wykorzystano pod zaciągnięty kredyt:	-	-	185 000
Razem papiery wartościowe zablokowane w KDPW pod kredyt lombardowy	-	269 448	384 654
wartość bilansowa			

Kredyt lombardowy jest zaciągany w oparciu o Regulamin refinansowania banków kredytem lombardowym przez NBP ogłoszony w Uchwale nr 42/2008 Zarządu NBP z dnia 1 lutego 2008 roku (Dz.Ur. NBP nr 3 z 2008 roku), który reguluje warunki udzielania bankom kredytu lombardowego, warunki jego wykorzystania oraz zasady i tryb zabezpieczania spłaty kredytu lombardowego poprzez zastaw na prawach z papierów wartościowych. Kredyt lombardowy może zostać zaciągnięty w wysokości 80% kwoty zablokowanych papierów wartościowych.

Bank korzysta z kredytu technicznego udzielanego przez NBP. Warunki i zasady udzielania bankom przez NBP kredytu technicznego wykorzystywanego i spłacanego w ciągu dnia operacyjnego określa w szczególności „Regulamin refinansowania banków w ciągu dnia operacyjnego przez NBP” ogłoszony w Uchwale nr 5/2005 zarządu NBP z dnia 1 lutego 2008 roku (Dz.Ur. NBP nr 3 z 2008 roku). Zabezpieczeniem spłaty kredytu technicznego jest przeniesienie na NBP praw ze skarbowych papierów wartościowych. NBP udziela kredytu technicznego poprzez przekazanie środków na rachunek bieżący banku, prowadzony przez Departament Systemów Płatniczych NBP, w wysokości stanowiącej 80% wartości nominalnej przewłaszczonej w celu zabezpieczenia spłaty skarbowych papierów wartościowych, nominowanych w PLN, a w przypadku EUR 100%. Kredyt ten wykorzystany i spłacony w tym samym dniu nie podlega oprocentowaniu.

23. Pochodne instrumenty finansowe

Poniższa tabela prezentuje podział instrumentów pochodnych zabezpieczających według wartości nominalnej na 30.06.2008 roku oraz dla okresów porównywalnych, w podziale na rezydualne terminy wymagalności.

Nota 23.1

Zabezpieczające instrumenty pochodne (w tys. PLN)	30.06.2008					
	Wartość godziwa		Nominał			Razem
	dodatnia	ujemna	do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	
Kontrakty na stopy procentową	-	4 694	150 000	-	-	150 000
- Swapy	-	4 694	150 000	-	-	150 000
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	-	4 694	150 000	-	-	150 000
Nienotowane na rynkach regulowanych	-	4 694	150 000	-	-	150 000
Ogółem	-	4 694	150 000	-	-	150 000

Zabezpieczające instrumenty pochodne (w tys. PLN)	31.12.2007					
	Wartość godziwa		Nominał			Razem
	dodatnia	ujemna	do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	
Kontrakty na stopy procentową	-	751	150 000	-	-	150 000
- Swapy	-	751	150 000	-	-	150 000
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	-	751	150 000	-	-	150 000
Nienotowane na rynkach regulowanych	-	751	150 000	-	-	150 000
Ogółem	-	751	150 000	-	-	150 000

Zabezpieczające instrumenty pochodne (w tys. PLN)	30.06.2007					
	Wartość godziwa		Nominał			Razem
	dodatnia	ujemna	do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	
Kontrakty na stopy procentową	-	7 710	-	150 000	-	150 000
- Swapy	-	7 710	-	150 000	-	150 000
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	-	-	-	150 000	-	150 000
Nienotowane na rynkach regulowanych	-	7 710	-	150 000	-	150 000
Ogółem	-	7 710	-	150 000	-	150 000

Informacje o stosowanych zasadach rachunkowości zabezpieczeń:

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń w ograniczonym zakresie. Z istniejących trzech rodzajów powiązań zabezpieczających, tj. zabezpieczenia wartości godziwej, zabezpieczenia przepływu środków pieniężnych, zabezpieczenia inwestycji netto, Bank stosuje zabezpieczenie ryzyka zmiany wartości godziwej obligacji prezentowanej jako należność, wynikającego wyłącznie ze zmienności stopy wolnej od ryzyka.

Według stanu na 30 czerwca 2008 roku zabezpieczeniem zmian wartości godziwej z tytułu ryzyka stopy procentowej obligacji Credit Suisse First Boston, Oddział w Singapurze o wartości nominalnej 150 000 tys. PLN, był zawarty kontrakt IRS o wartości nominalnej 150 000 tys. PLN. Zmiany wartości godziwej z tytułu zabezpieczanego ryzyka obligacji za pierwsze półrocze 2008 roku wynosiła -673 tys. PLN, podczas gdy zmiana wartości godziwej zabezpieczającego instrumentu pochodnego w analogicznym okresie wynosiła 729 tys. PLN. Zmiany wartości godziwej zostały uwzględnione w rachunku zysków i strat Banku.

Zabezpieczenie obligacji Credit Suisse First Boston, Oddział w Singapurze:

Nota 23.2

Instrument zabezpieczony: Obligacje Credit Suisse First Boston			
	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
(w tys. PLN)			
wartość nominalna	150 000	150 000	150 000
zmiana wartości godziwej	-673	-4 307	-2 319

Instrument zabezpieczający: Kontrakt IRS			
	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
(w tys. PLN)			
wartość nominalna	150 000	150 000	150 000
zmiana wartości godziwej	729	4 180	2 205

Bank nie ma obecnie planów odnośnie zawierania kolejnych transakcji, które będą zabezpieczone.

Poniższa tabela prezentuje podział instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu według wartości nominalnej na 30.06.2008 roku oraz dla okresów porównywalnych, w podziale na rezydualne terminy wymagalności.

Nota 23.3

Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu (w tys. PLN)	30.06.2008							Razem
	wartość godziwa		wartość nominalna według terminów zapadalności					
	dodatnia	ujemna	Do 1 m-ca	1-3 m-ce	3 m-ce- 1 rok	1-5 lat	>5 lat	
Kontrakty walutowe:	214 503	236 642	3 594 022	5 288 778	11 187 616	2 117 037	-	22 187 453
- Forward (w tym terminowa część kontraktu FX swap) - kwoty kupione			967 079	1 131 046	1 389 085	226 395	-	3 713 605
- Forward (w tym terminowa część kontraktu FX swap) - kwoty sprzedane	102 161	124 300	983 829	1 129 210	1 399 675	226 184	-	3 738 898
- Opcje – kwoty kupione	111 522	111 522	821 557	1 514 261	4 175 649	808 895	-	7 320 362
- Opcje – kwoty sprzedane			821 557	1 514 261	4 223 207	808 895	-	7 367 920
- CIRS – kwoty kupione	820	820	-	-	-	23 334	-	23 334
- CIRS – kwoty sprzedane			-	-	-	23 334	-	23 334
Kontrakty na stopę procentową	49 643	38 796	350 000	300 000	1 487 566	3 489 358	1 889 900	7 516 822
- FRA	667	692	200 000	200 000	200 000	-	-	600 000
- IRS – kwoty kupione	38 043	27 171	75 000	50 000	586 755	1 452 203	655 224	2 819 182
- IRS – kwoty sprzedane			75 000	50 000	586 755	1 452 203	655 224	2 819 182
- Opcje – kwoty kupione	10 933	10 933	-	-	57 028	292 476	289 726	639 230
- Opcje – kwoty sprzedane			-	-	57 028	292 476	289 726	639 230
Razem instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	264 146	275 438	3 944 022	5 588 778	12 675 182	5 606 395	1 889 900	29 704 277
Nienotowane na rynkach regulowanych	264 146	275 438	3 944 022	5 588 778	12 675 182	5 606 395	1 889 900	29 704 277
Ogółem	264 146	275 438	3 944 022	5 588 778	12 675 182	5 606 395	1 889 900	29 704 277

Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu (w tys. PLN)	31.12.2007							
	wartość godziwa		wartość nominalna według terminów zapadalności					Razem
	dodatnia	Ujemna	Do 1 m-ca	1-3 m-ce	3 m-ce– 1 rok	1-5 lat	>5 lat	
Kontrakty walutowe:	160 130	157 620	5 046 133	5 394 345	7 915 633	445 221	-	18 801 332
- Forward (w tym terminowa część kontraktu FX swap) - kwoty kupione			1 793 730	1 358 631	1 763 600	56 911	-	4 972 872
- Forward (w tym terminowa część kontraktu FX swap) - kwoty sprzedane	91 183	88 675	1 785 511	1 359 654	1 770 323	54 655	-	4 970 143
- Opcje – kwoty kupione			733 446	1 338 030	2 185 614	156 345	-	4 413 435
- Opcje – kwoty sprzedane	68 947	68 945	733 446	1 338 030	2 196 096	177 310	-	4 444 882
Kontrakty na stopę procentową	44 930	43 761	6 489 270	598 561	1 288 456	2 966 594	1 795 570	13 138 451
- FRA	947	982	508 070	118 877	800 000	-	-	1 426 947
- IRS – kwoty kupione			2 990 600	239 842	200 000	1 377 570	685 344	5 493 356
- IRS – kwoty sprzedane	40 097	38 893	2 990 600	239 842	200 000	1 377 570	685 344	5 493 356
- Opcje – kwoty kupione			-	-	44 228	105 727	212 441	362 396
- Opcje – kwoty sprzedane	3 886	3 886	-	-	44 228	105 727	212 441	362 396
Razem instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	205 060	201 381	11 535 403	5 992 906	9 204 089	3 411 815	1 795 570	31 939 783
Nienotowane na rynkach regulowanych	205 060	201 381	11 535 403	5 992 906	9 204 089	3 411 815	1 795 570	31 939 783
Ogółem	205 060	201 381	11 535 403	5 992 906	9 204 089	3 411 815	1 795 570	31 939 783

Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu (w tys. PLN)	30.06.2007							
	wartość godziwa		wartość nominalna według terminów zapadalności					Razem
	dodatnia	ujemna	Do 1 m-ca	1-3 m-ce	3 m-ce– 1 rok	1-5 lat	>5 lat	
Kontrakty walutowe:	54 448	49 595	4 664 200	3 935 576	4 402 987	220 907	-	13 223 670
- Forward (w tym terminowa część kontraktu FX swap) - kwoty kupione			1 861 716	980 931	641 551	63 023	-	3 547 221
- Forward (w tym terminowa część kontraktu FX swap) - kwoty sprzedane	33 095	28 240	1 860 076	978 505	640 709	62 546	-	3 541 836
- Opcje – kwoty kupione			471 204	988 070	1 548 082	47 669	-	3 055 025
- Opcje – kwoty sprzedane	21 353	21 355	471 204	988 070	1 572 645	47 669	-	3 079 588
Kontrakty na stopę procentową	48 867	70 794	-	10 000	25 841 576	1 982 270	1 737 758	29 571 604
- FRA	171	599	-	-	1 200 000	300 000	-	1 500 000
- IRS – kwoty kupione			-	-	12 298 959	748 297	647 188	13 694 444
- IRS – kwoty sprzedane	44 610	66 109	-	-	12 298 959	748 297	647 188	13 694 444
- Opcje – kwoty kupione			-	5 000	21 829	92 838	221 691	341 358
- Opcje – kwoty sprzedane	4 086	4 086	-	5 000	21 829	92 838	221 691	341 358
Razem instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	103 315	120 389	4 644 200	3 945 576	30 244 563	2 203 177	1 737 758	42 795 274
Nienotowane na rynkach regulowanych	103 315	120 389	4 644 200	3 945 576	30 244 563	2 203 177	1 737 758	42 795 274
Ogółem	103 315	120 389	4 644 200	3 945 576	30 244 563	2 203 177	1 737 758	42 795 274

24. Zobowiązania warunkowe – zobowiązania pozabilansowe

Jako zobowiązania warunkowe Bank prezentuje zobowiązania pozabilansowe, które nie spełniają kryteriów ujęcia w bilansie jako aktywa lub zobowiązania.

W poniższych tabelach zaprezentowane zostały zobowiązania warunkowe Banku według stanu na dzień 30.06.2008 roku oraz dane porównawcze.

Nota 24.1

Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Zobowiązania warunkowe udzielone			
- finansowe	4 004 849	3 730 140	3 609 929
- gwarancyjne	882 740	876 428	841 384
Razem zobowiązania warunkowe udzielone	4 887 589	4 606 568	4 451 313
Zobowiązania warunkowe otrzymane			
- finansowe	1 272 032	584 232	454 245
- gwarancyjne	283 211	259 712	177 955
Razem zobowiązania warunkowe otrzymane	1 555 243	843 944	632 200
Razem zobowiązania warunkowe	6 442 832	5 450 512	5 083 513

Najbardziej znaczącą pozycję udzielonych zobowiązań pozabilansowych stanowią zobowiązania z tytułu udzielenia kredytów, które na 30.06.2008 roku wynosiły 3 845 046 tys. PLN, co stanowi 96% udzielonych finansowych zobowiązań pozabilansowych Banku oraz odpowiednio 3 482 888 tys. PLN według stanu na 31.12.2007 roku – 93%, i 3 298 157 tys. PLN według stanu na 30.06.2007 roku - 91%. Do zobowiązań z tytułu udzielenia kredytów zaliczane są przyznane linie kredytowe, limity na kartach kredytowych, niewykorzystane kredyty w rachunku bieżącym oraz umowy ramowe o charakterze finansowym.

W pozycji udzielonych zobowiązań pozabilansowych o charakterze finansowym prezentowane są także udzielone akredytywy importowe.

Udzielone zobowiązania pozabilansowe o charakterze gwarancyjnym wynikają z wystawionych na rzecz klientów gwarancji i dotyczą głównie gwarancji dobrego wykonania kontraktów oraz gwarancji spłaty należności. Bank oferuje swoim klientom udzielanie gwarancji w ramach standardowej oferty kredytowej skierowanej głównie do klientów korporacyjnych. Przychody prowizyjne z wystawionych gwarancji rozliczane są liniowo przez okres trwania gwarancji i zaliczane są do przychodów z tytułu prowizji w rachunku zysków i strat Banku.

Do udzielonych zobowiązań pozabilansowych o charakterze gwarancyjnym zaliczane są również udzielone akredytywy eksportowe oraz umowy ramowe o charakterze gwarancyjnym.

Najbardziej znaczącą pozycję wśród zobowiązań otrzymanych przez Bank stanowiły przyznane i niewykorzystane linie kredytowe przez NBP i jednostki powiązane organizacyjnie w kwocie 1 272 032 tys. PLN według stanu na 30.06.2008 roku, oraz odpowiednio 584 232 tys. PLN według stanu na 31.12.2007 roku, i 454 245 tys. PLN według stanu na 30.06.2007 roku.

Do otrzymanych zobowiązań pozabilansowych o charakterze gwarancyjnym zaliczane są gwarancje i poręczenia stanowiące zabezpieczenia udzielonych kredytów w kwocie 283 211 tys. PLN według stanu na 30.06.2008 roku, oraz 259 712 tys. PLN według stanu na 31.12.2007 roku, i 177 955 tys. PLN według stanu na 30.06.2007 roku.

25. Działalność powiernicza i inne funkcje pełnione na rzecz funduszy inwestycyjnych

Kompleksowy zakres usług

Bank proponuje swoim Klientom kompleksowy produkt bankowy, który obejmuje:

- prowadzenie rachunków papierów wartościowych służących do ewidencji aktywów, w szczególności: akcji, obligacji, bonów skarbowych, papierów komercyjnych,
- rozliczanie transakcji na papierach wartościowych zawieranych na rynkach krajowych i zagranicznych,
- dokonywanie operacji na papierach wartościowych (wypłata dywidend, odsetek od obligacji, wykup papierów dłużnych),
- pośredniczenie w transakcjach na Giełdzie Papierów Wartościowych i na rynku międzybankowym;
- wykonywanie raportów dostosowanych do potrzeb klienta,
- dostarczanie informacji o wydarzeniach rynkowych.

Przechowywanie papierów wartościowych

Bank jest bezpośrednim uczestnikiem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A, który jest centralną instytucją odpowiedzialną za prowadzenie i nadzorowanie systemu depozytowo-rozliczeniowego w zakresie obrotu instrumentami finansowymi w Polsce. Posiada tam rachunek papierów wartościowych dedykowany specjalnie dla swoich Klientów. W ten sposób aktywa banku i Klientów są od siebie oddzielone.

Rozliczenie transakcji

Wszystkie transakcje rozliczane są po otrzymaniu od Klienta dyspozycji rozliczeniowej. Wyjątek stanowi składanie zleceń kupna i sprzedaży papierów wartościowych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. i na Rynku Papierów Wartościowych CeTO poprzez Zespół Usług Powierniczych, gdzie zlecenie Klienta zastępuje Dyspozycję. Terminy rozliczania transakcji zawieranych na poszczególnych rynkach są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa lub w przypadku braku ogólnych uregulowań, odbywają się w dacie uzgodnionej z Klientem.

Raporty dla klienta

Bank przekazuje Klientowi sprawozdania na temat jego działalności inwestycyjnej. Treść i forma, częstotliwość oraz sposób przekazywania sprawozdań ustalana jest indywidualnie z każdym Klientem i zostaje dostosowana do jego potrzeb.

Depozytariusz

Bank pełni funkcję depozytariusza dla funduszu inwestycyjnego Fortis FIO. Zgodnie z obowiązującymi przepisami zadania Banku w tym zakresie obejmują w szczególności:

- prowadzenie rejestru,
- kontrolę obliczania wartości aktywów netto i wycenę wartości jednostki uczestnictwa,
- nadzór nad prawidłowym przebiegiem rozliczeń transakcji,
- nadzór nad prawidłowym przebiegiem rozliczeń płatności,
- nadzór nad dostosowaniem limitów inwestycyjnych do Statutu funduszu i przepisów prawa,
- kontrolowanie czynności faktycznych i prawnych podejmowanych przez fundusz pod kątem ich zgodności ze Statutem funduszu oraz przepisami prawa.

Bank prowadzi na rzecz klientów rachunki papierów wartościowych. W poniższej tabeli zostały zaprezentowane dane dotyczące prowadzonych rachunków:

	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Ilość rachunków prowadzonych na rzecz klientów (w sztukach)	10	56	53
Wartość środków zgromadzonych na rachunkach klientów (w tys PLN)	2 647 876	3 997 609	4 060 939

Inne funkcje pełnione na rzecz funduszy inwestycyjnych

Bank na mocy odpowiednich umów zawartych z luksemburskimi funduszami inwestycyjnymi Fortis L Fund i Fortis L Fix pełni na rzecz funduszy szereg funkcji, których realizacja polega w szczególności na:

- reprezentowaniu funduszy przed ich uczestnikami i Komisją Nadzoru Finansowego,
- przyjmowaniu reklamacji od uczestników funduszy,
- zapewnianiu uczestnikom funduszy informacji o funduszach,
- weryfikacji i przekazywaniu zleceń klientów do agenta transferowego,
- prowadzeniu rozliczeń pieniężnych z klientami w związku z inwestycjami w tytuły uczestnictwa,
- prowadzeniu rozliczeń pieniężnych z funduszami,
- przekazywaniu raportów do klientów,
- obsłudze innych niż Fortis Bank Polska SA dystrybutorów funduszy inwestycyjnych,
- dystrybucji tytułów uczestnictwa funduszy.

26. Płatności z tytułu umów najmu

Fortis Bank Polska SA zgodnie z umowami najmu zajmuje głównie pomieszczenia biurowe, magazyny, miejsca parkingowe, garaże. Najbardziej znaczące umowy dotyczą obiektów w Warszawie i Krakowie.

W pierwszym półroczu 2008 roku Bank poniósł opłaty z tytułu czynszów związanych z powyższymi nieruchomościami w wysokości 13 528 tys. PLN, a w okresie porównywalnym, tj. pierwszym półroczu 2007 11 240 tys. PLN. Opłaty te zostały ujęte w rachunku zysków i strat w nocie „Pozostałe koszty”.

Nota 26.1

Przyszłe zobowiązania z tytułu najmu według terminów wymagalności w tys. PLN	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Do 1 roku	33 201	34 297	27 501
Powyżej 1 roku do 5 lat	100 614	97 642	72 470
Powyżej 5 lat	64 210	73 432	42 005
RAZEM	198 025	205 371	141 976

Część umów najmu zawarta jest na czas nieokreślony. Dla umów zawartych na czas nieokreślony przyszłe zobowiązania ustalono w oparciu o okres wypowiedzenia wynikający z umowy.

Umowy najmu zawierane są zarówno w złotych jak i w walutach obcych. Okres wypowiedzenia na ogół wynosi 1, 3 lub 6 miesięcy.

Bank po zakończeniu okresu najmu, zgodnie z zapisami zawartymi w umowach zobowiązany jest do przywrócenia stanu technicznego sprzed okresu najmu.

Bank zgodnie z umowami najmu wynajmuje pomieszczenia biurowe, magazyny, miejsca parkingowe, garaże.

Nota 26.2

Przyszłe należności z tytułu najmu według terminów zapadalności w tys. PLN	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Do 1 roku	1 900	2 955	5 992
Powyżej 1 roku do 5 lat	5 476	6 391	4 733
Powyżej 5 lat	4 168	5 211	4 982
RAZEM	11 544	14 557	15 707

Część umów najmu zawarta jest na czas nieokreślony. Dla umów zawartych na czas nieokreślony przyszłe należności ustalono w oparciu o okres wypowiedzenia wynikający z umowy. Okres wypowiedzenia na ogół wynosi 3, 6 lub 12 miesięcy.

27. Informacja o transakcjach z podmiotami powiązаныmi

Bank jest częścią międzynarodowej grupy bankowo - ubezpieczeniowej Fortis. Jednostką dominującą dla Banku jest Fortis Bank S.A./NV z siedzibą w Brukseli. Skonsolidowany raport grupy Fortis jest publikowany na Belgian Stock Exchange w Brukseli.

Bank posiada 100 % udziałów w spółce zależnej Fortis Private Investments Polska S.A.

Dane na temat transakcji z pracownikami, Zarządem, Radą Nadzorczą, osobami zarządzającymi i osobami z nimi powiązаныmi zostały zaprezentowane w nocie 29.

Poniżej zaprezentowano informacje o transakcjach Banku z jednostką dominującą, podmiotem zależnym oraz jednostkami powiązаныmi organizacyjnie. Transakcje te dotyczą operacji bankowych dokonywanych w ramach normalnej działalności biznesowej, warunki transakcji nie odbiegają od warunków rynkowych.

Nota 27.1

30.06.2008 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Aktywa				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 556 644	-	42 326	1 598 970
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	133 611	-	-	133 611
Należności od banków i klientów	146 972	1	118 181	265 154
Pozostałe aktywa	17 909	605	21 184	39 698
Razem	1 855 136	606	181 691	2 037 433

Pasywa				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	146 816	-	-	146 816
Zobowiązania wobec banków i klientów	1 065 591	18 926	5 659 440	6 743 957
Zobowiązania podporządkowane	-	-	335 420	335 420
Pozostałe zobowiązania	4 852	67	19 159	24 078
Razem	1 217 259	18 993	6 014 019	7 250 271

31.12.2007 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Aktywa				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	527 221	-	40 340	567 561
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	103 238	-	-	103 238
Należności od banków i klientów	-	1	119 540	119 541
Pozostałe aktywa	197	402	488	1 087
Razem	630 656	403	160 368	791 427

Pasywa				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	104 540	-	-	104 540
Zobowiązania wobec banków i Klientów	834 133	10 171	4 007 143	4 851 447
Zobowiązania podporządkowane	-	-	358 200	358 200
Pozostałe zobowiązania	829	15	38 372	39 216
Razem	939 502	10 186	4 403 715	5 353 403

30.06.2007 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Aktywa				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	814 819	-	509	815 328
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	36 752	-	-	36 752
Należności od banków i klientów	-	1	87 794	87 795
Pozostałe aktywa	296	67	155	518
Razem	851 867	68	88 458	940 393
Pasywa				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	6 232	-	-	6 232
Zobowiązania wobec banków i klientów	744 138	7 562	2 987 494	3 739 194
Pozostałe zobowiązania	7 764	39	24 518	32 321
Razem	758 134	7 601	3 012 012	3 777 747

Nota 27.2

1.01.2008 – 30.06.2008 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Rachunek zysków i strat				
Przychody z tytułu odsetek	28 151	-	4 576	32 727
Koszty z tytułu odsetek	-2 556	-473	-116 003	-119 032
Przychody z tytułu prowizji	32 659	1 550	2 240	36 449
Koszty z tytułu prowizji	-719	-	-1	-720
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	11 600	-	17	11 617
Wynik na transakcjach zabezpieczających	729	-	-	729
Pozostałe przychody	3 690	-	264	3 954

1.01.2007 – 30.06.2007 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Rachunek zysków i strat				
Przychody z tytułu odsetek	6 140	-	1 401	7 541
Koszty z tytułu odsetek	-1 809	-83	-44 666	-46 558
Przychody z tytułu prowizji	10 424	4 717	783	7 250
Koszty z tytułu prowizji	-916	-35	-1	-952
Dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji	-	-	-	-
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	21 086	-	4	29 764
Wynik na transakcjach zabezpieczających	2 206	-	-	2 206

Nota 27.3

30.06.2008 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Zobowiązania warunkowe oraz operacje na instrumentach pochodnych				
Zobowiązania warunkowe udzielone:	17 692	49	250 199	267 940
- finansowe	-	49	199 334	199 383
- gwarancyjne	17 692	-	50 865	68 557
Zobowiązania warunkowe otrzymane:	18 793	-	31 547	50 340
- finansowe	-	-	-	-
- gwarancyjne	18 793	-	31 547	50 340
Operacje na instrumentach pochodnych*	14 090 251	-	-	14 090 251

31.12.2007 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Zobowiązania warunkowe oraz operacje na instrumentach pochodnych				
Zobowiązania warunkowe udzielone:	-	49	74 076	74 125
- finansowe	-	49	46 663	46 712
- gwarancyjne	-	-	27 413	27 413
Zobowiązania warunkowe otrzymane:	12 109	-	167 343	179 452
- finansowe	-	-	107 432	107 432
- gwarancyjne	12 109	-	59 911	72 020
Operacje na instrumentach pochodnych*	19 058 624	-	-	19 058 624

30.06.2007 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Zobowiązania warunkowe oraz operacje na instrumentach pochodnych				
Zobowiązania warunkowe udzielone:	-	49	106 271	106 320
- finansowe	-	49	76 576	76 625
- gwarancyjne	-	-	29 695	27 695
Zobowiązania warunkowe otrzymane:	12 049	-	141 431	153 480
- finansowe	-	-	87 956	87 956
- gwarancyjne	12 049	-	53 475	65 524
Operacje na instrumentach pochodnych*	31 599 212	-	-	31 599 212

* w pozycji „Operacje na instrumentach pochodnych” zaprezentowane zostały operacje kupna i sprzedaży instrumentów pochodnych.

Istotne umowy dotyczące podmiotów powiązanych

Fortis Bank

Dnia 25 lutego 2008 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę kredytową z Fortis Banque Luxembourg SA, z siedzibą w Luksemburgu. Umowa określa warunki zaciągnięcia przez Fortis Bank Polska SA linii kredytowej z Fortis Banque Luxembourg SA, z limitem 300 mln EURO (lub równowartości w USD lub CHF), celem finansowania bieżącej działalności operacyjnej Banku.

Dnia 3 marca 2008 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę z Fortis Bank S.A./NV Bruxelles Sucursala Bucaresti, dotyczącą świadczenia przez Fortis Bank Polska SA, na rzecz drugiej strony umowy usług finansowych w zakresie rozliczania wychodzących przelewów krajowych (krajowych z punktu widzenia obsługiwanej filii) i zagranicznych, uwzględniając tradycyjne i elektroniczne przelewy, rozliczania przychodzących przelewów krajowych i zagranicznych, obsługi reklamacji klientów, rozliczania transakcji zawartych przez lokalne departamenty skarbu, uruchamiania kredytów udzielonych przez lokalne departamenty kredytowe, raportowania na rzecz filii Fortis Bank SA/NV. Z tytułu umowy Bank otrzymuje wynagrodzenie pokrywające koszty związane z działaniem Zespołu Międzynarodowych Usług Rozliczeniowych, powiększone o marżę, określoną maksymalnie na 24%.

Dnia 30 kwietnia 2008 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę współpracy z Fortis Bank SA/NV, przedmiotem której jest oferowanie instrumentów pochodnych Fortis Bank Global Market przez Fortis Bank Polska SA w Polsce. Wynagrodzenie Fortis Bank Polska SA z tytułu umowy stanowi marżę sprzedażową. Wysokość wynagrodzenia uzależniona jest od wartości przeprowadzonych transakcji. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Dominet Bank

Dnia 9 stycznia 2008 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę o współpracy z Dominet Bank SA, przedmiotem której jest zobowiązanie stron do podjęcia wszelkich niezbędnych czynności prowadzących do połączenia Fortis Bank Polska SA oraz Dominet Bank SA w drodze przeniesienia całego majątku Dominet Bank SA (jako spółki przejmowanej) na Fortis Bank Polska SA (jako spółki przejmującej), w zamian za nowo wyemitowane akcje Fortis Bank Polska SA, które zostaną wydane dotychczasowym akcjonariuszom Dominet Bank SA, zgodnie z postanowieniami Art. 492 §1 kodeksu spółek handlowych.

28. Transakcje z Zarządem, Radą Nadzorczą, osobami zarządzającymi i pracownikami

Łączną wartość wynagrodzeń oraz wartości świadczeń otrzymanych przez członków Zarządu, Rady Nadzorczej oraz Dyrektorów Zarządzających Fortis Bank Polska SA przedstawia poniższa tabela:

Nota 28.1

W tys. PLN	01.01.2008 - 30.06.2008	01.01.2007 - 30.06.2007
Zarząd, w tym:	3 540	3 525
- wynagrodzenia	1 706	1 645
- korzyści*	285	322
- inne**	1 549	1 558
Rada Nadzorcza	195	235
Dyrektorzy Zarządzający***	9 350	8 903

* W pozycji korzyści, Bank ujmuje koszty opieki medycznej, samochodu służbowego (ryczałt), koszty mieszkania, korzyści z tytułu uczestnictwa w programie „Fortis Executives and Professionals Stock Option Plan” na akcje Fortis Bank NV.

** W pozycji inne, Bank ujmuje ekwiwalent za urlop, premie i wynagrodzenie za posiedzenia Zarządu Banku.

*** Wynagrodzenia brutto z funduszu płac łącznie ze składkami ZUS dla dyrektorów bezpośrednio podlegających Zarządowi.

Na koniec czerwca 2008 trzech członków Zarządu Banku zasiadało w Radzie Nadzorczej Fortis Private Investments Polska S.A. i nie otrzymywało z tego tytułu wynagrodzenia zarówno w pierwszej połowie 2008 roku jak i w 2007 roku.

Opcje na akcje przyznane pracownikom

Fortis Bank Polska SA uczestniczy w Programie Opcji Pracowniczych dla Kadry Zarządzającej (Program) organizowanym przez Fortis SA/NV i Fortis NV (Fortis). W ramach Programu Fortis przyznaje opcje na akcje Fortis wybranym pracownikom kadry zarządzającej podmiotów wchodzących w skład grupy Fortis.

Warunki nabycia uprawnień

Opcje przyznawane są nieodpłatnie przez Fortis. Przyznane opcje są opcjami imiennymi i nie podlegają przewłaszczeniu, a prawa własności do nich nie mogą być przedmiotem cesji. Opcje w ramach Programu przyznawane są na zasadzie dobrowolności.

Maksymalny czas trwania przyznanych opcji

Termin ważności opcji obejmuje 10 lat, licząc od daty złożenia oferty pracownikom. Opcje, które nie zostaną wykonane do końca terminu ważności, wygasają bez gwarancji rekompensaty.

Opcje mogą zostać wykonane w okresie rozpoczynającym się w piątym roku od daty złożenia oferty i kończącym się w dniu poprzedzającym dziesiąty rok od daty złożenia oferty opcji.

Metoda rozliczenia

Wykonanie opcji może nastąpić za pomocą jednej z następujących metod:

- (i) przekazanie akcji Fortis na rachunek papierów wartościowych;
- (ii) dokonanie natychmiastowej sprzedaży akcji w imieniu pracownika na giełdzie Euronext Brussels.

Liczba i średnie ważone ceny wykonania opcji kadry zarządzającej Grupy:

Nota 28.2

	30.06.2008		31.12.2007		30.06.2007	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena opcji (EUR)	Liczba opcji	Średnia ważona cena opcji (EUR)	Liczba opcji	Średnia ważona cena opcji (EUR)
Wzrost z tytułu zmian warunków planu opcyjnego od początku 2008 (*)	18 130	-	-	-	-	-
(i) występujących na początek okresu	111 330	22,49	51 100	21,99	51 100	21,99
(ii) przyznanych (i zaakceptowanych) w danym okresie	39 700	16,46	42 100	34,19	42 100	34,19
(iii) umorzonych w danym okresie (w związku z odejściem pracowników) (**)	-24 827	-	-	-	-	-
(iv) wykonanych w danym okresie	-	-	-	-	-	-
(v) wygasłych w danym okresie	-	-	-	-	-	-
(vi) występujących na koniec danego okresu	126 203	20,59	93 200	27,50	93 200	27,5
(vii) możliwych do wykonania na koniec danego okresu	14 936	12,44	-	-	-	-
Średni ważony okres pozostały do końca umownego czasu trwania opcji (w miesiącach)	98		97		103	

(*) W związku z emisją praw poboru we wrześniu 2007 Fortis zdecydował o zmianie warunków dotyczących opcji pracowniczych od początku roku 2008.

W wyniku tej zmiany:

- dotychczasowa cena opcji została pomnożona przez współczynnik 0,83715;
- dotychczasowa liczba opcji przyznanych pracownikom została podzielona przez współczynnik 0,83715.

(**) Opcje dotyczące pracowników Fortis Bank Polska na dzień 31.12.2007, którzy przestali być pracownikami grupy w ciągu I półrocza 2008.

Rezerwy na świadczenia pracownicze dla kluczowego personelu kierowniczego Grupy

Poniższa tabela prezentuje rezerwy na świadczenia pracownicze dla kluczowego personelu kierowniczego według stanu na 30.06.2008 roku oraz dane porównawcze według stanu na 31.12.2007 oraz 30.06.2007 roku:

Nota 28.3

Rezerwy na świadczenia pracownicze dla kluczowego personelu kierowniczego według grup (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Krótkoterminowe, w tym:	4 750	3 687	4 963
- Zarząd	1 274	1 675	1 654
- Dyrektorzy Zarządzający	3 476	2 012	3 309
Długoterminowe, w tym:	269	173	229
- Zarząd	116	64	61
- Dyrektorzy Zarządzający	153	109	168
Razem rezerwy na świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego	5 019	3 860	5 192

Informacje dotyczące kredytów, pożyczek, gwarancji i poręczeń udzielonych przez Bank dla Dyrektorów Zarządzających, członków Zarządu i Rady Nadzorczej Fortis Bank Polska SA.

Na 30.06.2008 roku Bank udzielił:

członkom Rady Nadzorczej:

- 1 limitu w karcie kredytowej w wysokości 29 tys PLN, wykorzystano 29 tys PLN,
- Gwarancji w wysokości 5 tys USD, na okres od 5 do 10 lat,
- 1 limitu w rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowym w wysokości 10 tys PLN;

członkom Zarządu:

- 8 limitów w karcie kredytowej w łącznej wysokości 107 tys. PLN, wykorzystano 25 tys PLN,
- 2 kredytów dewizowych w łącznej wysokości 1 275 tys PLN, z terminem pierwotnym zapadalności od 5 do 30 lat włącznie,
- 2 limitów w rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowym w łącznej wysokości 100 tys PLN, wykorzystano 42 tys PLN.

Dyrektorom Zarządzającym:

- 34 kredyty na łączną kwotę 6 643 tys PLN, w tym 20 dewizowych na łączną kwotę 4 812 tys PLN z pierwotnym terminem spłaty od 2 lat do powyżej 30 lat;
- 9 limitów w rachunkach oszczędnościowo – rozliczeniowych w łącznej wysokości 120 tys PLN, z czego na koniec czerwca 2008 wykorzystano 4 tys PLN;
- 26 limitów w kartach kredytowych na łączną kwotę 187 tys PLN, z czego na koniec czerwca 2008 wykorzystano 39 tys PLN

osobom powiązanym z osobami zarządzającymi i nadzorującymi:

- 16 kredytów (w tym 3 dewizowe) w łącznej wysokości 752 tys PLN, z pierwotnym terminem zapadalności od 5 do 30 lat włącznie,
- 5 limitów w rachunku oszczędnościowo-kredytowym w łącznej wysokości 116 tys PLN, z czego na koniec czerwca 2008 wykorzystano 63 tys PLN,
- 4 limity w kartach kredytowych na łączną kwotę 30 tys PLN, z czego na koniec czerwca 2008 wykorzystano 17 tys PLN.

Według stanu na 30.06.2007 roku Bank udzielił:

członkom Rady Nadzorczej:

- 1 limitu w karcie kredytowej w wysokości 29 tys PLN, wykorzystano 7 tys PLN,
- 1 gwarancji w wysokości 5 tys USD, na okres od 5 do 10 lat;

członkom Zarządu:

- 6 limitów w karcie kredytowej w łącznej wysokości 82 tys. PLN, wykorzystano 21 tys PLN,
- 3 kredytów (w tym 2 dewizowe) w łącznej wysokości 928 tys PLN, z terminem pierwotnym zapadalności od 5 do 30 lat włącznie,
- 2 limitów w rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowym w łącznej wysokości 100 tys PLN;

Dyrektorom Zarządzającym:

- 38 kredytów na łączną kwotę 8 103 tys PLN, w tym 20 dewizowych na łączną kwotę 4 668 tys PLN z pierwotnym terminem spłaty od 3 miesięcy do powyżej 30 lat;
- 11 limitów w rachunkach oszczędnościowo – rozliczeniowych w łącznej wysokości 141 tys PLN, z czego na koniec czerwca 2007 wykorzystano 26 tys PLN;
- 22 limity w kartach kredytowych na łączną kwotę 163 tys PLN, z czego na koniec czerwca 2007 wykorzystano 38 tys PLN;

osobom powiązanym z osobami zarządzającymi i nadzorującymi:

- 14 kredytów (w tym 3 dewizowe) w łącznej wysokości 761 tys PLN, z pierwotnym terminem zapadalności od 5 do 30 lat włącznie,
- 4 limitów w rachunku oszczędnościowo-kredytowym w łącznej wysokości 118 tys PLN, z czego na koniec czerwca 2008 wykorzystano 76 tys PLN,
- 3 limitów w kartach kredytowych na łączną kwotę 28 tys PLN, z czego na koniec czerwca 2008 wykorzystano 17 tys PLN.

Informacje na temat stanu zadłużenia pracowników z tytułu pożyczek udzielonych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS)

Poniższa tabela przedstawia stan zadłużenia pracowników Fortis Bank Polska SA z tytułu pożyczek udzielonych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Nota 28.4

Stan zadłużenia pracowników z tytułu pożyczek udzielonych z ZFŚS	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
W tys. PLN	273	341	315

Kredyty pracownicze

Pracownicy Banku mają ponadto możliwość korzystania z kredytów pracowniczych. Stan zadłużenia z tego tytułu przedstawia poniższa tabela:

Nota 28.5

Udzielone kredyty pracownicze	30.06.2008	30.12.2007	30.06.2007
W tys. PLN	120 424	106 029	80 489
Według liczby pracowników	1 038	991	827

Ogólne warunki dotyczące kredytów, pożyczek, gwarancji i poręczeń otrzymanych przez pracowników, Dyrektorów Zarządzających, członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku nie odbiegają od warunków rynkowych.

29. Świadczenia pracownicze

Zatrudnienie w Grupie kształtowało się na następującym poziomie:

Nota 29.1

Zatrudnienie:	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
w etatach	1 744	1 701	1 548
w tym z wykształceniem:			
- wyższym	65%	64%	62%
- licencyjnym	11%	12%	11%
- średnim	24%	24%	27%

Na świadczenia pracownicze składają się:

- Krótkoterminowe świadczenia pracownicze, w tym:
 - rezerwa na premie
 - rezerwa na niewykorzystane urlopy
 - ZFŚS
 - pozostałe
- Długoterminowe świadczenia pracownicze, w tym:
 - rezerwa na świadczenia emerytalne
 - rezerwa na nagrody jubileuszowe

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane rezerwy na krótkoterminowe świadczenia pracownicze w podziale na tytuły:

Nota 29.2

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze według tytułów (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Rezerwa na premie pracownicze	12 200	23 750	12 771
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	6 277	4 984	4 674
ZFŚS	1 872	581	1 532
Pozostałe	990	44	203
Razem krótkoterminowe świadczenia pracownicze	21 339	29 359	19 180

Grupa nie finansuje pracowniczych programów emerytalnych.

W ramach długoterminowych świadczeń pracowniczych Bank rozpoznaje zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych oraz zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych. Oba rodzaje świadczeń mają charakter programów określonych świadczeń oraz należą do programów nie finansowanych przez aktywa. Bank przyjął zasadę pełnego rozpoznawania zysków i strat aktuarialnych w rachunku zysków i strat.

Odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne są regulowane przez odpowiednie przepisy Kodeksu Pracy i mają charakter obligatoryjny. Bank realizuje również dobrowolnie program wypłaty nagród jubileuszowych. Mimo, że obowiązek wypłaty takich nagród nie został zapisany w wewnętrznych regulacjach Banku, długi okres funkcjonowania tego rozwiązania a tym samym istniejące oczekiwania pracowników, co do utrzymania programu w przyszłości, spowodowały, że zobowiązania te zostały wycenione na równi z zobowiązaniami wynikającymi z Kodeksu Pracy. W przypadku programu nagród jubileuszowych zobowiązania zostały wycenione na podstawie zwyczajowej wysokości wypłat.

W poniższej tabeli został zaprezentowany podział długoterminowych zobowiązań pracowniczych na programy:

Nota 29.3

Wartość bieżąca zobowiązań (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne	1 100	975	796
Nagrody jubileuszowe	1 188	1 188	1 132
Razem długoterminowe świadczenia pracownicze	2 288	2 163	1 928
Zobowiązania ujęte w bilansie	2 288	2 163	1 928

W poniższej tabeli zaprezentowano minimalną i maksymalną stopę dyskontową oraz przewidywaną stopę wzrostu wynagrodzeń uwzględnione w wycenie świadczeń.

Nota 29.4

Założenia aktuarialne, przyjęte dla celów wyceny	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Minimalna stopa dyskontowa	5,3%	5,3%	4,5%
Maksymalna stopa dyskontowa	5,75%	5,5%	5,2%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń	3,5-5,0%	5,0%	5,0%

Powyższe założenia były stosowane dla wyceny obu rodzajów świadczeń.

30. Zarządzanie ryzykiem

Bank identyfikuje, mierzy, monitoruje oraz zarządza wszystkimi ryzykami występującymi w jego działalności. Bank dzieli procesy monitoringu, kontroli i zarządzania ryzykiem na następujące kategorie:

- ryzyka, dla których Bank określa wymogi kapitałowe metodami zdefiniowanymi Uchwałą Nr 1/2007 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie zakresu i szczególnych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (...)

- ryzyko kredytowe
- ryzyko płynności
- ryzyko walutowe
- ryzyko stopy procentowej
- ryzyko kontrahenta
- ryzyko operacyjne

– inne ryzyka, które zostały zidentyfikowane jako istotne w prowadzonej działalności bankowej zgodnie z Uchwałą Nr 4/2007 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego

- ryzyko biznesowe, w tym:
 - ryzyko strategiczne
 - ryzyko utraty reputacji

Zarząd Banku określa politykę ryzyka i przyjmuje zasady kontroli i zarządzania ryzykiem, określa politykę ustanawiania limitów dla wszystkich odpowiednich rodzajów ryzyka, a także procedury kontroli ryzyka.

Ryzyko kredytowe

Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Prowadząc działalność Bank udziela kredytów, pożyczek i gwarancji swoim klientom, jak również rozwija inne formy finansowania. Ten rodzaj działalności powoduje, iż Bank narażony jest na ryzyko, że udzielony kredyt bądź inna forma zaangażowania Banku nie zostanie spłaconą przez kredytobiorcę w umownym terminie. Ryzyko to występuje niezależnie od formy finansowania, a głównym źródłem tego ryzyka jest brak zdolności klienta do wywiązania się ze swoich zobowiązań wobec Banku.

Filozofia zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku opiera się na koncepcji zintegrowanego systemu zarządzania. Podejście zintegrowane oznacza, że identyfikacja, pomiar, monitorowanie i kontrola ryzyka we wszystkich obszarach działalności Banku, odbywa się w ramach wspólnej polityki kredytowej, jednolitej strategii oraz spójnych zasad, procedur, struktur i narzędzi w celu właściwego oszacowania i utrzymania adekwatności kapitałowej Banku w relacji do jego profilu ryzyka.

Podejście zintegrowane obejmuje wymiar operacyjny i strategiczny zarządzania ryzykiem kredytowym.

Strategiczne zarządzanie ryzykiem kredytowym dotyczy zarządzania na poziomie zagregowanym i jest powiązane z takimi aspektami działalności Banku jak: zarządzanie kapitałem i wartością Banku, polityką cenową, planowaniem i budżetowaniem.

Wymiar strategiczny skupia się na ryzyku w ujęciu portfelowym i obejmuje działania takie jak:

- implementacja polityki i strategii kredytowej Banku,
- budowa i rozwój systemów i narzędzi kredytowych (inżynieria kredytowa),
- monitoring i zarządzanie ryzykiem kredytowym w ujęciu portfelowym,
- raportowanie kredytowe, kontrola kredytowa.

Operacyjne zarządzanie ryzykiem kredytowym skupia się na zarządzaniu z punktu widzenia pojedynczej ekspozycji lub kredytobiorcy, akcentując takie elementy jak identyfikacja, pomiar, monitorowanie i kontrola poszczególnych ryzyk kredytowych.

Na wymiar operacyjny składają się następujące czynności:

- analiza kredytowa i decyzje kredytowe,

- administracja kredytów,
- monitoring ryzyka indywidualnych ekspozycji kredytowych,
- restrukturyzacja,
- windykacja.

Analiza ryzyka kredytowego dokonywana jest na podstawie obowiązującej w Banku standardowej metodologii oceny. Analizie podlega zarówno ryzyko związane z danym produktem kredytowym jak i ryzyko łącznego zaangażowania kredytowego Banku wobec podmiotu, obejmującego wszystkie udzielone kredyty i produkty finansowe obciążone ryzykiem kredytowym.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego, Bank stosuje wewnętrzne procedury przyznawania i monitorowania kredytów. W Banku funkcjonuje kilkupoziomowy system analizy wniosków kredytowych i podejmowania decyzji kredytowych, który ma na celu zapewnienie maksymalnej obiektywności w procesie oceny wniosku i minimalizację ryzyka, związanego z zaangażowaniem kredytowym Banku. Model podejmowania decyzji kredytowych uwzględnia następujące kryteria: łączne zaangażowanie finansowe Banku wobec klienta, przynależność klienta do linii biznesowej, rating wewnętrzny, kategorię ryzyka kredytowego. Bank wprowadził również do stosowania zasady ustalania i monitorowania branżowych limitów koncentracji zaangażowań.

Główne założenia i zasady funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem kredytowym Banku są zawarte w polityce zarządzania ryzykiem kredytowym, która uwzględnia wszystkie regulacje wydane przez nadzór bankowy, w tym zapisy Nowej Umowy Kapitałowej.

Polityka determinuje zasady i sposoby zarządzania ryzykiem kredytowym i obejmuje następujące obszary funkcjonalne Banku:

- proces udzielania kredytów w poszczególnych pionach biznesowych,
- procedury w zakresie monitorowania ekspozycji kredytowych na poziomie indywidualnym i portfelowym,
- zasady i kryteria jakościowe dotyczące stosowania prawnych zabezpieczeń kredytów,
- proces zarządzania kredytami trudnymi.

Pomiar i absorbcja strat kredytowych

W obszarze identyfikacji i pomiaru ryzyka, Bank wykorzystuje miary obrazujące oczekiwane, nieoczekiwane i poniesione straty kredytowe, generowane przez portfel kredytowy. Są to:

- Straty poniesione, a nieujawnione, na które tworzony jest odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości (IBNR),
- Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, na poniesione, zidentyfikowane straty,
- Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe,
- Rzeczywiste straty ekonomiczne,
- Straty oczekiwane,
- Straty nieoczekiwane.

Warunkiem skutecznego systemu zarządzania ryzykiem kredytowym jest nie tylko sprawny system pomiaru i kontroli ryzyka, ale również posiadanie zdolności do absorpcji strat kredytowych. Zależnie od tego, z jaką kategorią straty kredytowej Bank ma do czynienia, w celu jej absorpcji stosuje różne strategie jej pokrycia, co przedstawia poniższa tabela:

Kategoria straty kredytowej	Strategia absorpcji straty
Straty poniesione	Utrzymywanie odpowiedniego poziomu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na poniesione, zidentyfikowane straty, rezerw na zobowiązania pozabilansowe i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty
Straty oczekiwane	Dodawanie w procesie ustalenia oprocentowania (ceny) ekspozycji kredytowej, premii na pokrycie standardowych kosztów ryzyka, generowanych przez transakcję
Straty nieoczekiwane	Utrzymywanie bufora kapitałów własnych o wartości nie mniejszej niż wynikającej z wymogu kapitału regulacyjnego i wewnętrznego

Komponenty ryzyka kredytowego

Mierząc ryzyko kredytowe na poziomie klienta, Bank bierze pod uwagę następujące komponenty ryzyka:

- **PD** (Probability of Default) prawdopodobieństwo uzyskania przez klienta statusu default, które jest statystycznie oszacowaną wartością prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia niewykonania zobowiązania i przyznania klientowi statusu default w horyzoncie jednego roku,
- **EAD** (Exposure at Default) parametr szacujący wartość ekspozycji kredytowej, w momencie uzyskania przez klienta statusu default, w oparciu o bieżącą ekspozycję kredytową i jej możliwe zmiany w przyszłości,
- **LGD** (Loss Given Default) statystycznie oszacowana wartość, którą Bank spodziewa się stracić w wyniku wejścia kredytobiorcy w status default,

Powyższe komponenty stanowią podstawę wewnętrznego pomiaru ryzyka kredytowego w portfelach Banku.

Status default, jest nadawany kredytobiorcom, dla których Bank zaobserwował przesłanki niewykonania przez kredytobiorcę zobowiązania, wynikającego z umowy kredytowej. Przyjęta w Banku definicja zdarzenia default jest jednolitą definicją obowiązującą w całej Grupie Fortis.

Katalog obiektywnych przesłanek (zdarzeń default) uwzględnia dane ilościowe i jakościowe, do których należą między innymi:

- Zagrożenie upadłością
- Ugoda
- Rozpoczęte postępowanie układowe
- Przystępstwo gospodarcze
- Wypowiedzenie kredytów przez inne banki
- Zaległość powyżej 90 dni w spłacie kapitału oraz/lub odsetek występujące w sposób ciągły na jakimkolwiek rachunku klienta lub występujące przekroczenie przyznanego klientowi limitu kredytowego.

Straty oczekiwane stanowią miarę statystyczną, odzwierciedlającą wielkość najbardziej prawdopodobnej straty kredytowej w ujęciu ekonomicznym (uwzględniając dyskonto w czasie oraz nakłady poniesione w procesie restrukturyzacji i windykacji), oczekiwanej w okresie jednego roku, z portfela ekspozycji kredytowych wobec kredytobiorców będących w sytuacji normalnej na początku okresu. Straty oczekiwane stanowią podstawową kategorię kosztów i są kalkulowane przy użyciu trzech komponentów ryzyka wspomnianych wyżej, tj. PD, EAD i LGD.

W ramach identyfikacji i pomiaru ryzyka kredytowego, straty oczekiwane są porównane z odpisami aktualizującymi z tytułu utraty wartości, które są oparte na stratach poniesionych na moment bilansowy, a nie oczekiwanych szacunkach.

Kalkulacja rezerwy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty oparta jest na prawdopodobieństwie przekwalifikowania ekspozycji kredytowej z portfela normalnego do portfela, którego aktywa utraciły wartość w ujęciu indywidualnym w danym okresie czasu, zwanym okresem ujawnienia, a następnie uzyskania przez tą ekspozycję statusu default. Okres ujawnienia straty został oszacowany na poziomie 9 miesięcy.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR) wyliczone i księgowane są z częstotliwością miesięczną, w oparciu o stan portfela kredytowego (pozycje bilansowe jak i pozabilansowe) na koniec miesiąca bezpośrednio poprzedzającego miesiąc, w którym zostały one zaksięgowane.

System ratingowy

Wiarygodność kredytowa klientów - przedsiębiorstw Banku szacowana jest w oparciu o system ratingowy Fortis Masterscale, zawierający 17 klas ratingowych dla oceny podmiotów wywiązujących się ze zobowiązań i 3 klasy ratingowe dla przypadków niewykonania zobowiązania (default).

Rating nadawany jest klientom komercyjnym, wobec których łączne zaangażowanie kredytowe Banku przekracza 1 000 EUR. Poniższa tabela przedstawia grupy i klasy ratingowe wraz z przypisanymi prawdopodobieństwami niewykonania zobowiązania.

Klasa ratingowa	Średnie prawdopodobieństwo default (PD) - %
0	0
1-7	0,03 - 0,74
8-10	1,01 - 1,87
11-12	2,54 - 3,45
13-17	4,69 - 17,00

Kredytobiorcy w stosunku, do których zachodzi prawdopodobieństwo, że Bank nie odzyska wszystkich należnych kwot, bez uciekania się do realizacji zabezpieczeń, bądź którzy zalegają ponad 90 dni z uregulowaniem jakiegokolwiek istotnego zobowiązania kredytowego wobec Banku, klasyfikowani są do klas ryzyka 18, 19 lub 20 i otrzymują status default (niewykonania zobowiązania).

Założeniem Grupy Fortis jest, aby oceny poziomu ryzyka kredytobiorcy, uzyskane za pomocą jakichkolwiek modeli używanych w Grupie Fortis w jakichkolwiek krajach, w których Grupa działa, były zawsze prezentowane za pomocą jednolitej skali systemu Fortis Masterscale.

Analiza ryzyka kredytowego

Poniższe tabele prezentują maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe aktywów finansowych i zobowiązań pozabilansowych oraz poziom odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw na zobowiązania pozabilansowe według stanu na 30 czerwca 2008 roku wraz z danymi porównawczymi według stanu na 31 grudnia 2007 roku oraz na 30 czerwca 2007 roku .

Nota 30.1.1

Informacja o jakości zaangażowania (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto	3 032 886	1 047 436	1 507 367
- normalne	3 032 886	1 047 436	1 507 367
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	305 977	253 301	185 211
- normalne	305 977	253 301	185 211
Należności od banków brutto	421 844	228 602	180 884
- normalne	421 844	228 602	180 884
Należności od klientów brutto	12 856 703	11 366 435	9 162 995
- normalne	12 200 937	10 711 417	8 711 912
- pod obserwacją	366 039	399 305	220 316
- z utratą wartości w sytuacji niepewnej, w tym:	132 093	139 219	110 934
ustalaną metodą indywidualną	131 310	138 186	110 061
ustalaną metodą kolektywną	783	1 033	873
- z utratą wartości w sytuacji wątpliwej, w tym:	157 634	116 494	119 833
ustalaną metodą indywidualną	122 545	84 976	89 168
ustalaną metodą kolektywną	35 089	31 518	30 665
Inwestycje dostępne do sprzedaży	1 377 257	603 235	465 554
- normalne	1 377 257	603 235	465 554
Zobowiązania pozabilansowe udzielone finansowe	4 887 589	4 606 568	4 451 313
- normalne	3 817 832	3 528 253	3 465 366
- pod obserwacją	135 033	141 974	118 611
- z utratą wartości w sytuacji niepewnej, w tym:	50 782	59 363	25 012
ustalaną metodą indywidualną	50 726	59 228	24 990
ustalaną metodą kolektywną	56	135	22
- z utratą wartości w sytuacji wątpliwej, w tym:	1 202	550	940
ustalaną metodą indywidualną	709	245	736
ustalaną metodą kolektywną	493	305	204

gwarancyjne	882 740	876 428	841 384
- normalne	863 804	833 567	819 527
- pod obserwacją	11 762	35 474	13 300
- z utratą wartości w sytuacji niepewnej, w tym:	6 708	6 843	7 536
ustalaną metodą indywidualną	6 617	6 728	7 518
ustalaną metodą kolektywną	91	115	18
- z utratą wartości w sytuacji wątpliwej, w tym:	466	544	1 021
ustalaną metodą indywidualną	456	478	866
ustalaną metodą kolektywną	10	66	155

W pozycji aktywa finansowe przeznaczone do obrotu zawarta jest dodatnia wycena instrumentów pochodnych, których ekwiwalent bilansowy wynosił na 30.06.2008 roku 408 719 tys. PLN, a w okresach porównywalnych na 31.12.2007 roku 322 025 tys. PLN, a na 30.06.2007 roku 132 075 tys. PLN.

Nota 30.1.2

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i rezerwy (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-1 971	-316	-209
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-1 971	-316	-209
Należności od banków	-198	-77	-65
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-198	-77	-65
Należności od klientów	-215 521	-194 409	-171 895
- na poniesione, zidentyfikowane straty	-158 600	-145 351	-134 525
ustalane metodą indywidualną	-136 852	-125 949	-115 165
ustalane metodą kolektywną	-21 748	-19 402	-19 360
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-56 921	-49 058	-37 370
Razem odpisy aktualizujące z tytułu utraty	-217 690	-194 802	-172 169
Rezerwy			
- na zobowiązania pozabilansowe	3 786	4 911	990
ustalane metodą indywidualną	3 455	4 596	803
ustalane metodą kolektywną	331	315	187
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty - zobowiązania pozabilansowe (IBNR)	7 896	7 728	8 811
Razem rezerwy	11 682	12 639	9 801

Terminy oceny ryzyka użyte w powyższej tabeli oznaczają:

normalne - nie zidentyfikowano zagrożeń, ryzyko normalne;

pod obserwacją - zidentyfikowano słabe strony w działalności klienta, które mogą w przyszłości wpłynąć na zagrożenie terminowej obsługi zobowiązań. Równocześnie nie występuje konieczność nadania wyższych kategorii ryzyka;

z utratą wartości w sytuacji niepewnej – wyraźnie zdefiniowane ryzyko, wysoce prawdopodobne opóźnienie w płatnościach oraz prawdopodobieństwo powstania w Banku strat związanych z nie uregulowaniem zobowiązań klienta w przypadku braku poprawy jego sytuacji;

z utratą wartości w sytuacji wątpliwej – opóźnienia w płatnościach rat, wysokie prawdopodobieństwo poniesienia przez Bank strat związanych z zaprzestaniem obsługi kredytów klienta, kłopoty z płynnością.

Nota 30.1.3

Analiza portfela należności od klientów brutto (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Należności niezaległe bez utraty wartości	12 319 204	11 014 603	8 837 332
Należności zaległe bez utraty wartości	247 772	96 119	94 896
Należności z utratą wartości ustalaną metodą indywidualną z rezerwą	219 343	213 343	174 924
Należności z utratą wartości ustalaną metodą indywidualną bez rezerwy	34 512	9 119	24 305
Należności z utratą wartości ustalaną metodą kolektywną z rezerwą	33 288	29 731	27 208
Należności z utratą wartości ustalaną metodą kolektywną bez rezerwy	2 584	3 520	4 330
Razem należności od klientów brutto	12 586 703	11 366 435	9 162 995

Analiza należności od klientów, które nie są ani zaległe, ani w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości w podziale na klasy ratingowe według stanu na 30.06.2008 roku wraz z danymi porównawczymi według stanu na 31.12.2007 roku oraz na 30.06.2007 roku przedstawia się następująco:

Nota 30.1.4

Należności niezaległe bez utraty wartości (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
1-7	2 517 276	2 445 404	1 654 580
8-10	3 494 885	3 532 205	2 353 316
11-12	1 127 855	1 750 645	1 278 051
13-17	202 266	136 694	204 070
Nie nadano ratingu	4 976 922	3 149 655	3 347 315
- w tym kredyty hipoteczne	3 074 897	2 608 429	2 023 264
Razem	12 319 204	11 014 603	8 837 332

Kategoria „nie nadano ratingu” obejmuje klientów Banku, którzy nie posiadali nadanego ratingu kredytowego Fortis Masterscale lub posiadali rating wygasły. Fakt nie nadawania ratingu niektórym klientom wynika z zasad stosowania Fortis Masterscale w Banku. Według tego systemu procedurze nadania ratingu podlegają wyłącznie klienci, obsługiwani przez Pion Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw oraz przez Pion Obsługi Małych Przedsiębiorstw i Klientów Indywidualnych, wobec których łączne zaangażowanie kredytowe Banku przekracza 1000 EUR.

W tabeli poniżej została zaprezentowana analiza wiekowa aktywów finansowych, które są zaległe na dzień sprawozdawczy, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości.

Nota 30.1.5

Okres przeterminowania należności zaległych bez utraty wartości (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Od 1 do 30 dni	181 893	78 573	85 326
Od 31 do 60 dni	37 982	15 412	9 042
Od 61 do 90 dni	27 897	2 134	528
Razem należności zaległe bez utraty wartości	247 772	96 119	94 896

Poniższa tabela przedstawia typy zabezpieczeń przyjmowanych przez Bank pod kredyty i pożyczki udzielone klientom według stanu na 30.06.2008 roku, oraz dane porównawcze na 31.12.2007 roku i na 30.06.2007 roku.

Nota 30.1.6

Wartość nominalna zabezpieczeń ustanowionych na rzecz Banku	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
(w tys. PLN)			
Zabezpieczenia finansowe - środki pieniężne i ich ekwiwalenty	530 907	661 647	508 058
Zabezpieczenia finansowe - pozostałe	1 798 139	1 604 160	1 418 229
Zabezpieczenia niefinansowe - rzeczowe	15 404 705	11 590 331	9 809 605
Zabezpieczenia niefinansowe - pozostałe	251 213	285 642	263 467
Gwarancje i poręczenia	7 085 794	6 290 037	5 422 250
Razem zabezpieczenia otrzymane	25 070 758	20 431 817	17 421 609

Do zabezpieczeń zaprezentowanych powyżej należą następujące typy zabezpieczeń:

- zabezpieczenia finansowe – środki pieniężne i ich ekwiwalenty - ustanowione na środkach pieniężnych lub papierach wartościowych ustanowione w formie kaucji, blokady rachunku bankowego bądź rachunku papierów wartościowych;
- zabezpieczenia finansowe – pozostałe – ustanowione na jednostkach uczestnictwa funduszy inwestycyjnych w formie blokady rachunku, przelew wierzytelności,;
- zabezpieczenia niefinansowe – rzeczowe – ustanowione w formie zastawu rejestrowego, zwykłego, przewłaszczenia, hipoteki;
- zabezpieczenia niefinansowe – pozostałe – oświadczenia patronackie;
- gwarancje i poręczenia

W portfelu należności od klientów, w przypadku których nastąpiła utrata wartości występują należności, których warunki zostały renegotjowane w kwocie 5 495 tys. PLN według stanu na 30.06.2008 roku, oraz 2 335 tys. PLN według stanu na 31.12.2007 roku, i 15 568 tys. PLN według stanu na 30.06.2007 roku.

Poniżej została zaprezentowana analiza ekspozycji kredytowych (bez banków) w podziale na linie biznesowe według stanu na 30.06.2008 roku oraz dane porównawcze według stanu na 31.12.2007 roku, i 30.06.2007 roku.

Nota 30.1.7

Ekspozycje kredytowe w podziale na linie biznesowe	Retail	Private	Merchant	Razem
30.06.2008 (w tys. PLN)	Banking	Banking	Banking	
Ekspozycje kredytowe bilansowe	6 880 566	210 183	5 765 954	12 856 703
Ekspozycje kredytowe pozabilansowe	1 466 614	10 751	3 280 272	4 757 637
Razem ekspozycje kredytowe brutto	8 347 180	220 934	9 046 226	17 614 340
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, na poniesione, zidentyfikowane straty	-92 018	-	-66 582	-158 600
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	-1 059	-	-2 727	-3 786
Odpisy aktualizujące na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-35 486	-299	- 29 032	-64 817
- należności bilansowe	-32 455	-286	-24 180	-56 921
- zobowiązania pozabilansowe	-3 031	-13	-4 852	-7 896
Razem ekspozycje kredytowe netto	8 218 617	220 635	8 947 885	17 387 137

Ekspozycje kredytowe w podziale na linie biznesowe 31.12.2007 (w tys. PLN)	Retail Banking	Private Banking	Merchant Banking	Razem
Ekspozycje kredytowe bilansowe	5 863 293	212 362	5 290 780	11 366 435
Ekspozycje kredytowe pozabilansowe	1 376 739	13 834	3 109 970	4 500 543
Razem ekspozycje kredytowe brutto	7 240 032	226 196	8 400 750	15 866 978
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, na poniesione, zidentyfikowane straty	-86 179	-	-59 172	-145 351
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	-1 115	-	-3 796	-4 911
Odpisy aktualizujące na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-29 796	-302	-26 688	-56 786
- należności bilansowe	-27 371	-286	-21 401	-49 058
- zobowiązania pozabilansowe	-2 425	-16	-5 287	-7 728
Razem ekspozycje kredytowe netto	7 122 942	225 894	8 311 094	15 659 930

Ekspozycje kredytowe w podziale na linie biznesowe 30.06.2007 (w tys. PLN)	Retail Banking	Private Banking	Merchant Banking	Razem
Ekspozycje kredytowe bilansowe	4 773 733	53 001	4 336 261	9 162 995
Ekspozycje kredytowe pozabilansowe	1 147 914	4 951	3 141 054	4 293 919
Razem ekspozycje kredytowe brutto	5 921 647	57 952	7 477 315	13 456 914
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, na poniesione, zidentyfikowane straty	-75 726	-	-58 799	-134 525
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	-846	-	-144	-990
Odpisy aktualizujące na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-21 536	-43	-24 602	-46 181
- należności bilansowe	-19 156	-38	-18 176	-37 370
- zobowiązania pozabilansowe	-2 380	-5	-6 426	-8 811
Razem ekspozycje kredytowe netto	5 823 539	57 909	7 393 770	13 275 218

Nota 30.1.8

Segment / Kategoria ryzyka 30.06.2008	Wartość ekspozycji kredytowej						Razem
	Retail Banking		Private Banking		Merchant Banking		
	w tys. PLN	w %	w tys. PLN	w %	w tys. PLN	w %	
Normalne	8 019 043	96	220 934	100	8 512 645	94	16 752 622
Pod obserwacją	176 492	2	-	-	336 342	4	512 834
Z utratą wartości:	151 645	2	-	-	197 239	2	348 884
- w sytuacji niepewnej	52 765	-	-	-	136 817	-	189 582
- w sytuacji wątpliwej	98 880	-	-	-	60 422	-	159 302
Razem ekspozycje kredytowe brutto	8 347 180	100	220 934	100	9 046 226	100	17 614 340

Segment / Kategoria ryzyka 31.12.2007	Wartość ekspozycji kredytowej						Razem
	Retail Banking		Private Banking		Merchant Banking		
	w tys. PLN	w %	w tys. PLN	w %	w tys. PLN	w %	
Normalne	6 938 502	96	226 196	100	7 802 514	93	14 967 212
Pod obserwacją	137 636	2	-	-	439 117	5	576 753
Z utratą wartości:	163 894	2	-	-	159 119	2	323 013
- w sytuacji niepewnej	73 238	-	-	-	132 187	-	205 425
- w sytuacji wątpliwej	90 656	-	-	-	26 932	-	117 588
Razem ekspozycje kredytowe brutto	7 240 032	100	226 196	100	8 400 750	100	15 866 978

Segment / Kategoria ryzyka 30.06.2007	Wartość ekspozycji kredytowej						Razem
	Retail Banking		Private Banking		Merchant Banking		
	w tys. PLN	w %	w tys. PLN	w %	w tys. PLN	w %	
Normalne	5 721 831	97	57 952	100	7 059 627	94	12 839 410
Pod obserwacją	83 474	1	-	-	268 752	4	352 226
Z utratą wartości:	116 342	2	-	-	148 936	2	265 278
- w sytuacji niepewnej	20 536	-	-	-	122 949	-	143 485
- w sytuacji wątpliwej	95 806	-	-	-	25 987	-	121 793
Razem ekspozycje kredytowe brutto	5 921 647	100	57 952	100	7 477 315	100	13 456 914

Poniższa tabela przedstawia analizę portfela kredytów hipotecznych dla osób fizycznych poprzez relację wartości uruchomionych kredytów hipotecznych do wartości zabezpieczeń spłaty tych kredytów według stanu na 30.06.2008 roku wraz z danymi porównawczymi według stanu na 31.12.2007 roku oraz na 30.06.2007 roku.

Nota 30.1.9

Kredyty hipoteczne dla osób fizycznych 30.06.2008	Złotowe	Walutowe	Razem
Wartość bilansowa (w tys.PLN)	463 429	2 689 519	3 152 948
Średnia zapadalność (lata)	20,9	26,0	25,3
Średnie LTV (%)	81,8%	87,1%	86,3%

Kredyty hipoteczne dla osób fizycznych 31.12.2007	Złotowe	Walutowe	Razem
Wartość bilansowa (w tys.PLN)	434 572	2 225 735	2 660 307
Średnia zapadalność (lata)	20,5	25,7	25,0
Średnie LTV (%)	85,6%	88,9%	88,4%

Kredyty hipoteczne dla osób fizycznych 30.06.2007	Złotowe	Walutowe	Razem
Wartość bilansowa (w tys.PLN)	319 216	1 747 613	2 066 829
Średnia zapadalność (lata)	19,3	25,2	24,3
Średnie LTV (%)	84,9%	89,4%	88,8%

Poniższa tabela przedstawia koncentrację portfela kredytowego brutto dla ekspozycji bilansowych i pozabilansowych klientów (bez banków) w podziale na branże, według stanu na 30.06.2008 roku oraz dane porównawcze według stanu na 31.12.2007 roku i na 30.06.2007 roku. Przedstawione dane nie obejmują odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Nota 30.1.10

Portfel kredytowy według branż	30.06.2008		31.12.2007		30.06.2007	
	w tys. PLN	w %	w tys. PLN	w %	w tys. PLN	w %
Osoby fizyczne	3 984 834	22,62	3 474 053	21,89	2 699 498	20,06
Handel hurtowy	2 796 125	15,87	2 531 651	15,96	2 334 127	17,35
Oświata, opieka medyczna	1 628 647	9,25	1 368 557	8,63	1 047 239	7,78
Budownictwo gospodarcze i inżynieria	1 281 294	7,27	918 221	5,79	688 724	5,12
Maszyny	1 093 540	6,21	991 586	6,25	935 829	6,95
Handel detaliczny	872 220	4,95	679 421	4,28	609 215	4,53
Żywność, tytoń, napoje	700 735	3,98	700 142	4,41	626 808	4,66
Chemikalia i tworzywa sztuczne	639 617	3,63	748 753	4,72	581 755	4,32
Drewno, wyroby z drewna	369 273	2,10	447 109	2,82	527 000	3,92
Statki	366 570	2,08	316 453	1,99	258 502	1,92
Instytucje finansowe	363 830	2,07	244 271	1,54	235 483	1,75
Sport, turystyka, kultura i sztuka	319 118	1,81	357 519	2,25	220 041	1,64
Pojazdy mechaniczne	284 356	1,61	283 986	1,79	202 701	1,51
Usługi administracyjne	228 667	1,30	214 493	1,35	220 961	1,64
Ceramika i szkło	228 838	1,30	169 333	1,07	181 555	1,35
Przemysł meblowy i elektryczny	210 684	1,20	238 448	1,50	224 804	1,67
Tekstylia, wyroby skórzane	190 424	1,08	198 056	1,25	172 744	1,28
Transport	184 151	1,05	162 352	1,02	150 837	1,12
Inne środki transportu	161 247	0,92	91 647	0,58	92 879	0,69
Produkcja metali i niemetali	115 017	0,65	71 763	0,45	45 691	0,34
Papier, wyroby papiernicze	109 716	0,62	118 307	0,75	168 258	1,25
Drukarnie i wydawnictwa	92 235	0,52	151 567	0,96	92 782	0,69
Inne usługi	55 442	0,31	56 929	0,36	51 063	0,38
Łączność	33 740	0,19	33 902	0,21	22 842	0,17
Budownictwo mieszkaniowe	22 913	0,13	61 047	0,38	42 274	0,31
Pozostała produkcja	938 332	5,33	406 926	2,56	772 790	5,74
Pozostałe	342 775	1,95	830 486	5,24	250 512	1,86
Razem portfel kredytowy według branż	17 614 340	100,00	15 866 978	100,00	13 456 914	100,00

Koncentracja ryzyka kredytowego

Bank w pełni przestrzega i monitoruje limity wynikające z Ustawy Prawo Bankowe określające wielkości koncentracji wierzytelności obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie.

Zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo Bankowe maksymalne limity dla Banku na dzień 30 czerwca 2008 roku wynosiły:

- 359 778 tys. PLN (zgodnie z przepisami 25% funduszy własnych Banku) w przypadku limitu dla zaangażowania Banku wobec każdego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, gdy żaden z nich nie jest podmiotem powiązany z bankiem,
- 287 822 tys. PLN (zgodnie z przepisami 20% funduszy własnych Banku) w przypadku limitu dla zaangażowania Banku wobec każdego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, gdy którykolwiek z tych podmiotów jest w stosunku do Banku podmiotem dominującym lub zależnym albo jest podmiotem zależnym od podmiotu dominującego wobec Banku,

- 143 911 tys. PLN (zgodnie z przepisami 10% funduszy własnych Banku) w przypadku limitu określającego poziom, od którego określone jest duże zaangażowanie.

W I półroczu 2008 roku, ani w I półroczu 2007 roku nie został przekroczony limit maksymalnego zaangażowania w stosunku do żadnego klienta lub grupy kapitałowej określony w Ustawie Prawo Bankowe.

Ryzyko płynności, walutowe, stopy procentowej

Bank definiuje ryzyko płynności jako ryzyko utraty zdolności do terminowego regulowania zobowiązań płatniczych, pozyskiwania alternatywnych do aktualnie posiadanych funduszy, generowania dodatniego salda przepływów gotówkowych w określonym horyzoncie czasowym.

Rynkowe ryzyko stopy procentowej to ryzyko niekorzystnych zmian wyniku finansowego Banku lub kapitałów Banku, na skutek jednej z następujących przyczyn:

- odmiennego sposobu uzależnienia oprocentowania aktywów banku i finansujących ich zobowiązań od stawek rynkowych (ryzyko niedopasowania);
- zmian rynkowych stóp procentowych, które mają wpływ na wartość godziwą otwartych pozycji Banku (ryzyko zmienności stóp procentowych) lub
- realizacji przez klientów opcji wbudowanych w produkty bankowe, które mogą być realizowane w następstwie zmian rynkowych stóp procentowych (ryzyko opcji klienta).

Rynkowe ryzyko walutowe to ryzyko niekorzystnych zmian wyniku finansowego Banku, na skutek zmiany rynkowych kursów wymiany walut spot.

Bank monitoruje ryzyko płynności, ryzyko walutowe i ryzyko stóp procentowych za pomocą wielowymiarowego systemu limitów i raportów.

System limitów jest nałożony na większość analizowanych parametrów ryzyka płynności, walutowego i stopy procentowej. Limity są ustalane w taki sposób, aby:

- Został zachowany pożądany profil rynkowego ryzyka, ustanowiony w strategiach Banku
- Ustalone przez Bank limity nie przekraczały limitów, o ile istnieją, ustanowionych dla tych samych portfeli i rodzaju ryzyk przez Fortis Bank Bruksela.

W przypadku przekroczenia limitu, jednostka odpowiedzialna za utrzymanie raportowanych wartości poniżej danego limitu jest zobowiązana do podjęcia działań umożliwiających zmniejszenie wartości danego ryzyka zgodnie z istniejącymi w Banku procedurami.

System informacyjny Banku, rozwijany jest w taki sposób, aby Bank mógł codziennie, w pełni automatycznie monitorować, analizować i raportować poziom ryzyka płynności, walutowego i rynkowego ryzyka stopy procentowej. Ponadto, system informacyjny, zapewnia gromadzenie (historyzację) danych, o operacjach i transakcjach na stopę procentową, wartościach indyktorów różnego rodzaju ryzyk oraz stawek rynkowych.

Celem polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem jest zapewnienie, aby pracownicy odpowiedzialni za nadzór i obsługę procesów zarządzania ryzykiem, charakteryzowali się wysokim morale oraz posiadali ugruntowaną wiedzę praktyczną i teoretyczną dotyczącą wykonywanych czynności.

Bank w swojej polityce przyjmuje zasadę, iż funkcje biznesowe (bezpośrednie zawieranie transakcji), operacyjne (np. księgowanie transakcji, rozliczanie transakcji), kontrolne (pomiar i monitorowanie poziomu ryzyka), wchodzące w skład procesu zarządzania ryzykiem walutowym, stopy procentowej i płynności, są realizowane przez jednostki wzajemnie oddzielone organizacyjnie i podlegające różnym członkom Zarządu.

Polityka wyraźnego odseparowania funkcji:

- biznesowych, od funkcji kontroli poziomu ryzyka - ma na celu zapewnienie, iż jakość kontroli poziomu ryzyka walutowego i stopy procentowej nie obniży się na skutek wewnętrznego konfliktu interesów oraz, że wyniki kontroli wskazujące na zbyt wysoki poziom ryzyka walutowego spotkają się z właściwą reakcją Kierownictwa Banku,

- operacyjnych od funkcji kontroli ryzyka - ma na celu zapewnienie, iż jakość kontroli poziomu ryzyka, nie obniży się na skutek wewnętrznego konfliktu interesów oraz, że wyniki kontroli wskazujące na zbyt wysoki poziom ryzyka spotkają się z właściwą reakcją Kierownictwa Banku,
- operacyjnych od funkcji biznesowych – ma na celu zapewnienie, iż jakość procesów operacyjnych, nie obniży się na skutek wewnętrznego konfliktu interesów.

Bank posiada polityki w zakresie kontroli ryzyka i zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz postępowania w przypadku zaistnienia zdarzeń kryzysowych. Polityki te, w naturalny sposób, odnoszą się również do procesów dotyczących zarządzania ryzykiem walutowym i stopy procentowej.

W I półroczu 2008 roku oraz w okresach porównywalnych, tj. w roku 2007 oraz w I półroczu 2007 roku Bank nie uzyskał aktywów finansowych lub niefinansowych poprzez przejście ustanowionych zabezpieczeń w celu poprawy warunków kredytowania.

Ryzyko płynności

Bank rozróżnia następujące rodzaje płynności:

- płynność natychmiastową – w okresie bieżącego dnia,
- płynność przyszłą – w okresie powyżej bieżącego dnia, z dodatkowym podziałem na:
 - płynność bieżącą – w okresie do 10-ciu dni,
 - płynność krótkoterminową – w okresie do trzech miesięcy,
 - płynność średnioterminową – w okresie od trzech miesięcy do jednego roku,
 - płynność długoterminową – w okresie od jednego roku do trzech lat,
 - płynność długoterminową – w okresie do pięciu lat,
 - płynność długoterminową – w okresie do dziesięciu lat.

Bank definiuje ryzyko płynności jako ryzyko utraty jego zdolności do:

- terminowego regulowania zobowiązań płatniczych,
- pozyskiwania alternatywnych do aktualnie posiadanych funduszy,
- generowania pozytywnego salda przepływów gotówkowych w określonym horyzoncie czasowym.

Strategia Banku polega na:

- Zapewnieniu wysokiej jakości standardów procesów dotyczących zarządzania płynnością. Strategia stanowi, iż działania zmierzające do poprawy jakości procesów dotyczących zarządzania płynnością mają w Banku najwyższy priorytet,
- Dążeniu do zapewnienia, iż zależność Banku od warunków rynkowych jest na tyle ograniczona, iż w sytuacji kryzysu rynkowego, Bank będzie w stanie utrzymać swoją płynność przez okres trzech miesięcy, bez jednoczesnego ograniczania spektrum świadczonych usług i bez inicjowania zmian w zakresie podstawowego profilu działalności. W przypadku kryzysu rynkowego trwającego przez dłuższy czas, strategia Banku zakłada utrzymanie płynności, jednakże Bank nie zakłada w takiej sytuacji, iż kontynuował będzie wcześniej obrany kierunek rozwoju i dopuszcza wprowadzenie kosztownych procesów zmiany profilu działalność,;
- Aktywnym minimalizowaniu prawdopodobieństwa wystąpienia niekorzystnych zdarzeń dotyczących Banku. Ponieważ jednak wystąpienia takich zdarzeń nie można w całości wykluczyć, strategia Banku polega również na zapewnieniu, iż w przypadku zaistnienia takich zdarzeń Bank zachowa płynność finansową przy możliwie minimalnych kosztach własnych (wymiernych i niewymiernych) i podejmie skuteczne działania w celu jak najszybszego przywrócenia zaufania klientów i instytucji finansowych.

Oprócz bazy depozytowej klientów niebankowych głównym źródłem finansowania są pożyczki z grupy Fortis. Bank ma zapewnione stałe źródło finansowania poprzez długoterminowe pożyczki.

Na dzień 30.06.2008 roku struktura uruchomionych pożyczek wyglądała następująco:

- EUR 200 mln - zapadalność w styczniu 2010,
- CHF 470 mln - zapadalność w marcu 2010,
- CHF 248 mln - zapadalność w maju 2010,

- EUR 40 mln - zapadalność w maju 2010,
- CHF 85 mln - zapadalność w lipcu 2011,
- EUR 16,5 mln - zapadalność w lipcu 2011,
- PLN 773 mln - zapadalność w lipcu 2011,
- CHF 242 mln - zapadalność w czerwcu 2012,
- PLN 725 mln - zapadalność w czerwcu 2012,
- CHF 210 mln - zapadalność w czerwcu 2012,
- EUR 60 mln - zapadalność w czerwcu 2012,
- EUR 100 mln - zapadalność w wrześniu 2017.

W poniższej tabeli została zaprezentowana luka płynności według stanu na 30 czerwca 2008 roku oraz na 31 grudnia 2007 roku i 30 czerwca 2007 roku.

Nota 30.2.1

Luka płynności (w mln PLN)		Wielkość	Niewykorzystany limit	Limit	% wykorzystanego limitu	Przekroczenie limitu
30.06.2008	10D	1 661	287	1 948	85%	nie
	3M	1 293	655	1 948	66%	nie
	1Y	653	793	1 446	45%	nie
31.12.2007	10D	1 352	126	1 478	91%	Nie
	3M	2 009	-544	1 465	137%	Tak
	1Y	1 272	-	1 272	100%	Nie
30.06.2007	10D	1 057	1 065	2 122	50%	Nie
	3M	1 039	1 083	2 122	49%	Nie
	1Y	3 457	-1 368	2 089	165%	Tak

Przekroczenie limitu trzymiesięcznej luki na dzień 31 grudnia 2007 roku wynika z faktu nieuwzględnienia dostępnej, ale niewykorzystanej pożyczki z Fortis Finance Belgium na kwotę 200 mln EUR. Przy założeniu uwzględnienia kwoty wynikającej z ww. pożyczki limit nie byłby przekroczony.

Przekroczenie limitu rocznej luki na dzień 30 czerwca 2007 roku wynika z faktu ujęcia 200 mln EUR pożyczki z Fortis Bank Belgium z data zapadalności kwiecień 2008 roku. Przy założeniu odnowienia tej pożyczki limit nie zostałby przekroczony.

Poniższa tabela przedstawia analizę pozycji bilansowych i instrumentów pochodnych w podziale na rezydualne terminy zapadalności i wymagalności według stanu na 30.06.2008 roku oraz dane porównawcze według stanu na 31.12.2007 roku i 30.06.2007 roku.

Nota 30.2.2

30.06.2008 (w tys. PLN)	Bez określone go terminu	Do 1 m-ca	1 - 3 m - ce	3 - 12 m - cy	1 - 3 lat	3 - 5 lat	> 5 lat	Razem
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	-	-	-	-	-	3 231 063
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	-	36 398	80 796	99 610	29 743	15 509	43 921	305 977
Należności od banków	-198	80 057	183 822	151 860	6 105	-	-	421 646
Należności od klientów	74 221	2 911 459	625 736	1 642 397	2 006 699	1 257 369	4 123 301	12 641 182
Inwestycje dostępne do sprzedaży	79	-	98 627	315 187	274 415	303 694	367 101	1 359 103
Inne aktywa	-	-	-	-	-	-	-	418 955
Pozycja długa	74 102	3 027 914	988 981	2 209 054	2 316 962	1 576 572	4 534 323	18 377 926

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	51 823	77 070	101 192	19 170	12 247	13 936	275 438
Zobowiązania wobec banków	-	3 495 712	15 133	37 883	1 729 997	3 009 867	120 752	8 409 344
Zobowiązania wobec klientów	-	5 749 471	498 232	477 968	672 557	15 895	358 267	7 772 390
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	-	-	-	335 420	335 420
Pozostałe pasywa	-	-	-	-	-	-	-	1 585 334
Pozycja krótka	-	9 297 006	590 435	617 043	2 421 7246	3 038 009	828 375	18 377 926
Luka - bilans	74 102	-6 269 092	398 546	1 592 011	-104 762	-1 461 437	3 705 948	-

Instrumenty pochodne

Kwoty kupione	-	1 963 636	2 795 306	6 458 517	1 905 583	897 720	944 950	14 965 712
Kwoty sprzedane	-	1 980 385	2 793 470	6 516 665	1 905 372	897 720	944 950	15 038 562
Luka - pozabilans	-	-16 749	1 836	-58 148	211	-	-	-72 850

31.12.2007 (w tys. PLN)	Bez określone go terminu	Do 1 m-ca	1 - 3 m - ce	3 - 12 m - cy	1 - 3 lat	3 - 5 lat	> 5 lat	Razem
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	-	-	-	-	-	1 590 463
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	-	64 215	56 292	70 268	5 636	43 134	13 756	253 301
Należności od banków	-77	35 510	40 711	151 991	390	-	-	228 525
Należności od klientów	61 308	2 492 561	351 789	1 660 554	2 012 759	1 130 346	3 462 709	11 172 026
Inwestycje dostępne do sprzedaży	18 236	-	-	95 835	219 261	179 899	90 004	603 235
Inne aktywa	-	-	-	-	-	-	-	363 464
Pozycja długa	79 467	2 592 286	448 792	1 978 648	2 238 046	1 353 379	3 566 469	14 211 014
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	48 073	58 159	77 196	4 209	6 617	7 127	201 381
Zobowiązania wobec banków	-	1 905 747	17 057	483 626	306 934	3 068 400	113 781	5 895 545
Zobowiązania wobec klientów	-	5 645 063	241 757	94 094	3 162	16 119	307 233	6 307 428
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	-	-	-	358 200	358 200
Pozostałe pasywa	-	-	-	-	-	-	-	1 448 460
Pozycja krótka	-	7 598 883	316 973	654 916	314 305	3 091 136	786 341	14 211 014
Luka - bilans	79 467	-5 006 597	131 819	1 323 732	1 923 741	-1 737 757	2 780 128	-

Instrumenty pochodne

Kwoty kupione	-	5 825 846	3 055 380	4 743 442	925 860	770 693	897 785	16 219 006
Kwoty sprzedane	-	5 709 557	2 937 526	4 760 647	944 569	770 693	897 785	16 020 777
Luka - pozabilans	-	116 289	117 854	-17 205	-18 709	-	-	198 229

30.06.2007 (w tys. PLN)	Bez określone go terminu	Do 1 m-ca	1 - 3 m - ce	3 - 12 m - cy	1 - 3 lat	3 - 5 lat	> 5 lat	Razem
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	-	-	-	-	-	1 666 169
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	-	17 670	18 223	43 980	4 226	59 437	41 675	185 211
Należności od banków	-65	27 007	869	205	152 803	-	-	180 819
Należności od klientów	58 872	2 071 694	297 785	1 309 712	1 522 120	1 003 392	2 727 525	8 991 100
Inwestycje dostępne do sprzedaży	18 237	-	-	49 003	255 185	132 571	10 558	465 554
Inne aktywa	-	-	-	-	-	-	-	448 318
Pozycja długa	77 044	2 116 371	316 877	1 402 900	1 934 334	1 195 400	2 779 758	11 937 171
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	16 047	18 906	59 979	3 626	2 795	19 036	120 389
Zobowiązania wobec banków	-	2 289 547	25 316	906 005	63 797	1 370 983	653 888	5 309 536
Zobowiązania wobec klientów	-	4 544 565	310 397	51 595	2 122	18 110	265 416	5 192 205
Pozostałe pasywa	-	-	-	-	-	-	-	1 315 041
Pozycja krótka	-	6 850 159	354 619	1 017 579	69 545	1 391 888	938 340	11 937 171
Luka - bilans	77 044	-4 733 788	-37 742	385 321	1 864 789	-196 488	1 841 418	-
Instrumenty pochodne								
Kwoty kupione	-	2 332 921	1 974 001	14 910 420	835 708	366 119	868 879	21 288 048
Kwoty sprzedane	-	2 331 280	1 971 575	15 334 142	935 231	366 119	868 879	21 807 226
Luka - pozabilans	-	1 641	2 426	-423 722	-99 523	-	-	-519 178

Ryzyko walutowe

Strategia Banku polega na zapewnieniu wysokiej jakości standardów procesów zarządzania ryzykiem walutowym. Strategia stanowi, iż działania zmierzające do poprawy jakości procesów dotyczących zarządzania ryzykiem walutowym mają w Banku wysoki priorytet.

Zgodnie ze strategią Banku w odniesieniu do ekspozycji na rynkowe ryzyko walutowe Bank przeprowadza operacje skutkujące przyjmowaniem pozycji walutowych wrażliwych na zmiany kursów rynkowych, w celu osiągnięcia pozytywnego wyniku finansowego.

Ponadto, stopień ekspozycji Banku na rynkowe ryzyko walutowe jest stale ograniczony od góry, w taki sposób, aby zapewnić z wysokim prawdopodobieństwem, iż:

- w sytuacji zwykłej (nie kryzysowej) zmienności rynku, w żadnym dniu roku kalendarzowego roczny skumulowany wynik finansowy (osiągnięty z tytułu ekspozycji Banku na ryzyko walutowe) nie osiągnie poziomu straty, przekraczającej dwukrotność planowanego do osiągnięcia w danym roku zysku (z tytułu ekspozycji Banku na ryzyko walutowe),
- w sytuacji wystąpienia kryzysu rynkowego, w żadnym dniu roku kalendarzowego roczny skumulowany wynik finansowy (osiągnięty z tytułu ekspozycji Banku na ryzyko walutowe), nie osiągnie poziomu straty przekraczającej 10% kapitału.

Zgodnie z polityką Banku, poziomem rynkowego ryzyka walutowego zarządza Departament Skarbu. Departament Skarbu czyni to poprzez zarządzanie pozycją walutową Banku, którą kształtuje zawierając transakcje walutowe z Klientami i innymi Bankami. W celu skutecznego i precyzyjnego zarządzania pozycją

walutową, Departament Skarbu korzysta z systemu informacyjnego Banku, który w trybie ciągłym, dostarcza aktualnych informacji na temat:

- pozycji walutowej,
- całkowitej pozycji walutowej,
- wartości VaR dziennej,
- wartości VaR nocnej,
- wyniku dziennego z tytułu zarządzania pozycją walutową (po odjęciu marż komercyjnych, wolnych od ryzyka).

Wartości na koniec dnia są przygotowywane i raportowane przez Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym i Płynności. Bank w swojej polityce szczególną wagę przykładają do jakości metodologii służącej do wyznaczenia VaR. Value at risk (w skrócie VaR) - wartość zagrożona jest miarą, o jaką wartość rynkowa składnika aktywów lub portfela aktywów może się zmniejszyć przy określonych założeniach, w ustalonym czasie i z zadaniem prawdopodobieństwem. Wymagane jest, aby VaR wyznaczany był z 99% poziomem ufności. W kalkulacji VaR dla ryzyka F/X uwzględniony jest jednodniowy termin utrzymania pozycji walutowych. Metodologia ta podlega corocznej ocenie jakości, poprzez wykonywanie testu polegającego na porównaniach prognozowanych wartości i wartości wyznaczonych na bazie faktycznych zmian kursów wymiany walut, przy założeniu utrzymywania danej pozycji walutowej (weryfikacja historyczna lub tzw. „back testing”). Okres porównawczy dotyczy ostatnich 250 dni roboczych.

Dane na temat wykorzystania limitów pozycji walutowej i wartości zagrożonej są przedstawione w poniższej tabeli:

Nota 30.3.1

Dane na temat ryzyka walutowego (w tys. PLN)	30.06.2008		31.12.2007		30.06.2007	
	Wykorzystanie limitu pozycji	12%	17 599	15%	22 744	13%
Wykorzystanie limitu VaR	10%	124	23%	279	13%	157

Wykorzystanie limitów dla portfela ryzyka walutowego, zarządzanego przez Departament Skarbu, przedstawiało się następująco:

Nota 30.3.2

1.01.2008 – 30.06.2008	Wykorzystanie limitów		
	minimalne	średnie	maksymalne
VaR	2%	10%	36%
Całkowita pozycja walutowa	5%	13%	25%

1.01.2007 – 31.12.2007	Wykorzystanie limitów		
	minimalne	średnie	maksymalne
VaR	2%	12%	50%
Całkowita pozycja walutowa	4%	13%	30%

1.01.2007 – 30.06.2007	Wykorzystanie limitów		
	minimalne	średnie	maksymalne
VaR	2%	11%	28%
Całkowita pozycja walutowa	5%	13%	27%

Poniższa tabela przedstawia strukturę walutową aktywów i pasywów Banku w równowartości złotówkowej na dzień 30.06.2008 roku wraz z danymi porównawczymi według stanu na 31.12.2007 roku i na 30.06.2007 roku.

Nota 30.3.3

Składniki pozycji walutowej (w tys. PLN)	30.06.2008		31.12.2007		30.06.2007	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
HUF	93	163	65	383	278	169
CZK	58	577	283	4 454	1 292	1 838
AUD	295	187	249	323	570	304
JPY	6 536	735	2 519	283	15 098	9 064
USD	679 662	882 204	507 739	573 721	786 982	754 317
CAD	856	1 159	1 528	1 615	2 694	2 847
GBP	83 791	125 210	89 289	88 724	46 713	43 968
DKK	14 604	15 091	39 606	22 320	7 959	7 635
NOK	32 239	28 413	54 115	16 045	9 613	13 423
CHF	2 840 965	2 678 724	2 326 553	1 793 333	1 796 500	1 692 075
SEK	15 927	16 090	35 483	21 975	8 207	5 038
EUR	2 616 185	3 159 806	2 674 748	2 850 280	2 049 652	2 026 524
SKK	31	1 096	9	498	66	1 013
PLN	12 084 909	11 466 615	8 478 823	8 836 403	7 211 466	7 378 758
Inne waluty wymienne	1 775	1 856	5	657	81	198
Razem	18 377 926	18 377 926	14 211 014	14 211 014	11 937 171	11 937 171

Ryzyko stopy procentowej

Strategia Banku w odniesieniu do ekspozycji na rynkowe ryzyko stopy procentowej stanowi, iż Bank przeprowadza operacje skutkujące przyjmowaniem otwartych pozycji ryzyka stopy procentowej, w celu osiągnięcia pozytywnego wyniku finansowego. Ponadto, stopień ekspozycji Banku na rynkowe ryzyko stopy procentowej jest stale ograniczony w taki sposób, aby zapewnić z wysokim prawdopodobieństwem, iż:

- w sytuacji zwykłej (nie kryzysowej) zmienności rynku, w żadnym dniu roku kalendarzowego kwota skumulowanego wyniku finansowego¹ (osiągniętego z tytułu operacji podlegających ekspozycji na rynkowe ryzyko stopy procentowej) wraz ze skumulowaną zmianą wartości kapitału², nie osiągnie wartości ujemnej, przekraczającej planowany do osiągnięcia w danym roku zysk (z tytułu operacji podlegających ekspozycji na rynkowe ryzyko stopy procentowej),
- w sytuacji kryzysowej zmienności rynku, w żadnym dniu roku kalendarzowego kwota skumulowanego wyniku finansowego (osiągniętego z tytułu operacji podlegających ekspozycji na rynkowe ryzyko stopy procentowej) wraz ze skumulowaną zmianą wartości kapitału, nie osiągnie wartości ujemnej, przekraczającej 10% kapitału.

Rynkowe ryzyko stopy procentowej koncentruje się w dwóch, opisanych powyżej rozłącznych portfelach: stopy procentowej GMK zarządzanym przez Departament Skarbu oraz ALM zarządzanym przez Komitet Ryzyka Rynkowego, Płynności i ALM. Polityka Banku stanowi, iż ryzyko stopy procentowej jest analizowane zarówno, w każdym z tych portfeli z osobna jak i na poziomie całego portfela bankowego Banku.

Polityka Banku wyznacza dla portfela bankowego i portfela ALM trzy podstawowe typy analiz.

Analizy te stanowią integralną część systemu limitowania ryzyka stopy procentowej w Banku i są przeprowadzane w trybie miesięcznym lub kwartalnym – zgodnie z poniższym opisem.

¹ tj. za okres od początku roku kalendarzowego do danego dnia roku kalendarzowego.

² Skumulowana zmiana wartości kapitału, rozumiana jako skumulowana zmiana wartości godziwej instrumentów finansowych (powstała na skutek zmiany stóp procentowych), których wycena, w świetle obowiązujących przepisów o rachunkowości, jest odnoszona na kapitał banku.

1. Analiza wartości zagrożonej dla portfela bankowego i portfela ALM (VaR)
Wartość zagrożona jest liczona z poziomem ufności wynoszącym 99% i dla 2 miesięcznego okresu utrzymania stałej pozycji ryzyka stopy procentowej. Analiza wykonywana jest co miesiąc.
2. Przychody odsetkowe narażone na ryzyko (EaR).
Istotą analizy są symulacje przyszłych (w okresie najbliższych 3 lat) przychodów odsetkowych netto, przy założeniu różnych scenariuszy krzywej stóp procentowych. Symulacje wykonywane są na aktualnej strukturze bilansu, która zmienia się dynamicznie pod wpływem realizacji planów budżetowych i w reakcji na zmiany krzywej stóp procentowych. Polityka stanowi, iż symulacje wykonywane są najrzadziej kwartalnie i co najmniej dla poniżej wymienionych, sześciu podstawowych scenariuszy krzywej stóp procentowych.
 - Scenariusz Centralny - polegający na utrzymaniu aktualnej krzywej stóp procentowych.
 - Scenariusz Przyszły (Forward) – polegający na założeniu, że przyszłe krzywe stóp procentowych, będą faktycznie zgodne z obecnie obserwowanymi poziomami przyszłych stóp procentowych.
 - Scenariusz (+100 bp) – polegający na równoległym przesunięciu aktualnej krzywej stóp procentowych do góry o 100 bp. Całe przesunięcie następuje w pierwszym miesiącu podlegającym symulacji, po czym kształt krzywej już się nie zmienia.
 - Scenariusz (-100bp) – polegający na równoległym przesunięciu aktualnej krzywej stóp procentowych w dół o 100 bp. Całe przesunięcie następuje w pierwszym miesiącu podlegającym symulacji, po czym krzywa już się nie zmienia.
 - Scenariusz (+100 bp KT - 100 bp LT) – inaczej nazywany spłaszczeniem, polegający na zmianie aktualnego kształtu krzywej, poprzez podniesienie jej na wysokości 1 M o 100 bp i obniżeniu jej na wysokości 10Y o 100 bp. Całe przesunięcie następuje w pierwszym miesiącu podlegającym symulacji, po czym kształt krzywej już się nie zmienia.
 - Scenariusz (-100 bp KT + 100 bp LT) – inaczej nazywany zwiększeniem stromości krzywej, polegający na zmianie aktualnego kształtu krzywej, poprzez obniżenie jej na wysokości 1 M o 100 bp i podniesienie jej na wysokości 10Y o 100 bp. Całe przesunięcie następuje w pierwszym miesiącu podlegającym symulacji, po czym kształt krzywej już się nie zmienia.
3. Wrażliwość na przesunięcie równoległe krzywej stóp procentowych (+100 bp shift). Analiza polega na wyznaczeniu wrażliwości wartości bieżącej netto, aktywów i pasywów Banku na równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych w górę o 100 bp. Wrażliwość wyznaczana jest jako wartość bezwzględna z różnicy wartości bieżących netto aktywów i pasywów, uzyskanych poprzez: po pierwsze - dyskontowanie aktualną krzywą, po drugie - dyskontowanie krzywą przesuniętą w górę o 100 bp. Analiza przeprowadzana jest co miesiąc.

Podstawowe analizy ryzyka stopy wykonywane dla portfela Stopy Procentowej zarządzanego przez Departament Skarbu.

Zgodnie z polityką Banku dla tego portfela są wykonywane dwa podstawowe typy analiz ryzyka. Analizy te stanowią ważną, integralną część systemu limitowania ryzyka stopy procentowej w Banku i są przeprowadzane w trybie dziennym – zgodnie z poniższym opisem.

1. Analiza wartości zagrożonej (VaR).
Wartość zagrożona jest liczona z poziomem ufności wynoszącym 99% i dla 1 dniowego okresu utrzymania stałej pozycji ryzyka stopy procentowej. Analiza wykonywana jest codziennie.
2. Analiza Modified Duration (N).
Celem tej analizy, jest wyznaczenie pierwszej pochodnej (Modified Duration(N)) funkcji, opisującej wartość bieżącą portfela, w zależności od zmiennej, jaką jest stopa procentowa. Analiza wykonywana jest codziennie.

Dodatkowe analizy

Poza powyżej wymienionymi podstawowymi analizami ryzyka stopy procentowej, które mają kluczowe znaczenie dla systemu limitowania ryzyka stopy procentowej, Bank dodatkowo wyszczególnia w swojej Polityce, zestaw standardowych analiz ryzyka stopy procentowej:

1. Basis Point Sensitivity.
Basis Point Sensitivity stanowi oszacowanie wrażliwości wartości bieżącej portfela na punktową zmianę kształtu krzywej stóp procentowych o 1 punkt bazowy (0.01%)
2. Analizy wrażliwości na skrajne zmiany stóp procentowych (testy skrajnych warunków).

W uzupełnieniu do wcześniej wymienionych analiz, których celem jest szacowanie wrażliwości portfeli (w sensie zmiany wartości bieżącej i zmiany przyszłych przychodów odsetkowych netto) na rynkowe zmiany stóp procentowych, Bank przeprowadza analizy, mające na celu oszacowanie wrażliwości na znacznie większe niż zazwyczaj obserwowane - skrajne zmiany stóp procentowych. Analizy przeprowadzane są dla portfela bankowego.

Informacje na temat obciążenia ryzykiem stóp procentowych

Na koniec czerwca 2008 roku oraz w porównywalnym okresie 2007 roku ryzyko Banku na zmianę stóp procentowych przedstawiało się następująco:

Nota 30.4.1

VaR 2-miesięczny, na portfelu bankowym (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
		10 306	12 110

Nota 30.4.2

Bp sensitivity (+1bp) 30.06.2008 (w tys. PLN)	CHF	EUR	PLN	USD	Pozostałe	Razem
	D7	4,7	0,5	-1,9	-	-
M1	-6,6	3,1	-11,9	1,0	0,1	-14,3
M3	-29,8	-4,3	-12,5	0,3	-	-46,3
M6	-19,1	-2,5	-6,5	-	-	-28,1
M9	-	0,2	-5,9	0,1	-	-5,6
M12	-	-0,4	-21,7	0,1	-	-22,0
Y2	-	-1,4	-35,4	0,1	-	-36,7
Y3	-	-1,1	-5,2	-	-	-6,3
Y5	-	-0,5	-24,1	-	-	-24,6
Y10	-	0,2	-4,9	-	-	-4,7
suma	-50,8	-6,2	-130,0	1,6	0,1	

Bp sensitivity (+1bp) 31.12.2007 (w tys. PLN)	CHF	EUR	PLN	USD	Pozostałe	Razem
	D7	-0,5	-1,2	-1,8	-	-
M1	-2,4	3,1	-4,4	0,9	0,1	-2,7
M3	-0,1	-1,6	-8,2	0,1	-	-9,8
M6	0,4	-0,5	-5,3	-	-	-5,4
M9	-	0,3	-6,1	0,1	-	-5,7
M12	-	-	-2,5	-	-	-2,5
Y2	-	-0,7	-37,9	-	-	-38,6
Y3	-	-1,4	-20,9	-	-	-22,3
Y5	-	-1,1	-25,4	-	-	-26,5
Y10	-	0,2	-4,6	-	-	-4,4
suma	-2,6	-2,9	-117,1	1,1	0,1	

Bp sensitivity (+1bp)

30.06.2007 (w tys. PLN)	CHF	EUR	PLN	USD	Pozostałe	Razem
D7	-0,3	-0,7	0,5	0,2	-	-0,3
M1	0,9	3,3	-4,2	1,0	0,1	1,1
M3	-4,1	2,1	-3,0	0,1	-	-4,9
M6	11,3	4,2	8,9	0,1	-	24,5
M9	0,2	0,0	-1,1	0,1	-	-0,8
M12	-	-0,3	-28,8	0,1	-	-29,0
Y2	-	-0,7	-26,9	-	-	-27,6
Y3	-	-1,4	-13,3	-	-	-14,7
Y5	-	-1,5	-22,0	-	-	-23,5
Y10	-	-	-4,0	-	-	-4,0
suma	8,0	5,0	-93,9	1,6	0,1	

W kwietniu 2008 roku został zmieniony jeden z limitów dla portfela ryzyka stopy procentowej zarządzanego przez Departament Skarbu – limit Modified Duration (w tabeli „Całkowita pozycja stopy procentowej”) z 1 600 mln PLN na 1 900 mln PLN. Biorąc pod uwagę ten fakt, wykorzystanie limitów od początku 2008 roku przedstawiało się następująco:

Nota 30.4.3

1.01.2008 – 30.06.2008	Wykorzystanie limitów		
	minimalne	średnie	maksymalne
VaR	17%	29%	51%
Całkowita pozycja stopy procentowej	14%	47%	79%

1.01.2007 – 31.12.2007	Wykorzystanie limitów		
	minimalne	średnie	maksymalne
VaR	9%	27%	53%
Całkowita pozycja stopy procentowej	3%	40%	74%

1.01.2007 – 30.06.2007	Wykorzystanie limitów		
	minimalne	średnie	maksymalne
VaR	15%	32%	53%
Całkowita pozycja stopy procentowej	6%	45%	74%

Ryzyko kontrahenta

Ryzyko kontrahenta jest to ryzyko braku regulacji zobowiązań kontrahenta wynikających z zawartych kontraktów zaliczanych do portfela handlowego Banku. Ryzyko kontrahenta jest związane z ekspozycjami, które są narażone na działanie czynników rynkowych takich, jak poziom stóp procentowych i kursy wymiany walut. W wyniku oddziaływania czynników rynkowych na transakcje skala ekspozycji może się zmieniać w czasie generując ryzyko kredytowe w momencie niewypłacalności klienta. Aktualna wysokość ekspozycji zależy od wyceny kontraktów oraz narzutu uzależnionego od typu transakcji, typu klienta, dat rozliczenia.

Na koniec czerwca 2008 roku kalkulacja ryzyka kontrahenta obejmowała następujące typy transakcji zaliczanych do portfela handlowego Banku:

- transakcje wymiany walut
- transakcje wymiany stopy procentowej
- opcje wymiany walut
- opcje wymiany stopy procentowej

Wartość godziwa

Nota 30.5.1

Tabela wartości godziwej (w tys. PLN)	30.06.2008		31.12.2007		30.06.2007	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 231 063	3 230 938	1 590 463	1 590 434	1 666 169	1 665 986
Należności od banków	421 646	421 301	228 525	228 462	180 819	180 762
Należności od klientów	12 641 182	12 415 330	11 172 026	11 050 168	8 991 100	8 669 889
Zobowiązania wobec banków	8 409 344	8 246 047	5 895 545	5 814 213	5 309 536	5 198 435
Zobowiązania wobec klientów	7 772 390	7 760 094	6 307 428	6 303 603	5 192 205	5 188 990

Bank dokonuje kalkulacji wartości godziwych zaprezentowanych w tabeli opierając się na rynkowych stopach procentowych. Uzyskane z rynku stopy procentowe pozwalają na wyznaczenie rynkowej krzywej dochodowości, prezentującej współczynniki dyskontujące dla dowolnego terminu przyszłego przepływu, wykorzystywanej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla poszczególnych instrumentów finansowych.

Wartość godziwa instrumentu finansowego wyznaczana jest jako suma zdyskontowanych przyszłych przepływów dotyczących tego instrumentu.

Wartości godziwe kredytów Bank wyznacza, dyskontując przyszłe przepływy za pomocą krzywych stóp procentowych odzwierciedlających warunki rynkowe właściwe dla tych kredytów.

Krzywa stóp procentowych wykorzystywana do obliczenia wartości godziwej kredytu składa się z sumy:

- krzywej stóp procentowych wolnej od ryzyka kredytowego
- marży rynkowej

Dla instrumentów, dla których niemożliwe jest wyznaczenie przyszłych przepływów przyjmuje się, że ich wartość godziwa równa jest wartości bilansowej.

Ryzyko operacyjne

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym to ciągłe procesy identyfikacji, analizy, monitorowania, kontroli oraz ograniczania ryzyka operacyjnego, z uwzględnieniem wskazania zakresów odpowiedzialności za te procesy na różnych szczeblach organizacyjnych Banku. Ryzyko operacyjne jest ryzykiem podstawowym, wpisanym w działalność Banku, które rośnie wraz ze stopniem złożoności organizacji, stosowanych systemów oraz oferowanych produktów i usług.

Bank przyjął dla potrzeb zarządzania ryzykiem operacyjnym definicję zaproponowaną przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego, zgodnie z którą ryzyko operacyjne należy rozumieć jako ryzyko straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub z zagrożeń zewnętrznych. W zakres ryzyka operacyjnego wchodzi ryzyko prawne oraz ryzyko braku zgodności.

Strategia i polityka Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym opisane zostały w przyjętym przez Bank dokumencie „Strategia i polityka ryzyka operacyjnego i ryzyka biznesowego Fortis Bank Polska SA”.

Strategią Banku jest wprowadzenie i utrzymanie wysokiego poziomu standardów zarządzania ryzykiem operacyjnym, gwarantujących bezpieczeństwo depozytów klientów i kapitału oraz stabilność wyniku finansowego Banku.

Zarząd Banku dokonuje okresowej oceny realizacji założeń strategii w zakresie zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku. W tym celu Zarząd Banku jest regularnie informowany o skali i rodzajach ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank, jego skutków i metod zarządzania ryzykiem operacyjnym. Komitet Ryzyka i ALM, w skład którego wchodzi wszyscy członkowie Zarządu Banku oraz Dyrektor Pionu Ryzyka jest organem zespołowo zarządzającym głównymi ryzykami w Banku, w tym ryzykiem operacyjnym.

Dodatkowo w Banku funkcjonuje wyspecjalizowany Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego, który adresuje do Komitetu Ryzyka i ALM bieżące rekomendacje dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Komitet Ryzyka i ALM na podstawie rekomendacji Komitetu ds. Ryzyka Operacyjnego, dotyczących obszarów działalności Banku o podwyższonym poziomie ryzyka operacyjnego, podejmuje decyzje odnośnie dalszych

działań Banku w kierunku ograniczenia, akceptacji ryzyka operacyjnego lub zaprzestania działalności, której towarzyszy to ryzyko. Komitet Ryzyka i ALM może również podjąć decyzję o konieczności ubezpieczenia zidentyfikowanego ryzyka.

Bieżącym badaniem ryzyka operacyjnego oraz rozwojem i doskonaleniem adekwatnych technik jego kontroli zajmuje się wyspecjalizowana komórka organizacyjna, Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, wchodzący w skład Pionu Ryzyka. Dodatkowo, za koordynację procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w jednostkach organizacyjnych skupionych w Pionie Operacji i Wsparcia Biznesu, odpowiedzialny jest Departament Transferu Ryzyka i Bezpieczeństwa Informacji, którego kompetencje obejmują również określanie i realizację strategii Banku w zakresie ubezpieczeń, jako metody zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank precyzyjnie określa podział obowiązków w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, dostosowany do istniejącej struktury organizacyjnej Banku, z uwzględnieniem ewidencji, monitorowania, ograniczania i raportowania poziomu ryzyka operacyjnego.

Rejestracja strat operacyjnych pozwala na efektywne analizowanie i monitorowanie ryzyka operacyjnego. Prowadzona przez Bank polityka, dotycząca sposobu rejestracji strat operacyjnych, ma umożliwić sprawne i wolne od błędów rejestrowane wszystkich strat operacyjnych. Proces ewidencji strat jest nadzorowany przez Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, który również prowadzi dokumentację merytoryczną zawartości baz zarejestrowanych danych i odpowiada za jakość i kompletność tych danych.

Bank przywiązuje szczególną uwagę do procesów identyfikacji i oceny przyczyn bieżącej ekspozycji na ryzyko operacyjne w obrębie produktów bankowych, zmniejszania poziomu ryzyka operacyjnego poprzez poprawę procesów wewnętrznych, a także do ograniczania ryzyka operacyjnego, towarzyszącego wprowadzaniu nowych produktów i usług. W związku z tym każda strata operacyjna jest klasyfikowana z uwzględnieniem typu zagrożeń operacyjnych, przyczyny powstania ryzyka operacyjnego, istnienia ryzyka powiązanego, konsekwencji księgowych oraz ewentualnego zaistnienia roszczenia zgłoszonego przez osoby trzecie.

Polityka Banku stanowi, że straty operacyjne alokowane są na linie biznesowe. Naczelną ideą alokacji, jest zapewnienie, aby kierownictwo linii biznesowych było bezpośrednio zainteresowane jakością kontroli i efektywnością ograniczania ryzyka operacyjnego, towarzyszącego obsłudze poszczególnych produktów.

Bieżącemu monitorowaniu pod kątem ekspozycji na ryzyko operacyjne podlegają obszary ryzyka o kluczowym znaczeniu dla produktów oferowanych przez Bank. W tym celu Bank kontroluje poziom ryzyka operacyjnego przy użyciu zdefiniowanych Kluczowych Wskaźników Ryzyka, czyli mierzalnych wartości umożliwiających bieżące monitorowanie zmian profilu ryzyka operacyjnego, analizę trendu zmian ekspozycji na ryzyko oraz wczesne wykrycie wzrostu poziomu zagrożenia operacyjnego dla wskazanych obszarów działalności Banku.

Bank dokonuje okresowej weryfikacji skuteczności funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz jego adekwatności do aktualnego profilu ryzyka Banku. Kontrola i regularne przeglądy systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym są dokonywane przez komórkę audytu wewnętrznego, niezależną pod względem operacyjnym i zatrudniającą kompetentny, odpowiednio wyszkolony personel. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

Do wyliczenia wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodę podstawowego wskaźnika (ang. Basic Indicator Approach).

W związku z tym, że Bank stanowi część grupy Fortis wszelkie zasady obowiązujące w Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym są zgodne, bądź niesprzeczne z metodologią obowiązującą wszystkie jednostki grupy Fortis.

Za jeden z kluczowych czynników warunkujących sprawne funkcjonowanie i realizację przyjętej misji i strategii działania, Bank uznaje swój wizerunek i zaufanie, które systematycznie budowane jest w relacjach z klientami, kontrahentami, akcjonariuszami oraz pracownikami. Jako jedno z podstawowych zagrożeń dla dobrej reputacji i wizerunku uznaje się niezgodność działania Banku i jego pracowników z przepisami powszechnie obowiązującego prawa, jak i wewnątrznych regulacji.

Dążąc do zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności działalności, w szczególności przez wykluczenie lub ograniczenie ryzyka braku zgodności, a tym samym i sankcji prawnych, strat finansowych lub utraty dobrej reputacji, istotnych dla obecnej i przyszłej pozycji Banku wobec jego konkurentów i w odbiorze publicznym, opracowana została „Polityka zarządzania przez Fortis Bank Polska S.A. ryzykiem braku zgodności”. Jednocześnie wdrożone zostały procesy monitorowania, identyfikacji i analizy zgodności regulacji

wewnętrznych Banku oraz praktyki bankowej i postępowania osób zatrudnionych w Banku z obowiązującymi przepisami. Nad tymi procesami pieczę sprawuje Departament ds. Zapewnienia Zgodności.

Bank opracował wewnętrzną Politykę Akceptacji Klienta, wdrażając tym samym niezbędne oprogramowanie informatyczne, służące do weryfikacji obsługiwanych klientów, pod kątem występowania na listach podmiotów sankcjonowanych i dostosowując Bank do wymogów nowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu, co wpisuje się w zarządzanie ryzykiem braku zgodności.

Bank realizuje działania zmierzające do utworzenia zintegrowanego systemu zarządzania ciągłością pracy. System ten umożliwi identyfikację potencjalnych zagrożeń dla organizacji, oszacowanie przewidywalnego wpływu, jaki zagrożenia te mogłyby wywrzeć na istniejące w Banku procesy, w przypadku ich wystąpienia oraz stworzenie struktury sprzyjającej budowie odporności organizacji, dzięki której możliwe stanie się skuteczne reagowanie w celu ochrony interesów organizacji, jej reputacji, marki oraz działań tworzących wartość.

Zasady zarządzania ciągłością pracy Banku opisano w wewnętrznych regulacjach: „Zarządzanie kryzysowe w Fortis Bank Polska SA” oraz „Polityka utrzymania ciągłości pracy Banku”.

W Banku funkcjonuje wyspecjalizowany Komitet ds. Utrzymania Ciągłości Pracy Banku, utworzony jako ciało zatwierdzające, doradcze i-opiniujące, które ma na celu wspieranie Komitetu Ryzyka i ALM w efektywnym zarządzaniu ciągłością pracy Banku.

Całościowy nadzór nad działaniami Banku w zakresie zachowania ciągłości działania w Fortis Bank Polska SA sprawuje Dyrektor Pionu Ryzyka, który wraz z Członkami Komitetu ds. Utrzymania Ciągłości Pracy Banku, wspierającymi jego działania w odniesieniu do podlegających im obszarów, stanowi Kierownictwo programu ciągłości działania Banku. Na poziomie podstawowych jednostek organizacyjnych, czynnościami w zakresie ciągłości działania Banku zajmują się wyznaczeni Koordynatorzy.

Bank realizuje analizy dotyczące utrzymania ciągłości pracy i wskazujące na konieczność zabezpieczenia danego obszaru, a następnie opracowuje plany zachowania ciągłości, które precyzują działania, jakie należy podjąć w celu przywrócenia funkcji biznesowych przed, w trakcie i po ustaniu zdarzenia kryzysowego.

Polityka Bezpieczeństwa

Koncentrując się na minimalizacji ryzyka, Bank uwzględnił potrzebę zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa aktywów oraz informacji w aspekcie prawnym i biznesowym.

Bank, mając na uwadze, iż usługi finansowe wymagają specjalistycznej wiedzy oraz stałego dostępu do danych, a wiarygodne informacje stanowią czynnik decydujący o pozycji rynkowej podmiotu finansowego, szczególną uwagę zwraca na rozwiązania systemowe, których celem jest ochrona informacji przed zagrożeniami w sposób ciągły i właściwy.

Od stycznia 2008 roku Bank realizuje projekt mający na celu stworzenie Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji opartego o Politykę Bezpieczeństwa Informacji Grupy Fortis oraz międzynarodową normę ISO/IEC 27001:2005. W ramach projektu dokonano klasyfikacji informacji przetwarzanych w FBP oraz opracowano zasady postępowania z informacjami, a w celu minimalizacji ryzyka dokonano analizy ryzyka w obszarze bezpieczeństwa informacji.

Celem działań wchodzących w zakres organizacji bezpieczeństwa informacji jest stworzenie formalnej struktury zarządzania bezpieczeństwem informacji, realizowanej kompleksowo w obszarach: bezpieczeństwa osobowego, bezpieczeństwa fizycznego i środowiskowego, bezpieczeństwa teleinformatycznego, bezpieczeństwa prawnego, ciągłości działania.

W czerwcu 2008 roku Zarząd Banku zatwierdził Politykę Bezpieczeństwa Informacji Fortis Bank Polska S.A.

Działania Banku zmierzające do efektywnej kontroli bezpieczeństwa i utrzymania go na akceptowalnym poziomie skutkowały szeregiem zmian organizacyjnych, w tym powołaniem Departamentu Transferu Ryzyka i Bezpieczeństwa Informacji, Zespołu Bezpieczeństwa Systemów Informatycznych, Zespołu Ochrony Fizycznego Zabezpieczeń Technicznych, których głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa banku na wymaganym poziomie, zgodnie z merytorycznymi obszarami odpowiedzialności jednostek.

Mając na uwadze wzrost zewnętrznych i wewnętrznych zagrożeń noszących znamiona nadużycia lub przestępstwa, wymierzonych przeciwko aktywom Banku i jego klientów, a także stale doskonalone *modus operandi* takich zdarzeń, Bank rozszerzył i udoskonalił procesy przeciwdziałania, wykrywania i badania tego

typu przypadków. Do realizacji tych celów powołano odrębną jednostkę, Departament Przeciwdziałania Przestępstwom i Nadużyciom. Działania te realizowane są na zasadach przyjętych w grupie Fortis oraz w ścisłej współpracy z instytucjami rynku finansowego w Polsce.

Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe to ryzyko poniesienia strat o charakterze materialnym i niematerialnym w wyniku zmian w otoczeniu konkurencyjnym, w którym działa Bank, bieżącej działalności biznesowej lub niewłaściwych decyzji biznesowych. Ryzyko biznesowe zazwyczaj wynika z czynników zewnętrznych, jednak może być ograniczane przez efektywne działania zarządcze.

W obszarze ryzyka biznesowego bank identyfikuje ryzyko strategiczne i ryzyko utraty reputacji.

Ryzyko strategiczne należy rozumieć jako ryzyko negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych podjęciem przez kadre zarządzającą decyzji dotyczących zarówno wyboru strategii biznesowych, jak również metody ich realizacji.

Ryzyko utraty reputacji Banku należy rozumieć jako zagrożenie, które może zaszkodzić potencjałowi biznesowemu oraz negatywnie wpłynąć na skalę działalności zarówno samego Banku jak i innych jednostek Grupy Fortis. Ryzyko utraty reputacji to ryzyko utraty przez Bank wizerunku solidnego partnera biznesowego skutkujące pogorszeniem się lub utratą zaufania klientów, akcjonariuszy, kontrahentów lub regulatorów, będącego na przykład wynikiem niewłaściwych działań samego Banku lub jego pracowników, zaangażowania się Banku w niejasne relacje biznesowe czy też konsekwencją przegranych spraw sądowych.

Ocena ryzyka biznesowego wykonywana jest przez Bank w ramach regularnie (corocznie) przeprowadzanych sesji Kontroli i Samooceny Ryzyka, z uczestnictwem członków Komitetu Ryzyka i ALM oraz zaproszonych reprezentantów wyższej kadry zarządzającej Banku. Podczas tej sesji Bank wyznacza kwotę kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka biznesowego zgodnie z aktualnie przyjętą przez Bank metodologią.

Bank zarządza ryzykiem biznesowym poprzez ciągłe procesy monitorowania i analizy podjętych decyzji biznesowych w odniesieniu do efektów ich realizacji oraz zmian w otoczeniu rynkowym. Strategią Banku jest wprowadzenie i utrzymanie wysokiego poziomu standardów zarządzania i oceny ryzyka operacyjnego oraz biznesowego, gwarantujących bezpieczeństwo depozytów klientów i kapitału a także stabilność wyniku finansowego Banku.

Zarządzanie kapitałem**Adekwatność kapitału**

Aktualna polityka Grupy dotycząca utrzymania funduszy własnych na adekwatnym poziomie odnosi się do kategorii adekwatności kapitałowej, współczynnika wypłacalności i struktury funduszy własnych opisanych w prawie bankowym oraz przepisach wykonawczych do tego aktu.

Podstawowym celem FBP w omawianym zakresie, pozostaje utrzymanie funduszy własnych na poziomie gwarantującym współczynnik wypłacalności nie niższy niż 9,5%.

W razie pojawienia się ryzyka przekroczenia tego progu, to jest obniżenia współczynnika poniżej 9,5%, Grupa podejmuje działania zmierzające do podwyższenia funduszy własnych, a w ich ramach funduszy podstawowych, w szczególności kapitału zakładowego, zapasowego i rezerwowego.

Prowadzona konsekwentnie, przez ostatnie lata polityka budowy funduszy podstawowych dała Grupie fundament zapewniający dziś większą elastyczność w poszukiwaniu alternatywnych źródeł finansowania swojej działalności.

Nota 30.6.1

Adekwatność kapitału i płynność finansowa (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem	12 321 169	11 726 693	9 897 050
Kapitał zakładowy	503 135	503 135	503 135
Kapitał zapasowy	308 656	308 656	308 814
Kapitały rezerwowe łącznie z niepodzielonym zyskiem z lat ubiegłych	344 983	183 710	183 710
Zobowiązania podporządkowane zaliczane do funduszy własnych*	335 420	358 200	-
Inne składniki funduszy własnych, uwzględniane w wyliczeniu współczynnika adekwatności kapitałowej	-11 154	67 300	-19 188
Fundusze własne brutto razem	1 481 040	1 421 001	976 471
Pomniejszenia			
Udziały kapitałowe w podmiotach finansowych	-	18 196	18 196
Wartości niematerialne netto	23 815	22 287	19 260
Pomniejszenia razem	23 815	40 483	37 456
Fundusze własne netto	1 457 225	1 380 518	939 015
Kapitał krótkoterminowy	22 600	14 286	10 290
w tym zysk bieżący na portfelu handlowym	22 600	14 286	10 290
Razem fundusze własne plus kapitał krótkoterminowy	1 479 825	1 394 804	949 305
Ryzyko kredytowe	1 005 843	946 714	795 343
Ryzyko rynkowe	2 451	5 707	6 711
Ryzyko operacyjne	66 947	-	-
Całkowity wymóg kapitałowy	1 075 241	952 421	802 054
Współczynnik adekwatności kapitałowej	11,01%	11,72%	9,47%

*21 listopada 2007 roku Bank uzyskał zgodę Komisji Nadzoru Bankowego na zaliczenie pożyczki jako zobowiązania podporządkowanego do funduszy własnych (uzupełniających) Banku zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego w celu uwzględnienia przy wyliczeniu adekwatności kapitałowej.

Na 30 czerwca 2008 roku współczynnik adekwatności kapitałowej wynosił 11,01% w porównaniu do 9,47% na koniec czerwca 2007 roku. Współczynnik ten wyraża proporcję między kapitałem banku, a jego zaangażowaniem z tytułu poszczególnych ryzyk.

Fundusze własne Grupy (jako kategoria wyliczana dla celów kalkulacji współczynnika adekwatności kapitałowej) wzrosły o 56% w porównaniu z końcem czerwca 2007 roku, podczas gdy w tym samym czasie aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem wzrosły o 24%.

Począwszy od 1 stycznia 2008 roku Fortis Bank Polska SA zaczął stosować zasady wynikające z wdrożenia Nowej Umowy Kapitałowej przeniesione na grunt polskiego prawa poprzez zmiany do ustawy Prawo Bankowe oraz poprzez uchwały KNB.

Nowa Umowa Kapitałowa składa się z trzech filarów:

- Filar I - zostały wprowadzone zmiany w zakresie kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, określone zostały nowe wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego, bez zmian pozostały wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka rynkowego,
- Filar II - na banki został nałożony obowiązek wypracowania procesów oceny kapitału wewnętrznego oraz ustalania docelowych kapitałów zgodnych z profilami ryzyka w danym banku oraz wymogami nadzorczymi,
- Filar III - banki zostały zobowiązane do ujawniania informacji na temat ich profilu ryzyka oraz poziomu kapitalizacji.

Powyższe obowiązki Fortis Bank Polska SA realizuje poprzez wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego stosując metodę standardową stanowiącą rozwinięcie metody wynikającej z postanowień umowy Basel I. Zgodnie z tą metodą uszczegółowione zostały klasy kredytobiorców, a banki uzyskały możliwość wykorzystywania zewnętrznych ratingów nadawanych przez określone agencje ratingowe.

Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego jest wyliczany metodą wskaźnika podstawowego (BIA) jako procent uzyskanych przychodów netto.

W ramach filara II Bank realizuje obowiązki związane z wyliczaniem kapitału wewnętrznego wynikające z zapisów Uchwały nr 4/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego. Dla wszystkich ryzyk uznanych za istotne opracowane zostały metodologie szacowania kapitału wewnętrznego, przy wykorzystaniu których Bank dokonuje comiesięcznych kalkulacji wewnętrznej oceny potrzeb kapitału wewnętrznego.

Obowiązki wynikające z filara III Bank realizuje poprzez umieszczenie na swoich stronach internetowych informacji na temat pomiaru wielkości ryzyk identyfikowanych w działalności Banku oraz pokrycia tych ryzyk w kapitale.

Zakres oraz szczegółowe zasady wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyk określa Uchwała nr 1/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie zakresu i szczególnych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (...).

Sposób wyliczania funduszy własnych stosowanych do wyliczania współczynnika wypłacalności reguluje Uchwała nr 2/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie innych pomniejszych funduszy podstawowych (...).

Zastosowanie przez Grupę powyższych regulacji z dniem 1 stycznia 2008 roku skutkowało wzrostem wielkości całkowitego wymogu kapitałowego. Główny wpływ na ten wzrost ma, dotychczas nieuwzględniany w wyliczeniu współczynnika wypłacalności, wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego. Pozostałe wielkości wymogów nie zmieniły się znacząco w stosunku do wyliczeń według zasad Basel II. W związku z tym Grupa nie dokonała przeliczeń okresów porównywalnych, prezentowane wartości porównawcze wg stanu na 31 grudnia 2007 roku oraz 30 czerwca 2007 roku, są wartościami wyliczonymi wg zasad Basel I.

Kwoty minimalnych wymogów kapitałowych (w tys. PLN)	30.06.2008	31.12.2007	30.06.2007
Ryzyko kredytowe	1 005 843	946 714	795 343
Ryzyko rynkowe, w tym :	2 451	5 707	6 711
- ryzyko ogólne stóp procentowych	2 451	5 707	6 711
Ryzyko operacyjne	66 947	-	-
Całkowity wymóg kapitałowy	1 075 241	952 421	802 054

31. Wydarzenia po dniu bilansowym

W dniu 25 września 2008 roku z funkcji członka Rady Nadzorczej Fortis Bank Polska SA zrezygnował Pan Werner Claes, który pełnił swoją funkcję od grudnia 1999 (od czerwca 2006 wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej) oraz Pan Marc Luet, członek Rady od lutego 2008.

Dnia 25 września 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku powołało na członka Rady Nadzorczej Pana Chrisa Norrisa, który będzie sprawował swoją funkcję do końca bieżącej kadencji Rady, czyli do roku 2010.

32. Inne istotne informacje

Informacja o akcjonariuszach posiadających, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZA

Struktura akcjonariatu 30.06.2008	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów na WZA	% udział w ogólnej liczbie głosów
Fortis Bank S.A./NV	16 636 072	99,19%	16 636 072	99,19%
Pozostali	135 108	0,81%	135 108	0,81%
Razem:	16 771 180	100%	16 771 180	100%

Kapitał podzielony jest obecnie na 16 771 180 akcji o wartości nominalnej 30 zł każda, co stanowi 16 771 180 głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Banku.

Akcje Fortis Bank Polska SA będące w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Na dzień 30 czerwca 2008 roku, żadna z osób zarządzających lub nadzorujących nie była w posiadaniu akcji Fortis Bank Polska SA.

Na dzień 30 czerwca 2007 roku, żadna z osób zarządzających lub nadzorujących nie była w posiadaniu akcji Fortis Bank Polska SA.

Wskazanie postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

W pierwszym półroczu 2008 roku nie toczyło się żadne postępowanie lub więcej postępowań przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, których wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku, dotyczące zobowiązań lub wiarygodności Banku oraz spółek zależnych.

Zmiana składu Zarządu Fortis Bank Polska SA

Dnia 11 czerwca 2008 roku Bank poinformował o rezygnacji złożonej przez Bartosza Chytlę z funkcji członka i wiceprezesa Zarządu. Od dnia 1 lipca 2008 roku, skład Zarządu Fortis Bank Polska SA jest następujący:

1. Alexander Paklons - Prezes Zarządu
2. Jan Bujak - Pierwszy Wiceprezes Zarządu
3. Jean-Luc Deguel - Wiceprezes Zarządu
4. Jaromir Pelczarski - Wiceprezes Zarządu
5. Thierry Lechien - Wiceprezes Zarządu

Inne istotne wydarzenia

Od dnia 15 maja 2008 roku, Fortis Bank Polska SA, mając na celu ograniczenie ryzyka walutowego, wstrzymał sprzedaż kredytów hipotecznych i pożyczek hipotecznych w walutach innych niż złoty, dla klientów indywidualnych. Intencją Banku jest rozwój oferty kredytów hipotecznych w złotych. Obecny portfel kredytów udzielonych w walutach obcych, będzie obsługiwany na dotychczasowych warunkach.

Dnia 6 czerwca 2008 roku odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Fortis Bank Polska SA, zatwierdzające Sprawozdanie finansowe za zakończony rok obrotowy 2007, Sprawozdanie Zarządu za rok 2007 oraz Sprawozdanie Rady Nadzorczej za rok 2007. Walne Zgromadzenie udzieliło absolutorium z wykonania obowiązków w 2007 roku wszystkim członkom Zarządu i Rady Nadzorczej. Decyzją Walnego Zgromadzenia, zysk za rok 2007 został przeznaczony w całości na zwiększenie funduszy własnych, a w szczególności na pokrycie kosztów wdrożenia przez Fortis Bank Polska SA Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

Dnia 6 czerwca 2008 roku, podmiot zależny od Fortis Bank Polska SA – Fortis Private Investments Polska S.A., złożył do Komisji Nadzoru Finansowego wniosek o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności

przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, które powstanie z przekształcenia domu maklerskiego i będzie działało pod firmą Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Fortis Private Investments S.A.

Dnia 19 czerwca 2008 roku Bank poinformował o planowanej dacie połączenia prawnego Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank SA - 1 lipca 2009 roku. Równocześnie została przekazana informacja, iż planowane jest, że funkcję Prezesa Zarządu połączonego Banku obejmie Pan Alexander Paklons, obecnie Prezes Zarządu Fortis Bank Polska SA i Przewodniczący Rady Nadzorczej Dominet Bank SA. Osobą odpowiedzialną za rozwój działalności w segmencie klientów indywidualnych i małych przedsiębiorstw będzie Pan Jacek Obłękowski, obecnie Prezes Zarządu Dominet Bank SA.

W drugim kwartale 2008 roku Bank podpisał dwie znaczące umowy kredytowe, z Klientami nie będącymi podmiotami powiązаныmi z Grupą Kapitałową Fortis Bank Polska SA, na łączną kwotę 500 mln PLN (300 mln PLN i 200 mln PLN). Umowy te zostały zawarte na okres odpowiednio do 1 roku i 10 lat. Warunki tych transakcji nie odbiegają od warunków rynkowych.

Oświadczenia Zarządu Banku

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu Banku, półroczne dane finansowe oraz dane porównawcze zaprezentowane w Śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska Spółka Akcyjna za okres kończący się 30 czerwca 2008 roku zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz osiągnięty przez Grupę wynik finansowy.

Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych KPMG Audyt Sp. z o.o., dokonujący przeglądu Śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska Spółka Akcyjna za okres kończący się 30 czerwca 2008 roku, został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci spełnili warunki konieczne do wydania bezstronnego i niezależnego wniosku z przeglądu zgodnie z właściwymi przepisami prawa polskiego.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu:

26.09.2008 r. Alexander Paklons
Prezes Zarządu
 podpis

26.09.2008 r. Jan Bujak
Pierwszy Wiceprezes Zarządu
Dyrektor Finansowy
 podpis

26.09.2008 r. Jan-Luc Deguel
Wiceprezes Zarządu
 podpis

26.09.2008 r. Jaromir Pelczarski
Wiceprezes Zarządu
 podpis

26.09.2008 r. Thierry Lechien
Wiceprezes Zarządu
 podpis
